

การศึกษาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาจริยธรรมของนักเรียน
ในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครราชสีมา เขต ๔

A STUDY OF CAUSE AND GUIDELINES TO SOLVE ETHICS
PROBLEMS OF LEARNERS IN SIKHIU DISTRICT UNDER
THE CONTROL OF NAKHONRATCHASIMA PRIMARY
EDUCATION SERVICE AREA, OFFICE 4

พระอธิการสุริยา ภูริปัญโญ (สันโสก)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๕

การศึกษาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาจริยธรรมของนักเรียน
ในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครราชสีมา เขต ๔

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๕

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

**A STUDY OF CAUSE AND GUIDELINES TO SOLVE ETHICS
PROBLEMS OF LEARNERS IN SIKHIU DISTRICT UNDER
THE CONTROL OF NAKHONRATCHASIMA PRIMARY
EDUCATION SERVICE AREA, OFFICE 4**

Phra Athikansuriya Phuripunyo (Sinsok)

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of
The Requirement for The Degree of
Master of Arts
(Buddhist Studies)

Graduate School

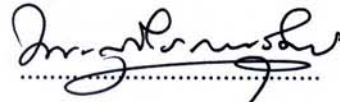
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Bangkok, Thailand

C.E. 2012

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับ
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา พระพุทธศาสนา

(พระสุธีธรรมมานูวัตร, ผศ.ดร.)

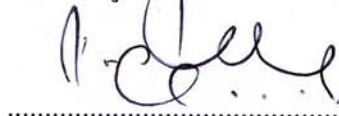
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์..... ประธานกรรมการ

(พระมหาทวี มหาปญฺโญ, ผศ.ดร.)

(พระครูสังวรวิริรักษ์, ดร.)

(พระหัตถ์ กิตตินนุโท, ดร.)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชวีชชา เดชสุภา)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรพงษ์ คงสัตย์)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

พระครูสังวรวิริรักษ์, ดร.

ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรพงษ์ คงสัตย์

กรรมการ

ชื่อวิทยานิพนธ์ : การศึกษาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต ๔

ผู้วิจัย : พระอธิการสุริยา ฐริปญฺโญ (สันโสก)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระครูสังวรวิริยรักษ์ พธ.บ., M.A, Ph.D.

: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพงษ์ คงสัตย์ ปธ.๔, ปว.ค., พธ.บ., M.A., ปร.ค.

วันสำเร็จการศึกษา : / / ๒๕๕๕

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต ๔ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ การปฏิบัติงานของครู ประเภทโรงเรียน และขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต ๔ จำนวน ๒๓๘ คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน ๕๐ ข้อ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (T-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

๑. ระดับสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน ๑ ด้าน ได้แก่ ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน และด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน ตามลำดับ

๒. การเปรียบเทียบระดับสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน กับ ครูผู้สอน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .๐๕ ทุกด้าน จำแนกตามประเภทโรงเรียน โดยรวม พบว่า มีระดับสาเหตุของปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จำแนกออกเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับสาเหตุของปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จำนวน ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน และด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน พบว่า ไม่มีระดับสาเหตุของปัญหาที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๓. แนวทางการแก้ไขปัญหาจริยธรรมของนักเรียน (๑) ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน พ่อแม่หรือผู้ปกครองต้องเป็นแบบอย่างที่ดี รับฟังปัญหาของลูกและสร้างความผูกพันมอบความรักความอบอุ่น แนะนำในสิ่งที่ถูกต้อง (๒) ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน โรงเรียนควรเน้นจริยธรรมในกิจกรรมการเรียนการสอนให้ต่อเนื่อง และให้พระสงฆ์มีส่วนร่วมในชั่วโมงกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดปี (๓) ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ครูควรเฝ้าระวังพฤติกรรมของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ แนะนำการประพฤติตนของนักเรียนให้เหมาะสมกับสถานที่ และจัดตั้งเครือข่ายประพฤตินดี จิตอาสาร่วมทำกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ตามความเหมาะสมกับวัย และ (๔) ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน รัฐควรเข้ามาควบคุมดูแลคัดกรองรายการสื่อต่างๆ อย่างจริงจัง และสื่อควรมีมาตรการในการนำเสนอสิ่งที่ถูกต้อง มีความเหมาะสมกับวัยของเด็กในช่วงเวลาที่เด็กได้มีโอกาสชมสื่อ

Thesis title : A Study of Cause and Guidelines to Solve Ethics Problems of Learners in Sikhui District under the control of Nakhonratchasima Primary Education Service Area, office 4

Researcher : Phra Athikan Suriya Phuripunyo (Sinsok)

Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)

Thesis Supervisory Committee

: Phrakru Sangvarabhirak B.A., M.A., Ph.D.

: Asst. Prof. Dr. Suripong Kongsut Pali IV., B.A., M.A., Ph.D.

Date of Graduation :/...../ 2012

Abstract

This research aims to study causes and guidelines to solve the ethics problems of learners in Sikhiew district under the control of Nakhonratchasima primary education Service area, office 4 based on viewpoints of school administrators and teachers classified by teachers' work status, school types, and school sizes.

Samples are 238 teachers under the control of Nakhonratchasima primary education service area, office 4. Instruments for data collection are 50 items of rating scales questionnaires Data analysis is analyzed by mean, standard deviation, t-test and one way ANOVA were used for statistic analysis.

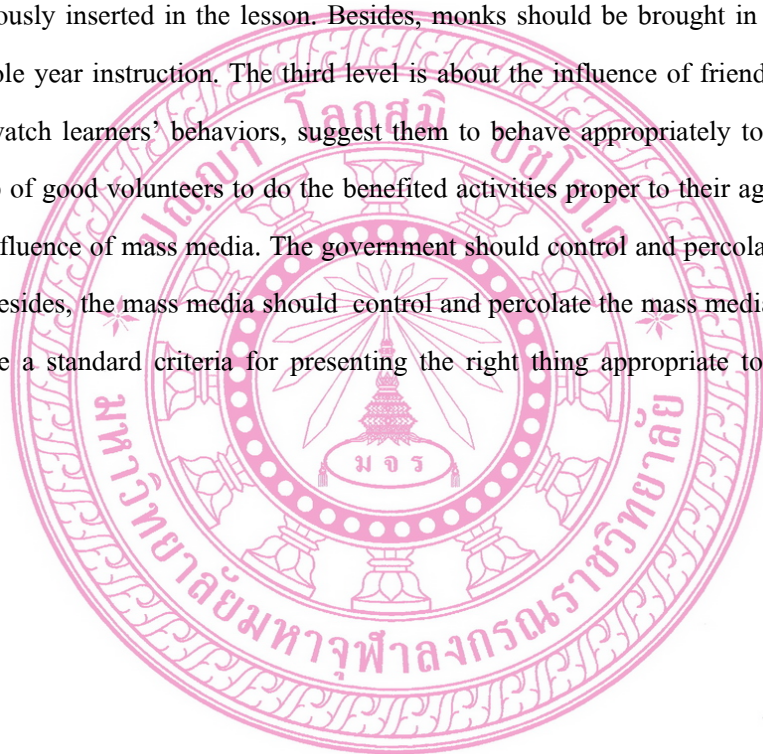
The results are found as follows:

1. The level of ethics problem causes of learners is average. According to each level, it is found that the influence of mass media is in a high level. The house environment, the influence of friends, and school instruction are average respectively.

2. A comparison of causes of ethics problems of learners according to viewpoints of school administrators and teachers both in general and in each side shows a statistically significant difference at .05 level. The school classification is generally found that the causes of problem show a statistically significant difference at .05 level about school instruction, influence

of friends, and influence of mass media. According to school size classification, it is found that the level of problem causes does not show a statistically significant difference at .05 level.

3. There are four guidelines to solve the ethics problems of learners. The first guideline is that about the house environment, parents or guardians should be a good model, listen to the problems of their progeny, establish good relationship, give warm up love, and introduce how to behave properly. The second guideline is about school instruction. The ethics knowledge should be continuously inserted in the lesson. Besides, monks should be brought in the activity session of the whole year instruction. The third level is about the influence of friends. Teachers should carefully watch learners' behaviors, suggest them to behave appropriately to the places, and set up a group of good volunteers to do the benefited activities proper to their ages. The last one is about the influence of mass media. The government should control and percolate seriously the mass media. Besides, the mass media should control and percolate the mass media. The mass media should have a standard criteria for presenting the right thing appropriate to the age of learners.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ เพราะได้รับความกรุณาในการให้คำปรึกษาแนะนำอย่างดียิ่ง จาก พระครูสังวรภริรักษ์, ดร. ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพงษ์ คงสัจย์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ขอขอบพระคุณพระครูสังฆรักษ์สมจิต พุทธรวิโร ดร.ยุทธนา พุนเกิดมะเร็ง นายสมภพ สักคิชฐานนท์ ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ให้คำแนะนำ ปรับปรุง แก้ไข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ ขอขอบคุณผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ที่อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว และนางจารุณ นรารักษ์ นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต ๔ ที่ได้ให้ความร่วมมือช่วยเหลือในการเก็บแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล และอีกหลายท่านซึ่งไม่อาจกล่าวนามได้ครบในที่นี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในน้ำใจของท่านและขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณพระครูวิกรมคุณานุรักษ์ รองเจ้าคณะอำเภอสีคิ้วกิตติมศักดิ์ ที่ให้ความอุปการะด้านทุนการศึกษา ขอขอบพระคุณพระหัสดี กิตติคุณโท, ดร. ช่วยตรวจรูปแบบขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชา เชษฐภา ช่วยดูแลด้านภาษาอังกฤษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ ดันยะ อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ผู้ให้ความรู้ด้านวิชาสถิติและการวิจัย ผู้อำนวยการ-ครูอาจารย์โรงเรียนไทยวัฒนาประชารัฐ ผู้จัดการ-คณะครูโรงเรียนมงคลกุล และเพื่อนร่วมรุ่น ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการดำเนินงานจนทำให้ วิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จโดยสมบูรณ์

คุณค่าและก่อให้เกิดประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แก่ผู้สนใจใฝ่ศึกษา ผู้วิจัยขอขอบความดีดังกล่าวเป็นการน้อมบูชาพระคุณของบิดา มารดา บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

พระอธิการสุริยา ภูริบุญโญ (สิน โสภ)

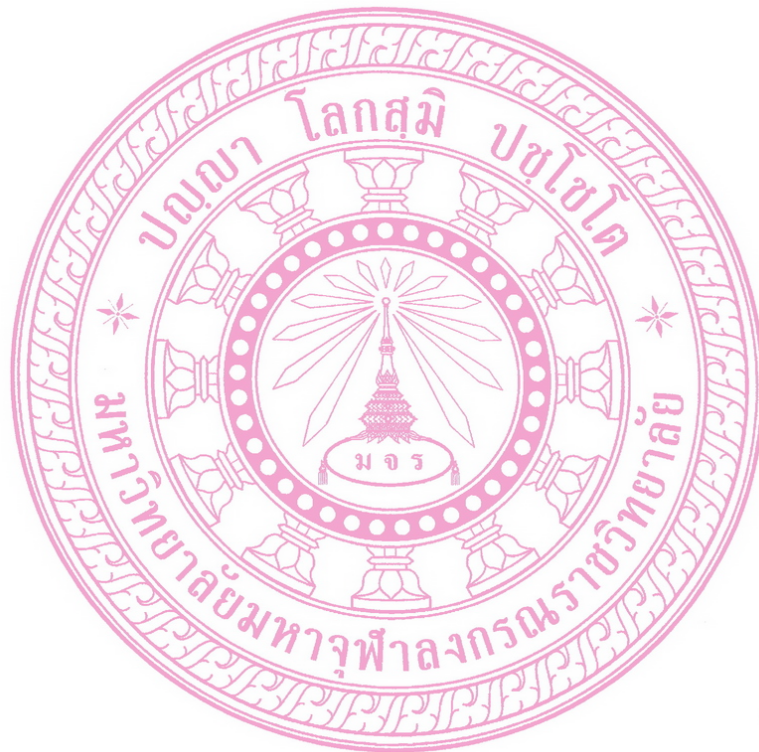
...../...../ ๒๕๕๕

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญแผนภูมิ	ฉ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ฐ
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๖
๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ	๖
๑.๔ สมมติฐานของการวิจัย	๖
๑.๕ ขอบเขตของการวิจัย	๖
๑.๖ คำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	๗
๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับ	๘
บทที่ ๒ ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๐
๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรม	๑๐
๒.๒ สาเหตุของปัญหาจริยธรรมนักเรียน	๒๑
๒.๓ สภาพการจัดการศึกษาและสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนใน โรงเรียนอำเภอสีกี้ว	๓๕
๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๔๒
๒.๕ กรอบแนวคิดการวิจัย	๔๕

บทที่ ๓	วิธีดำเนินการวิจัย	๕๑
	๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๕๑
	๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	๕๕
	๓.๓ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย	๕๖
	๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๕๘
	๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล	๕๘
บทที่ ๔	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๖๐
	๔.๑ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย	๖๐
	๔.๒ ระดับสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔	๖๒
	๔.๓ การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ จำแนกตามสถานภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครู	๗๒
	๔.๔ การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ จำแนกตามประเภทโรงเรียน	๘๓
	๔.๕ การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ จำแนกตามขนาดโรงเรียน	๙๓
	๔.๖ แนวทางการแก้ไขปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔	๑๑๐
บทที่ ๕	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
	๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๑๑๒
	๕.๒ อภิปรายผล	๑๑๕
	๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๑๒๖

	๗
บรรณานุกรม	๑๒๘
ภาคผนวก	๑๓๔
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	๑๓๖
ภาคผนวก ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	๑๔๔
ภาคผนวก ค หนังสือออกในการดำเนินการวิจัย	๑๔๖
ประวัติผู้วิจัย	๑๕๒

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๓.๑	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามสถานภาพของครู ประเภทโรงเรียน และขนาดของโรงเรียน	๕๒
๔.๑	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำแนกตามสถานภาพ	๖๑
๔.๒	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำแนกประเภทของโรงเรียน	๖๑
๔.๓	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำแนกขนาดของโรงเรียน	๖๒
๔.๔	ระดับสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอลี้ควี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ โดยรวมและรายด้าน	๖๓
๔.๕	ระดับสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอลี้ควี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน	๖๔
๔.๖	ระดับสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอลี้ควี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน	๖๖
๔.๗	ระดับสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอลี้ควี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน	๖๘
๔.๘	ระดับสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอลี้ควี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ด้านอิทธิพลสื่อมวลชน	๗๐
๔.๙	การเปรียบเทียบปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอลี้ควี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต ๔ จำแนกตามสถานภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครู	๗๒

๔.๑๕	การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ จำแนก ตามขนาดโรงเรียน	๕๘
๔.๒๐	การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ จำแนก ตามขนาดโรงเรียน ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน	๕๕
๔.๒๑	การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ จำแนก ตามขนาดโรงเรียน ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน	๑๐๒
๔.๒๒	การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ จำแนก ตามขนาดโรงเรียน ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน	๑๐๕
๔.๒๓	การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ จำแนก ตามขนาดโรงเรียน ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน	๑๐๘
๔.๒๔	ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน ใน อำเภอสีคิ้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔	๑๑๐

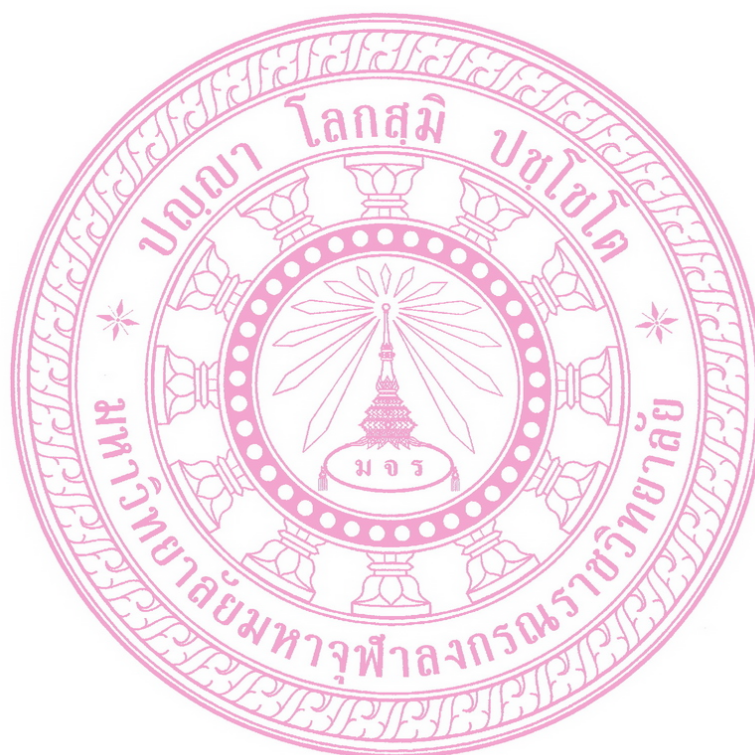
สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

๒.๑ กรอบแนวคิดการวิจัย

๕๐

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

๑. คำย่อภาษาไทย

คำย่อเกี่ยวกับพระไตรปิฎก

อักษรย่อในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ใช้อ้างอิงจากพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พุทธศักราช ๒๕๓๕ การอ้างอิงใช้ระบบระบุ เล่ม ข้อ หน้า หลังคำย่อชื่อคัมภีร์ ดังตัวอย่าง เช่น ที.ม. (ไทย) ๑๐/๑๖/๑๐. หมายถึง ทีฆนิกาย มหาวรรค พระไตรปิฎก เล่มที่ ๑๐ ข้อที่ ๑๖ หน้าที่ ๑๐ ซึ่งผู้ศึกษาได้อ้างอิงในพระไตรปิฎก เรียงตามคัมภีร์ ดังนี้

พระสุตตันตปิฎก

ขุ.อิติ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	อิติวุตตะกะ	(ภาษาไทย)
ม.มู.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย	มูลปิ่นฉาสก์	(ภาษาไทย)
ส.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	มหาวารวรรค	(ภาษาไทย)
อง.เอกก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	เอกกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.ทุก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ทุกนิบาต	(ภาษาไทย)

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ระยะเวลาสองทศวรรษที่ผ่านมา การไหลบ่าของกระแสโลกาภิวัตน์ได้เข้าครอบงำทุกภูมิภาคของโลก ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหลายๆ ด้านของแต่ละประเทศ โลกาภิวัตน์มิได้มีเพียงมิติทางเศรษฐกิจแต่เพียงอย่างเดียวแต่แทรกซึมไปทุกมิติ ทั้งทางด้านการเมือง การปกครอง สังคมวัฒนธรรม การขยายตัว การเติบโตของกระแสโลกาภิวัตน์นั้นก็มิได้จำกัดวงอยู่เพียงเฉพาะระดับรัฐเท่านั้น หากมีอยู่ในระดับปัจเจกบุคคล ชุมชน ท้องถิ่นภูมิภาคด้วย^๑

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีในปัจจุบัน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการเมือง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีผลต่อจิตใจของประชาชนอย่างมาก ที่สำคัญคือสังคมไทยกลายเป็นสังคมที่เน้นการบริโภควัตถุ หรือเป็นสังคมบริโภคนิยมมากขึ้น การยกย่องผู้มีฐานะและมีตำแหน่งหน้าที่การงานสูงจะได้รับการยกย่องมากกว่าผู้เป็นคนดีมีศีลธรรม นอกจากนั้นยังส่งผลต่อพฤติกรรมและความเป็นอยู่ของคนไทยให้ที่เป็นไปในลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ อาทิ เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบในวงราชการ การขาดคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่^๒ เช่นเดียวกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติกล่าวว่าการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคม ความเจริญก้าวหน้าในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศและการเปิดรับข้อมูลข่าวสารแบบไร้พรมแดน ก่อให้เกิดการหลงไหลและมีการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม ส่งผลให้เด็กและเยาวชนมีการรับรู้ ความคิดทัศนคติและพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสังคมมากขึ้น เช่นปัญหาการเลียนแบบการแต่งกายที่ล่อแหลมซึ่งแพร่ระบาดในหมู่นักเรียนนักศึกษา ปัญหาวัยรุ่นที่นิยมความฟุ่มเฟือยและไม่เหมาะสม ปัญหาพฤติกรรมทางเพศ

^๑ ธีรยุทธ บุญมี, *ชาตินิยมและหลังชาตินิยม*, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สาธิต, ๒๕๔๖), หน้า ๑๒๓.

^๒ ชัยอนันต์ สมุทรวณิช, *จากรัฐชาติสู่รัฐตลาด*, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บ้านพระอาทิตย์, ๒๕๔๔), หน้า ๖๖.

^๓ ประเวศ วะสี, *เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคม*, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน, ๒๕๔๔).

ทั้งในด้านการมีเพศสัมพันธ์ในช่วงอายุที่เร็วขึ้น ปัญหาการพนัน และปัญหาอื่น ๆ ปัญหาเหล่านี้ล้วนแต่กระทบต่อคุณภาพชีวิตและความสงบสุขของสังคม^๔

นายปัญญา จันทละออ ผู้อำนวยการสถานพินิจเด็กและเยาวชนจังหวัดตราด เปิดเผยว่า ปัญหาของเด็กและเยาวชนของจังหวัดตราดที่ทางสถานพินิจฯ รับเรื่องจะเป็นคดีที่มีเป็นความผิดทางอาญา ได้แก่ การประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกาย การลักทรัพย์ ปัญหาเรื่องเพศ การพนัน และปัญหายาเสพติด ซึ่งจากสถิติการเกิดคดีตั้งแต่ปี ๕๑-๕๓ พบว่ามีจำนวนคดีลดลงในทุกปี เช่น ปี ๕๒ มีคดีจำนวน ๒๐๑ คดี ส่วนปี ๕๓ ลดลงเหลือ ๑๕๕ คดี ส่วนคดีที่พบมากที่สุดคือ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวันอันควร และการตั้งครรภ์ในสภาวะไม่พร้อม ซึ่งเป็นปัญหาที่น่าเป็นห่วง และคดีส่วนใหญ่จะพบในกลุ่มอายุ ๑๖-๑๗ ปีเท่านั้น ทั้งนี้ทางสถานพินิจฯ จะเข้าไปมีบทบาทในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาต่างๆ โดยสนับสนุนให้มีกิจกรรมสร้างสรรค์และเหมาะสม และบรรยายให้ความรู้ทางกฎหมาย โดยเฉพาะเรื่องเพศสัมพันธ์ ให้นักเรียนได้ปฏิบัติอย่างถูกต้อง เพื่อลดปัญหาในสังคม^๕ ส่วนนายณภดล กรรณิกา ผู้อำนวยการสำนักวิจัยเอแบคโพลล์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ เปิดเผยผลสำรวจเรื่องที่สุดแห่งปี ๒๕๕๓ ด้านอาชญากรรมและพฤติกรรม ปัญหาอาชญากรรมที่สร้างความหวาดกลัวในหมู่ประชาชนมากที่สุด อันดับ ๑ การกลับมาแพร่ระบาดของยาเสพติด อันดับ ๒ ขโมย จีปดั้น ชิงทรัพย์ อันดับ ๓ ปัญหาฆาตกรรม อันดับ ๔ การคุกคามทางเพศ ช่มชู้ อันดับรองๆลงไป คือ การใช้ความรุนแรงต่อเด็กและสตรี วันรุ่นตีกัน การค้ำมนุษย์ และอื่นๆ^๖

จิตรา ดุษฎีธา ประธานโครงการศูนย์ฯ ให้คำปรึกษาและพัฒนาศักยภาพมนุษย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เปิดเผยว่าเด็กไทยยุคนี้มีไอคิวและความรู้มากขึ้นกว่าเด็กสมัยก่อน มีความรู้ในการใช้เครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัย โดยเฉพาะการเข้าสู่สังคมเครือข่าย หรือ “โซเชี่ยล เน็ตเวิร์ก” เพราะเชื่อว่าสังคมเครือข่ายนั้นเป็นโลกแห่งความรู้และเข้าถึงเด็กๆ และเยาวชน พ่อแม่ผู้ปกครองคิดว่าหากไม่มีความรู้ด้านนี้ลูกหลานจะไม่ทันสมัย ไม่เก่ง สู้คนอื่นไม่ได้ แต่หารู้ไม่ว่ายังสนับสนุนเด็กๆ เข้าสู่ โซเชี่ยล เน็ตเวิร์กมากแค่ไหน เด็กๆ จะเริ่มไม่สนใจบุคคลใกล้ตัว แต่จะสนใจบุคคลไกลตัวแทน สนใจเพื่อที่คุยในเฟซบุ๊กหรือไฮไฟร์ไม่สนใจบุคคลใกล้ตัวหรือบุคคลรอบข้าง

^๔ คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, **ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๔๑).

^๕ นายปัญญา จันทละออ, “ปัญหาของเด็กและเยาวชนของจังหวัดตราดที่ทางสถานพินิจฯ.” **บ้านเมือง**, (๑๑ ม.ค. ๕๔), : ๑.

^๖ เอแบคโพล, “เรื่องที่สุดแห่งปี ๒๕๕๓ ด้านอาชญากรรมและพฤติกรรม”, **ไทยรัฐ**, (๒๕ ธ.ค. ๒๕๕๔), : ๑.

ทั้งยังส่งผลถึงบุคลิกภาพที่ไม่เคารพไม่สนใจ ทำให้เด็กดูเหมือนเป็นคนก้าวร้าว ขาดวินัยด้วยเหตุที่
โวเชียล เน็ตเวิร์กเป็นสังคมที่เข้าไปตอนไหนก็ได้ คุยกับคนที่รู้จักหรือไม่รู้จักในช่วงเวลาไหนก็ได้
เด็กและเยาวชนจะขาดวินัย^๗

ทิศทางการพัฒนาประเทศในแผนเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ.
๒๕๕๐ – ๒๕๕๔) กำหนดขึ้นบนฐานการเสริมสร้างทุนของประเทศทั้งทุนทางสังคม ทุนเศรษฐกิจ
ทุนทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมให้เข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง ยึด “คน” เป็นศูนย์กลางการพัฒนา
และอัญเชิญ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวทางการปฏิบัติ เพื่อมุ่งสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุข
ร่วมกัน” ดังนั้น ยุทธศาสตร์การพัฒนาคคนและสังคมไทยจึงให้ความสำคัญลำดับสูงกับการพัฒนา
คุณภาพคน เนื่องจาก “คน” เป็นเป้าหมายสุดท้ายที่จะได้รับผลประโยชน์และผลกระทบจากการ
พัฒนา ขณะเดียวกันเป็นผู้ขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ^๘ และสถาบัน
ครอบครัวเป็นพื้นฐานของสังคมที่มีอิทธิพล ต่อพฤติกรรมของเยาวชนอย่างยิ่ง “ครอบครัวเป็น
หน่วยสังคมที่สำคัญที่สุด” เพราะเป็นหน่วยสังคมแรกที่มนุษย์จะต้องเผชิญตั้งแต่เกิด เติบ โต จนตาย
การวางพื้นฐานของมนุษย์ทั้ง ๔ ด้าน คือ ทางร่างกาย ทางความคิด สติปัญญา ทางอารมณ์ และทาง
สังคมจะมาจากการอบรมของครอบครัว^๙ และกระบวนการให้ความรู้โดยเริ่มที่ ครอบครัว โรงเรียน
ชุมชน และการกระจายออกไปสู่สังคมในวงกว้าง การรวบรวมความรู้ การจัดการองค์ความรู้ต่าง ๆ
ให้เป็นระบบ ในการนำเสนอแนะในระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติ ไม่ใช่แค่มองระดับชาติเสมอ
ไป ในระดับชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบล ก็มีการทำเรื่องกฎหมายสุขภาพ กฎหมายที่มีหน้าที่
โดยตรงในภารกิจดูแลเรื่อง “เยาวชน”^{๑๐}

ประเทศไทยเป็นอีกประเทศหนึ่งในโลกโลกาภิวัตน์ที่กำลังเผชิญปัญหาวิกฤตจริยธรรม
สังคมไทยปัจจุบัน กำลังอยู่ในสภาพที่เรียกว่า “กลียุค” ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและ
วัฒนธรรม มีปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันปรับปรุงแก้ปัญหาย่าง

^๗ จิตตา คุษฎีธา, “สงครามเน็ตติ้งเด็กขาดวินัย”, ข่าวสด, (๑๐ มกราคม ๒๕๕๔), : ๒๕.

^๘ ฝ่ายวิชาการ บริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ พ.ศ.
๒๕๕๐-๒๕๕๔, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด, ๒๕๔๕), หน้า ๒๐-๒๕.

^๙ พุนทรัพย์ ชุนชิต, “ศึกษาหลักจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทีของบุตรและธิดาจะต้องปฏิบัติต่อ
มารดาบิดา ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนราชวินิตบางแคปานขำ
กรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,
๒๕๔๕).

^{๑๐} ศรีสว่าง พัววงศ์แพทย์, “มุมมองการทำงานของมูลนิธิเด็กและสถานการณ์ด้านเด็ก ครอบครัว
และชุมชน”, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันสวัสดิการและพัฒนารเด็ก มูลนิธิเด็ก, ๒๕๔๕), หน้า ๕-๘.

ถูกวิธี ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของประเวศ วะสี ที่กล่าวว่า ปัจจุบันศีลธรรมของคนตกต่ำลงไปมากมีความรุนแรงเกิดขึ้น ตั้งแต่เด็กมาทั้ง เด็กข่มขืนเด็ก ทั้งที่ประเทศไทยเป็นเมืองพุทธแต่กลับมีสถิติการฆ่ากันตายสูงถึงกับติดอันดับ ๒ ของโลก มีการโฆษณาเหล่า เบียร์ บุหรี่ มีหญิงบริการจำนวนมาก จนได้รับฉายาว่า “นครแห่งโสเภณี” เพราะฉะนั้นจะเห็นว่าปัญหาศีลธรรมจริยธรรมเสื่อมเป็นปัญหาหนึ่งของสังคมไทย^{๑๑}

ส่วนปัญหาเด็กและเยาวชนในสภาพการณ์ปัจจุบัน มีปัญหาใหญ่ ๆ อยู่ ๔ เรื่อง เรียงตามลำดับความรุนแรงได้ดังนี้

๑. ปัญหาเรื่องยาเสพติดพบว่าเด็กเข้าไปเกี่ยวข้องกับทุกขั้นตอนของวงจรยาเสพติด ตั้งแต่ การผลิต การจำหน่าย และการเสพย์ โดยพบว่าเด็กเข้าไปเกี่ยวข้องกับจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี

๒. ปัญหาเรื่องโรคเอดส์ มีเด็กที่เป็นกำ พริ้งจำนวนมากที่พ่อแม่ตายด้วยโรคเอดส์ และเด็กที่ติดเชื้อเอดส์จากแม่ จากจำนวนเด็กกำพร้านับแสนคน พบเด็กติดเชื้อเอดส์ถึง ๓๐,๐๐๐ คน เด็กเหล่านี้จะเป็นปัญหาและสร้างภาระบางอย่างให้กับสังคมเป็นอันมาก

๓. ปัญหาเรื่องการทารุณกรรมเด็ก พบปัญหาเกี่ยวกับเด็กถูกทำร้ายร่างกายถูกทารุณกรรม ข่มขืน หรือถูกบังคับให้ขายบริการทางเพศ มีปริมาณเพิ่มมากขึ้น

๔. ปัญหาเรื่องเด็กหลบหนีออกจากบ้าน เนื่องจากทนต่อสภาพความเป็นอยู่ในครอบครัวไม่ไหว กลายเป็นเด็กเร่ร่อน มีอยู่ประมาณ ๑๕,๐๐๐ - ๑๗,๐๐๐ คนทั่วประเทศ^{๑๒}

จากสภาพปัญหาต่าง ๆ ของเยาวชนไทยในปัจจุบัน อาจกล่าวได้ว่ามีสาเหตุมาจากการพัฒนาที่ขาดความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ เป็นผลให้เด็ก และเยาวชนมีพฤติกรรมซึ่งก่อให้เกิดปัญหาของสังคม อันแสดงให้เห็นถึงความเสื่อมโทรมด้านจริยธรรมของเยาวชนมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น และในภาวะปัจจุบันที่มีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสูง เป็นโลกที่ไร้พรมแดนมีการสื่อสารความรู้ และข้อมูลข่าวสารอย่างไร้ขีดจำกัด จึงอาจทำให้มีการแพร่กระจายปัญหาไปได้ทั่วทุกภูมิภาค ของประเทศทั้งในเมืองใหญ่และในชนบทได้ตลอดเวลา

อำเภอสีคิ้ว เป็นเมืองหน้าด่านในดินแดนแถบภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นถิ่นที่อยู่ของชาวไทยที่อพยพมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือของประเทศไทย อำเภอสีคิ้วเดิมมีชื่อว่า “เมืองนครจันทิก” เป็นเมืองอิสระเมืองหนึ่ง ขึ้นตรงต่อเมืองหลวง มีเจ้าเมืองปกครอง

^{๑๑} ประเวศ วะสี, “ราษฎรอาวุโส สัมภาษณ์”, พิมพ์ไทย, (๕ กันยายน ๒๕๔๔) : ๑๔.

^{๑๒} สมาชิกวุฒิสภา, “เรื่องปัญหาเด็กและเยาวชน”, ผู้สัมภาษณ์นายวัลลภ ตังคณานุก์, ใน วารสารสุโขทัยธรรมมาธิราช, ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๔๓) : ๕-๖.

สร้างขึ้นเมื่อใดไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัด คำขวัญประจำอำเภอ “นครจันทิก จาริกภาพสี่พันปี สี่
 เขียวต้นตำนาน คู่บ้านลำตะคอง” จำนวนประชากร ๑๒๒,๖๗๑ คน มีหลายเชื้อชาติ หลายภาษา
 หลายวัฒนธรรม อาชีพหลัก เกษตรกร ค้าขาย และรับจ้าง รายได้ประชากรต่อหัว/ปี คือ เฉลี่ย
 ๕๐,๕๕๒.๘๘ บาท/คน/ปี วัยรุ่นหนุ่มสาวนิยมเข้าไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมและสถาน
 ประกอบการที่ตั้งอยู่ในตัวเมืองจังหวัดนครราชสีมา ในเขตอำเภอสูงเนิน โดยมีรถยนต์โดยสาร
 รับส่งคนงานจากหมู่บ้านหลายหมู่บ้านถึงที่ทำงานเป็นประจำทุกวัน และมีแรงงานอีกส่วนหนึ่งจะ
 อพยพเข้าไปหางานทำในกรุงเทพมหานคร นอกฤดูการทำนา สภาพทางวัฒนธรรม ประชาชนชาว
 อำเภอสี่คิ้วมีสภาพทางวัฒนธรรมความเป็นอยู่แบบสังคมชนบท ด้านศาสนา ส่วนมากนับถือศาสนา
 พุทธ วัฒนธรรมการเป็นอยู่เป็นลักษณะหมู่บ้านหนาแน่นมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบพึ่งพาอาศัยกัน
 และกัน มีกิจกรรมทางขนบธรรมเนียมประเพณีประจำหมู่บ้าน เช่น การเลี้ยงดาปู่เจ้าบ้านเพื่อความ
 เป็นสิริมงคลในการอยู่อาศัยการเรียกขวัญคนป่วย การเรียกขวัญข้าว การสะเดาะเคราะห์ การต่ออายุ
 การค้าโพธิ์ต่อสะพาน การเชิญพระภูมิเจ้าที่ และกิจกรรมงานบุญประเพณีประจำปี งานแห่เทียน
 พรหม งานวันลอยกระทง งานฉลองศาลเจ้าพ่อพระยาสี่เขียว อำเภอสี่คิ้วเป็นทางผ่านสู่ประตูอีสาน
 มีแหล่งท่องเที่ยวมากมาย เช่น เขื่อนลำตะคอง แหล่งศิลปะถ้ำเขาจันทน์งาม หลักลีลาจาริก ร.๕
 สร้างทางรถไฟ และกราบนมัสการหลวงพ่อดองค์ใหญ่ที่สุดในโลก (สมเด็จพระพุฒาจารย์โต
 พรหมรังสี)

ผลจากการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ในปี
 ๒๕๕๔ พบว่ายังมีนักเรียนส่วนหนึ่งที่มีปัญหาจริยธรรม ๑๒ ราย รวม ๓๕ รายการ เช่น ปัญหาเรื่อง
 ผู้สาวในโรงเรียน ทะเลาะวิวาท ทำร้ายร่างกาย ยาเสพติด และเล่นการพนันเป็นต้องคดีถูกจับกุมตัว
 มีปัญหาในครอบครัวหนีออกจากบ้าน ซึ่งมักเกิดนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนขยาย
 โอกาสทางการศึกษา จนเป็นสาเหตุให้นักเรียนต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน (Drop out) ก่อนจบ
 ภาคการศึกษา จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงสาเหตุของปัญหาและแนว
 ทางการแก้ไขปัญหายจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสี่คิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุของปัญหา และทราบแนว
 ทางการที่ดีที่สุดสำหรับการแก้ไขปัญหายจริยธรรมของนักเรียนที่ถูกต้องเหมาะสม ให้เป็นผลเมืองดี
 มีคุณภาพต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ จำแนกตามสถานภาพการปฏิบัติงานของครู ประเภทของโรงเรียน และขนาดของโรงเรียน

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ สาเหตุปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ เป็นอย่างไร

๑.๓.๒ เปรียบเทียบสาเหตุปัญหาจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ เป็นอย่างไร

๑.๓.๓ แนวทางการแก้ไขปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ เป็นอย่างไร

๑.๔ สมมุติฐานของการวิจัย

โรงเรียนในอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ที่มีสถานภาพการปฏิบัติงานของครู ประเภทของโรงเรียนและขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีสาเหตุปัญหาจริยธรรมของนักเรียนแตกต่างกัน

๑.๕ ขอบเขตของการวิจัย

๑.๕.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ จำนวน ๖๓๑ คน ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ๖๒ คน และครูผู้สอน ๕๖๙ คน

๒) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา จำนวน ๒๓๘ คน

จากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างของตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan)^{๑๑} แยกเป็น
ผู้บริหารโรงเรียน ๖๒ คน และครูผู้สอน ๑๗๖ คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น
(Stratified random sampling)

๑.๕.๒ ตัวแปรที่ศึกษา

๑) ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

๑.๑) สถานภาพของครู ได้แก่

๑.๑.๑) ผู้บริหารโรงเรียน

๑.๑.๒) ครูผู้สอน

๑.๒) ประเภทของโรงเรียน ได้แก่

๑.๒.๑) โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

๑.๒.๒) โรงเรียนไม่ขยายโอกาสทางการศึกษา

๑.๓) ขนาดของโรงเรียน ได้แก่

๑.๓.๑) โรงเรียนขนาดเล็ก

๑.๓.๒) โรงเรียนขนาด

๑.๓.๓) โรงเรียนขนาดใหญ่

๒) ตัวแปรตาม ได้แก่ สาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนในอำเภอสี่คิ้ว
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต ๔ แบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ได้แก่

๒.๑) ด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน

๒.๒) ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน

๒.๓) ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

๒.๔) ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน

^{๑๑} สมบูรณ์ ตันยะ, วิทยาการวิจัย, (นครราชสีมา : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, ๒๕๕๐), หน้า ๑๐๕-๑๐๖.

๑.๖ คำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

๑.๖.๑ **จริยธรรม** หมายถึง ความประพฤติที่ถูกต้องดีงามทั้งกายและวาจา การแสดงออกทางการประพฤติปฏิบัติของนักเรียน ซึ่งสะท้อนคุณธรรมภายในให้เห็นเป็นรูปธรรม

๑.๖.๒ **สาเหตุของปัญหาจริยธรรม** หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรค ข้อขัดข้องในการแก้ไขความดีงามในใจของผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจ หรือสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ที่เกิดขึ้นจากจริยธรรมของนักเรียน ที่ประกอบด้วยปัญหาใน ๔ ด้าน คือ

๑) **ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน** หมายถึง สภาพวิถีชีวิตความเป็นอยู่การอบรมเลี้ยงดู สภาพเศรษฐกิจครอบครัว ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณี

๒) **ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน** หมายถึง วิธีการจัดการเรียนการสอน การจัด กิจกรรมเสริมประสบการณ์ การจัดสิ่งแวดล้อมของครูหรือโรงเรียน

๓) **ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน** หมายถึง บทบาทบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในวัยเดียวกัน ที่มีอิทธิพลต่อการกระทำ ความรู้สึกนึกคิดหรือเจตคติของบุคคล

๔) **ด้านอิทธิพลของสื่อสารมวลชน** หมายถึง บทบาทของวิทยุ โทรทัศน์ วิทยุทัศน์ ภาพยนตร์ หนังสือพิมพ์ สื่อออนไลน์ และสิ่งตีพิมพ์ต่างๆ

๑.๖.๓ **แนวทางแก้ไขปัญหาจริยธรรมของนักเรียน** หมายถึง กระบวนการดำเนินการจัดการเรียนรู้ และวิธีการที่จัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะในสิ่งที่สังคมเห็นว่าถูกต้องเหมาะสม ตามแนวทางของจริยธรรมที่ดีงาม

๑.๖.๔ **สถานภาพการปฏิบัติงานของครู** หมายถึง สภาพตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานของครู ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔

๑.๖.๕ **ผู้บริหารโรงเรียน** หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนในตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนในอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔

๑.๖.๖ **ครูผู้สอน** หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔

๑.๖.๗ **ประเภทของโรงเรียน** หมายถึง ประเภทของโรงเรียนในอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ซึ่งแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ

๑) **โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา** หมายถึง โรงเรียนในอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน ๒๑ โรงเรียน

๒) โรงเรียนไม่ขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง โรงเรียนในอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ที่เปิดสอนในระดับก่อนประถมศึกษา และประถมศึกษา จำนวน ๔๑ โรงเรียน

๑.๖.๘ ขนาดของโรงเรียน หมายถึง การแบ่งโรงเรียนที่ใช้นักเรียนเป็นตัวกำหนด โดยจำแนกเป็น ๓ ขนาด ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน ๑๒๐ คน โรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียน จำนวน ๑๒๑-๓๐๐ คน โรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียน ๓๐๑ คนขึ้นไป

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับ

๑.๗.๑ ได้ทราบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนในอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔

๑.๗.๒ ได้ทราบความแตกต่างของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ตามตัวแปร คือ สถานภาพการปฏิบัติงานของครู ประเภทของโรงเรียน และขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกัน

๑.๗.๓ ได้ทราบแนวทางการแก้ไขปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔

บทที่ ๒

ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาและแนวทางในการแก้ไข ปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษารวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยมีสาระสำคัญ และรายละเอียดที่น่าเสนอตามลำดับดังนี้

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรม

๒.๑.๑ ความหมายของจริยธรรม

๒.๑.๒ องค์ประกอบจริยธรรม

๒.๑.๓ ลักษณะของจริยธรรม

๒.๑.๔ ประเภทของจริยธรรม

๒.๒ สาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียน

๒.๓ สภาพการจัดการศึกษาและสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน อำเภอสีคิ้ว

๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๕ กรอบแนวคิดการวิจัย

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรม

๒.๑.๑ ความหมายของจริยธรรม มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายของคำว่าจริยธรรมไว้ว่า จริยธรรม คือ ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม^๑

พุทธทาสภิกขุ ให้ความหมายว่า จริยธรรม ตรงกับคำว่า Ethics ในภาษาอังกฤษ แปลว่า ความประพฤติหรือพึงประพฤติ โดยเน้นว่าความประพฤตินั้นต้องเป็นไปตามกฎเกณฑ์ของ ธรรมชาติ^๒

^๑ ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒, (กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, ๒๕๔๖), หน้า ๒๕๑.

^๒ พุทธทาสภิกขุ, การเสริมสร้างจริยธรรมแก่เด็กวัยรุ่น, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์บริษัทสมชาย การพิมพ์, ๒๕๒๑), หน้า ๓.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) กล่าวว่า จริยธรรมมีความหมายกว้าง หมายถึง การดำเนินชีวิต ความเป็นอยู่ การยังชีวิตให้เป็นไป การครองชีพ การใช้ชีวิต การเคลื่อนไหวของชีวิตทุกแง่ทุกด้านทุกระดับ ทั้งทางกาย วาจา ทางใจ ทั้งด้านส่วนตัว ด้านสังคม ด้านอารมณ์ ด้านจิต ด้านปัญญา ถ้าเป็นการดำเนินชีวิตหรือครองชีวิตอย่างถูกต้อง ทำให้มนุษย์เป็นอิสระ มีจิตใจไร้ทุกข์อย่างแท้จริง ท่านเรียกว่าเป็นพรหมจริยะ แปลว่า การครองชีวิตอย่างประเสริฐหรือชีวิตประเสริฐ^๓

ดวงเดือน พันธุมนาวิน กล่าวว่าจริยธรรม หมายถึง ระบบการทำความดี ละเว้นความชั่ว คำที่ซึ่งมีความหมายไม่ชัดเจนคือคำว่า “ระบบ” ซึ่งหมายถึง ทั้งสาเหตุที่บุคคลจะกระทำหรือไม่กระทำ และผลของการกระทำหรือไม่กระทำนั้น ตลอดจนกระบวนการเกิดและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเหล่านี้ด้วย ได้จำแนกจริยธรรม^๔ โดยทั่วไปออกเป็นองค์ประกอบ ๔ ประการคือ ๑) ความรู้เชิงจริยธรรม หมายถึง การมีความรู้ที่สังคมของคนนั้น การกระทำชนิดใดดี ควรกระทำและการกระทำชนิดใดเลวควรงดเว้น ลักษณะและพฤติกรรมใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมมากน้อยเพียงใด ปริมาณความรู้เชิงจริยธรรม หรือความรู้เกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมนี้ขึ้นอยู่กับอายุ ระดับการศึกษาและพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลด้วย ๒) ทศนคติเชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับลักษณะหรือพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่างๆ ว่าตนชอบหรือไม่ชอบลักษณะนั้นมากน้อยเพียงใด ทศนคติเชิงจริยธรรมของบุคคลอาจเปลี่ยนแปลงได้ ๓) เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่างๆ ของบุคคล และ ๔) พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบ หรืองดเว้นการแสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์หรือค่านิยมในสังคมนั้นๆ^๕

บุญมี แท่นแก้ว ให้ความหมายจริยธรรมว่ากว้างขวางมาก อาจรวมไปถึงค่านิยม (Value) คือ สภาพหรือการกระทำบางประการที่เราเชื่อและยึดมั่นถือมั่น เพื่อจะได้บรรลุถึงวัตถุประสงค์หรือความมุ่งหมายของสังคมหรือของตัวเองเราเอง เช่น ความดี ความซื่อสัตย์สุจริต และอื่นๆ เหล่านี้เป็นค่านิยมฝ่ายดี แต่อาจจะมีค่านิยมฝ่ายชั่ว เช่น การดื่มสุรายาเมา การเป็นชู้กับเมียเขา การแต่งกาย

^๓ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), จริยธรรมสำหรับคนรุ่นใหม่, (กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิพุทธธรรม, ๒๕๔๓), หน้า ๑๐-๑๑.

^๔ ดวงเดือน พันธุมนาวิน, จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษาพฤติกรรมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๔), หน้า ๒-๓.

^๕ ดวงเดือน พันธุมนาวิน, ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมการวิจัยและการพัฒนาบุคคล, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๕), หน้า ๑๑๓.

ที่นิยมใช้ของที่ผลิตจากต่างประเทศ การใช้ของราคาแพงและอื่นๆ ค่านิยมที่จัดเป็น จริยธรรมคือ ค่านิยมฝ่ายดี^๖

จ่านงค์ อติวัฒน์สิทธิ์ กล่าวว่าหมายถึง กฎเกณฑ์หรือแนวทางที่พึงปฏิบัติเพื่อบรรลุถึง คุณงามความดี หรือเพื่อให้เกิดคุณธรรม กฎเกณฑ์หรือแนวทางที่พึงปฏิบัติได้รับการประเมินค่าว่า เป็นสิ่งที่ดี สามารถนำผู้ประพฤติปฏิบัติตนให้บรรลุที่หวังไว้ได้ ขณะเดียวกัน ก็ไม่สร้างความทุกข์ ความเดือดร้อนแก่บุคคลหรือสุจริตชนทั้งหลาย การปฏิบัติตามจริยธรรมย่อมให้ผลดีแก่ผู้ปฏิบัติ สังคม สิ่งแวดล้อม ผู้ปฏิบัติจริยธรรมย่อมได้ชื่อว่าเป็นคนดี หากบุคคลในสังคมทุกคนปฏิบัติตาม หลักจริยธรรม สังคมสิ่งแวดล้อมจะไม่ถูกเบียดเบียนและถูกรบกวน จนเกิดสภาพเสียดุลยภาพทาง สังคมและระบบนิเวศวิทยา^๗

ธีรยุทธ บุญมี กล่าวว่าหมายถึง ปรัชญาที่เน้นการปฏิบัติที่เป็นจริงในชีวิตประจำวัน เพื่อบรรลุคุณธรรม ความดีงาม หรือผลบางอย่าง ปรัชญาแนวนี้บางครั้งก็ต้องยอมรับว่ามี หลักเกณฑ์แห่งความเป็นที่แน่นอน เป็นกฎเกณฑ์นามธรรมที่คอยควบคุมมนุษย์อีกชั้นหนึ่ง หรือ เป็นอุดมคติที่เราควรแสวงหาโดยการประพฤติปฏิบัติของเรา^๘

สาโรช บัวศรี ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้สองลักษณะ คือจริยธรรมในความหมายแคบ หมายถึง คุณธรรมและศีลธรรม จริยธรรมในความหมายกว้าง หมายถึง คุณธรรม ศีลธรรม และรวมเอาค่านิยมที่จำ เป็นอื่น ๆ อีกด้วย ซึ่งอาจจะอยู่ในระดับที่ลดหลั่น ไปจากระดับ ของคุณธรรมและศีลธรรม ค่านิยมที่จำ เป็นดังกล่าว ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี กฎหมาย อุดมการณ์ วินัยและมารยาท เป็นต้น หรืออาจกล่าวได้ว่า จริยธรรมก็คือค่านิยมในระดับต่าง ๆ ซึ่ง สังคมและบุคคลต้องยึดมั่นถือมั่นและจริยธรรมนี้ย่อมจะนำ สันติสุขมาให้แก่บุคคลและสังคมได้ ตามควรแก่กรณี^๙

^๖ บุญมี แท่นแก้ว, จริยศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๕), หน้า ๑๖๕-๑๗๐.

^๗ จ่านงค์ อติวัฒน์สิทธิ์, สังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๕), หน้า ๑๕๕.

^๘ ธีรยุทธ บุญมี, ถอดรื้อปรัชญาและศิลปะแบบตะวันตกเป็นศูนย์กลาง, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สายธาร, ๒๕๔๖), หน้า ๑๘.

^๙ สาโรช บัวศรี, จริยธรรมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๒๖), หน้า ๑๘-๒๐.

ประกาศรี สีหอำไพ กล่าวว่า จริยธรรมมาจากภาษากรีกว่า Ethos แปลว่า ลักษณะนิสัยที่สามารถตัดสินคุณค่าได้ตามความหมายของความดี ความงาม ความสุขและจริยธรรม มีความหมายถึงความประพฤติตามค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยใช้จริยศาสตร์ศึกษาพฤติกรรมด้านคุณค่าสามารถวิเคราะห์ค่านิยมที่เป็นคู่กัน (Dichotomy) สามารถแยกแยะได้ว่าสิ่งใดดีควรกระทำ และสิ่งใดชั่วควรละเว้น ทำให้ตัดสินคุณค่าของการปฏิบัติตนในแนวทางที่พึงงามได้ตามความดีระดับต่าง ๆ^{๑๑}

วิทย์ วิศทเวทย์ อธิบายว่า จริยธรรม คือ พันธะหรือหน้าที่ที่เราจะต้องปฏิบัติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในทางพุทธศาสนา จริยธรรม คือ การนำเอาความรู้ในความจริงหรือกฎธรรมชาติมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตที่พึงงาม ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองหรือสังคม^{๑๒}

แสง จันทรงาม อธิบายความหมายของจริยธรรมว่า แยกออกเป็น ๒ คำ คือ จริยกับธรรม จริย แปลว่า ความประพฤติ และธรรม หมายถึง คุณค่าของจิตใจของแต่ละคน จริยธรรม จึงหมายถึง คุณภาพจิตที่มีอิทธิพลต่อความประพฤติของคน คำว่า “ธรรม” ในที่นี้ตรงกับคำว่า “คุณธรรม” หมายถึง จิตฝ่ายดีที่ควบคุมให้คนมีความประพฤติดี ความประพฤติในที่นี้หมายถึงพฤติกรรมของแต่ละคนที่แสดงออกทางความคิด คำพูดและการกระทำ^{๑๓}

อารี จำปาทอง กล่าวว่าจริยธรรม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นไปตามหลักศีลธรรม วัฒนธรรมและค่านิยม ที่ชอบตามทำนองคลองธรรม อันจะทำให้ตนมีคุณค่าต่องาน และสังคมเป็นสำคัญ^{๑๔}

^{๑๑} ประกาศรี สีหอำไพ, พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๕), หน้า ๒๔-๒๘.

^{๑๒} วิทย์ วิศทเวทย์, ทิศทางการวิจัยทางจริยธรรมและค่านิยม, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๒๔), หน้า ๑๑๓.

^{๑๓} แสง จันทรงาม, “การเรียนและการสอนตามหลักพุทธศาสนา”, ใน บทบาทของครูสอนจริยศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : สมาคมศาสนสัมพันธ์แห่งประเทศไทย, ๒๕๒๒), หน้า ๒๑๘.

^{๑๔} อารี จำปาทอง, การส่งเสริมจริยธรรมในโรงเรียน, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๓๒), หน้า ๑๔.

สุวรรณ พุฒคง อธิบายว่า จริยธรรม หมายถึง ความดีงามสิ่งไม่ควรประพฤติ (ไม่รวม ความชั่วที่ไม่ควรประพฤติ) คำว่า “จริยธรรม” เป็นสมุหนาม (คำเรียกนาม) ของสิ่งไม่ควรประพฤติทั้งหลาย^{๑๔}

จากความหมายของจริยธรรมที่กล่าวมา สรุปได้ว่า จริยธรรม หมายถึง ธรรมที่ควรประพฤติปฏิบัติตนในการดำเนินชีวิต ความเป็นอยู่ที่ดีงามเหมาะสม และเป็นที่ยอมรับของสังคม แนวทางที่พึงปฏิบัติเพื่อบรรลุความดี ควบคุมจิตใจให้มีความประพฤติที่ดี เป็นการกระทำด้วยจิตสำนึกที่ดีงามซึ่งมีอยู่ในจิตใจเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างสงบเรียบร้อย

๒.๑.๒ องค์ประกอบของจริยธรรม

องค์ประกอบจริยธรรมมีนักจิตวิทยาและนักวิชาการหลายท่านได้จำแนกไว้ดังนี้ กรมวิชาการ ได้สรุปว่า จริยธรรมของบุคคลประกอบด้วยสิ่งสำคัญ ๓ ประการ คือ^{๑๕}

๑. องค์ประกอบด้านความรู้ ได้แก่ ความเข้าใจในเหตุผลของความถูกต้องดีงามสามารถแยกความถูกผิดได้ด้วยความคิด
๒. องค์ประกอบด้านอารมณ์ ความรู้สึก ได้แก่ ความพึงพอใจ ศรัทธา เลื่อมใสเกิดความนิยมยินดีที่จะได้รับจริยธรรมมาเป็นแนวในการปฏิบัติ
๓. องค์ประกอบด้านพฤติกรรมการแสดงออก คือ พฤติกรรมที่บุคคลตัดสินใจที่กระทำ ถูกหรือผิดในสถานการณ์แวดล้อมต่างๆ กัน

^{๑๔} สุวรรณ พุฒคง, “การศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนเกาะใหญ่ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกระเสี่สินธุ์ จังหวัดสงขลา”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา, ๒๕๔๕).

^{๑๕} กรมวิชาการ, แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, ๒๕๒๓), หน้า ๒๘.

พระราชวรมุนี ได้แบ่งจริยธรรมออกเป็น ๒ ลักษณะ ดังนี้^{๑๖}

๑. จริยธรรมภายใน เป็นจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติของบุคคล ซึ่งเป็นรากฐานทำให้เกิดจริยธรรมภายนอก

๒. จริยธรรมภายนอก เป็นจริยธรรมที่บุคคลแสดงออกมาเป็นการกระทำภายนอกที่เราสังเกตเห็นได้ เช่น การเอาใจใส่การทำงาน ความมีระเบียบวินัย แต่จริยธรรมที่แท้จริงนั้นจะต้องไม่ตกอยู่ในเงื่อนไขภายนอก เช่น ทำงานเพื่อผลของงานไม่ใช่เพื่อเงิน

ดวงเดือน พันธุมนาวิน ได้แบ่งองค์ประกอบทางจริยธรรมของมนุษย์ออกเป็น ๔ องค์ประกอบ ดังนี้^{๑๗}

๑. ความรู้เชิงคุณธรรม หมายถึง การที่มนุษย์มีความรู้ว่ากระทำต่างๆ นั้น ชนิดใด สักคมยอมรับ การกระทำชนิดใดควรยกเว้น พฤติกรรมใดมีความเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม ความรู้เชิงจริยธรรมนี้ขึ้นอยู่กับการศึกษาอายุการพัฒนาการทางสติปัญญาความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ทางสังคมและศาสนา เด็กจะมีการเรียนรู้มาตั้งแต่เกิด โดยเฉพาะช่วงอายุ ๒-๑๐ ปี จะมีการปลูกฝังมาก

๒. ทัศนคติเชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกว่าคุณชอบหรือไม่ชอบเกี่ยวกับลักษณะหรือพฤติกรรมต่างๆ ทัศนคติเชิงจริยธรรมส่วนมากจะสอดคล้องกับค่านิยมในสังคมนั้น แต่บุคคลในสถานการณ์ปกติบางคนอาจจะมีทัศนคติแตกต่างไปจากค่านิยมของสังคมก็ได้ ทัศนคติเชิงจริยธรรมมีความหมายกว้างกว่าความรู้เชิงจริยธรรมเพราะทัศนคติจะรวมถึงความรู้และความรู้สึกในเรื่องนั้นๆ เข้าด้วยกัน ฉะนั้นทัศนคติเชิงจริยธรรมจึงมีคุณสมบัติที่จะใช้ทำนายหรือคาดการณ์พฤติกรรมเชิงจริยธรรมได้ถูกต้องแม่นยำกว่าการใช้ความรู้เพียงอย่างเดียว และทัศนคติเชิงจริยธรรมของมนุษย์ก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้ด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น การมีเหตุผลใหม่ นำเชื่อถือลบล้างทัศนคติเดิมในสิ่งต่างๆ ที่เคยยอมรับ เป็นต้น

๓. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลรู้จักใช้เหตุผลในการเลือกกระทำหรือไม่กระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งเมื่อมีเหตุการณ์บังคับ เหตุผลนี้จะแสดงให้ทราบถึงสาเหตุ จูงใจหรือแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่างๆ บุคคลที่มีจริยธรรมต่างกันอาจมีเบื้องหลังการกระทำที่แตกต่างกันหรือการกระทำที่เหมือนกัน

^{๑๖} พระราชวรมุนี (ประยูรค์ ปยุตโต), พุทธจริยธรรม, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๒๓), หน้า ๒๖.

^{๑๗} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒-๔.

๔. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบ หรือดเว้นการแสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกับกฎเกณฑ์หรือค่านิยมในสังคมนั้น พฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่นับเป็นการกระทำที่สังคมเห็นชอบและสนับสนุนมีหลายประเภท เช่น การเสียสละ ความมีวินัย ความยุติธรรม ความเมตตา ส่วนพฤติกรรมเชิงจริยธรรมซึ่งเกิดขึ้นในสภาพที่บุคคลถูกช่วยุให้ทำผิดกฎเกณฑ์เพื่อประโยชน์ส่วนตัวบางประการ เช่น กล่าวเท็จ การโก่งสิ่งของ เป็นต้น เป็นพฤติกรรมที่จะไม่เกิดขึ้นในผู้มีจริยธรรมสูง พฤติกรรมเชิงจริยธรรมเป็นสิ่งที่สังคมให้ความสำคัญมากกว่าจริยธรรมประเภทอื่นๆ เพราะการกระทำในทางที่ดีและเลวของบุคคลย่อมส่งผลโดยตรงต่อความผาสุกและความทุกข์ของสังคม

พกา สัตยธรรม ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของจริยธรรมตามหลักพุทธศาสนาไว้ ๒ องค์ประกอบ คือ^{๑๘}

๑. องค์ประกอบภายนอก คือ การมีปรโตโมหะ^{๑๙} ที่ดี ได้แก่ การมีกัลยาณมิตรที่ดี มีครูอาจารย์ที่ดี ซึ่งประกอบด้วยลักษณะกัลยาณมิตรธรรม ๗ ประการ^{๒๐} มีพ่อแม่ที่ดี ซึ่งให้ความรู้ที่ถูกต้อง มีแหล่งความรู้ มีสื่อมวลชนที่ให้สติปัญญา เป็นสื่อที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ จึงเป็นผู้รู้ หลักการปฏิบัติที่ถูกต้อง เป็นผู้รู้จักนิสัยใจคอของผู้ประพฤติ มีอุบายในการที่จะแนะนำ หรือเรียกว่า มีปัจจัยภายนอกที่ดี

๒. องค์ประกอบภายใน คือ การมีโยนิโสมนสิการ^{๒๑} นอกจากปัจจัยภายนอกแล้วก็ต้องมีโยนิโสมนสิการในตัวเอง รู้จักคิด คิดเป็น ถ้าคิดไม่เป็น ไม่รู้จักคิด ก็ไม่สามารถนำเอาสิ่งที่เป็นกัลยาณมิตรไปใช้ประโยชน์ได้

ปราชญา กล้าผจญ ได้แบ่งองค์ประกอบของจริยธรรมออกเป็น ๓ องค์ประกอบ ได้แก่^{๒๒}

๑. ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความดีงาม ประโยชน์และโทษ รู้ว่าสิ่งใดดีสิ่งใดไม่ดี มุ่งประพฤติปฏิบัติสิ่งนั้นเลือกใช้เลือกซื้อเลือกบริโภคนแต่ของที่ดีของที่งามของที่เป็นประโยชน์

^{๑๘} พกา สัตยธรรม, *คุณธรรมของครู*, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔), หน้า ๒๘๓.

^{๑๙} ม.ม. (ไทย) ๑๒/๔๕๗/๕๓๕ ; อจ.ทุก. (ไทย) ๒๐/๓๗๑/๑๑๐.

^{๒๐} ส.ม. (ไทย) ๑๕/๕-๑๒๕/๒-๓๖ ; อจ.เอกก. (ไทย) ๒๐/๗๒-๑๒๘/๑๖-๒๕.

^{๒๑} ส.ม. (ไทย) ๑๕/๕-๑๒๕/๒-๓๖ ; อจ.ทุก. (ไทย) ๒๐/๖๐-๑๘๖/๑๓-๔๑.

^{๒๒} ปราชญา กล้าผจญ, *คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ*, (กรุงเทพมหานคร : เขตได้ การพิมพ์, ๒๕๔๔), หน้า ๒๕๘.

๒. ด้านความรู้สึกพึงพอใจตระหนักผู้ชอบสนใจที่จะปฏิบัติ รู้กาลควรไม่ควรน้อมนำตนเองเข้าไปหาสิ่งที่ตั้งงมทั้งหลาย

๓. ด้านการประพฤติปฏิบัติ เป็นการใช้พฤติกรรมทางจริยธรรมในชีวิตประจำวันและปฏิบัติต่อเนื่องจนติดเป็นนิสัย

จากองค์ประกอบจริยธรรมที่กล่าวมา สรุปได้ว่า องค์ประกอบของจริยธรรมประกอบด้วยความรู้ ความรู้สึก เหตุผล และพฤติกรรม ซึ่งมีรากฐานจากจริยธรรมภายในที่บุคคลแสดงออกมาเป็นการกระทำภายนอกที่บุคคลแต่ละคนที่ตัดสินใจว่าออกมานั้นถูกต้องควรหรือไม่ควรที่ไม่ควรที่ประพฤติปฏิบัตินั้นเป็นสิ่งที่ดีหรือไม่ดีถูกต้องตามกฏศีลธรรมหรือไม่ ในสถานการณ์แวดล้อมต่างๆ กัน

๒.๑.๓ ลักษณะของจริยธรรม

จริยธรรม ส่วนใหญ่จะเป็นคำสอนที่เกี่ยวกับศาสนา หรือกฎเกณฑ์ทางสังคมซึ่งขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและองค์ประกอบหลายประการมีลักษณะดังนี้

ดวงเดือน พันธุมนาวิน ได้กล่าวถึงลักษณะของจริยธรรมไว้ ๒ ลักษณะได้แก่^{๒๓}

๑. ลักษณะที่สังคมต้องการ เป็นพฤติกรรมที่สังคมสนับสนุนและพยายามที่จะให้เกิดมีขึ้น ทำให้เกิดความพอใจ และผู้ปฏิบัติรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม

๒. ลักษณะที่สังคมไม่ต้องการ เป็นการกระทำที่สังคมลงโทษ พยายามกำจัดออกไปและผู้กระทำมีความรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องไม่เหมาะสม

สุรางค์ โคว์ตระกูล ได้กล่าวถึงลักษณะของจริยธรรมไว้ ๕ ลักษณะ ดังนี้^{๒๔}

๑. จริยธรรมเป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้

๒. ประกอบด้วยองค์ประกอบ ๓ อย่าง คือ

(๑) องค์ประกอบเชิงปัญญาหรือความรู้คิด

(๒) องค์ประกอบเชิงความรู้สึกและอารมณ์

(๓) องค์ประกอบเชิงพฤติกรรม

๓. พัฒนาการจริยธรรม เกิดควบคู่กับการพัฒนาการทางเขาวนปัญญา

๔. พฤติกรรมเชิงจริยธรรมบางอย่างเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์

^{๒๓} ดวงเดือน พันธุมนาวิน, จริยธรรมในสังคมไทย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๒๓), หน้า ๑๕.

^{๒๔} สุรางค์ โคว์ตระกูล, จิตวิทยาการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์วิทยาลัย, ๒๕๓๖), หน้า ๒๕.

๕. พฤติกรรมเชิงจริยธรรมอาจกล่าวได้ว่ามี ๓ ประเภท คือ

(๑) พฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่มีลักษณะสากล

(๒) พฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่เหมือนกับพฤติกรรมของกลุ่มชนที่บุคคลนั้นเป็นนั้น เป็นสมาชิก

(๓) พฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะคน ทำให้คนนี้ต่างจากคนอื่น เป็นปัจเจกบุคคล

จากลักษณะของจริยธรรมดังกล่าว สรุปได้ว่า ลักษณะของจริยธรรมส่วนใหญ่จะเป็นคำสอนที่เกี่ยวกับศาสนา กฎเกณฑ์ทางสังคม เป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้ ทางพฤติกรรม ทางความรู้สึก และทางความคิด ผู้ปฏิบัติรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง สังคมยอมรับว่าเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม สามารถประพฤติได้ตามปกติในชีวิตประจำวัน

๒.๑.๔ ประเภทของจริยธรรม

การปฏิบัติตนเป็นวิถีทางนำไปสู่ความชำนาญเกิดความรู้ความเห็นด้วยตนเองอันเป็นคุณสมบัติภายในจิตเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการและปรารถนา การปฏิบัติในเบื้องต้น เรียกว่า จริยธรรม คือ ธรรมที่บุคคลควรปฏิบัติ ในทางพระพุทธศาสนามี ๓ ระดับ^{๒๕} ดังนี้

ก. จริยธรรมขั้นต้น

จริยธรรมขั้นต้นเป็นพื้นฐานขั้นต้นที่บุคคลต้องมีไว้ในตน เพราะเป็นพื้นฐานสำหรับมนุษย์ได้แก่ เบญจศีล ๕ และเบญจธรรม ๕

หลักเบญจศีล ๕ คือ (๑) เว้นจากการฆ่าสัตว์ (๒) เว้นจากการถือเอาของที่เจ้าของไม่ได้ให้ (๓) เว้นจากการประพฤตินอกใจ (๔) เว้นจากการพูดเท็จ และ (๕) เว้นจากการดื่มสุราและเมรัยอันเป็นที่ตั้งแห่งความไม่ประมาท

หลักเบญจธรรม ๕ คือ (๑) มีเมตตากรุณา (๒) การเลี้ยงชีพในทางสุจริต (๓) มีความสำรวมในกาม (๔) มีความซื่อสัตย์ และ (๕) มีสติสัมปชัญญะรู้ตัวอยู่ตลอดเวลา

การรักษาศีลห้ามีความมุ่งหมายในการป้องกันตนไม่ให้เสียหาย เพราะทุกสิ่งทุกอย่างจะดีหรือไม่ดี จะคงทนถาวรหรือชำรุดเสียหาย สิ่งสำคัญอยู่พื้นฐานของสิ่งนั้น ฉะนั้นจะสร้างคุณธรรม จริยธรรมในเด็กนักเรียน จึงต้องมีรากฐานของเบญจศีล เบญจธรรมเป็นเบื้องต้น นักเรียนจะจริยธรรมหรือไม่มีจริยธรรมอยู่ที่ความประพฤติ คือ เจตนา นั่นเอง

ข. จริยธรรมขั้นกลาง

^{๒๕} บุญมี แทนแก้ว, จริยศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๕), หน้า ๑๕๑-๑๕๓.

จริยธรรมชั้นกลาง คือ ตัวกุศลกรรมบถ หมายถึง ทางแห่งกุศลกรรม ทางทำความดีหรือกรรมดี อันเป็นทางที่นำไปสู่ความเจริญ และความมีสันติสุขเป็นระดับที่ยกฐานะความดีของบุคคลให้สูงขึ้น ประณีตยิ่งขึ้น^{๒๖} ตามลำดับต่อไปนี้

๑. กายสุจริต คือ การทำความดีทางกาย มี ๓ ทาง ได้แก่

- ๑) เว้นจากการฆ่าสัตว์
- ๒) เว้นจากการลักทรัพย์
- ๓) เว้นจากการประพฤตินอกใจ

๒. วาจาสุจริต คือ การทำความดีทางวาจา มี ๔ ทาง ได้แก่

- ๑) เว้นจากการพูดเท็จ
- ๒) เว้นจากการพูดส่อเสียด
- ๓) เว้นจากการพูดคำหยาบ
- ๔) เว้นจากการพูดเพ้อเจ้อ

๓. มโนสุจริต คือ การทำความดีทางใจ มี ๓ ทาง ได้แก่

- ๑) เว้นจากการเพ่งโทษ หรือมุ่งร้ายผู้อื่น
- ๒) เว้นจากการพยาบาทผู้อื่น
- ๓) เว้นจากการประพฤตินอกใจ

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประเภท “กรรมนิยม” คือ คนเราจะได้รับความสุขหรือความทุกข์มาจากกรรม คือ การกระทำของตนเอง ใครทำดีย่อมได้ผลดีตอบแทน ใครทำความชั่วย่อมได้ผลของความชั่วตอบแทน นี่เป็นอุดมคติทางพระพุทธศาสนาและการทำดีจะได้ ๓ ที่เรียกว่าไตรทวาร คือ ทางกาย ทางวาจา และทางใจ ประพฤติดีทางกาย เรียกว่า กายสุจริต ประพฤติดีทางวาจา เรียกว่า วาจาสุจริต และประพฤติดีทางใจ เรียกว่า มโนสุจริต และมีเจตนาในการประพฤติ

ก. จริยธรรมชั้นสูง

นภดล ขวัญชนะภักดี ได้กล่าวถึง จริยธรรมชั้นสูงว่า พระพุทธเจ้าทรงแสดงให้เห็นพุทธศาสนิกชนรู้ไว้อย่างชัดเจนว่า ผู้ที่นับถือพระพุทธศาสนาควรดำเนินชีวิตใน “อริยมรรคมีองค์ ๘” จะบรรลุเป้าหมายสูงสุด อริยมรรค คือ ทางอันประเสริฐหรือวิธีปฏิบัติเพื่อกำจัดสาเหตุแห่ง

^{๒๖} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๕๕.

ปัญหานั้น และจุดมุ่งหมายที่เป็นภาวะสิ้นปัญหา ลำดับต่อไป คือ ปฏิบัติเพื่อบรรลุจุดหมายนั้นไม่ว่าจุดหมายนั้นไม่ว่าจุดหมายคืออะไร อยู่ที่ไหน และมรรค คือ ข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ คือ^{๒๗}

๑. สัมมาทิฏฐิ คือ มีปัญญาเห็นชอบ ได้แก่เห็นในอริยสัจ ๔ คือ ทุกข์ เหตุที่ทำให้เกิดความทุกข์ สมุทัย สาเหตุที่ทำให้เกิดความทุกข์ นิโรธ ความดับของทุกข์ และมรรค ข้อปฏิบัติให้ถึงความดับของทุกข์

๒. สัมมาสังกัปปะ คือ ดำริชอบ ได้แก่ ความตริกที่เป็นกุศล ความนึกคิดที่ดีงาม ซึ่งประกอบด้วย

๑) ความตริกปลอดจากกาม ความนึกคิดในทางเสียสละ

๒) ความตริกปลอดจากพยาบาท ความนึกคิดที่ประกอบด้วยเมตตา

๓) ความตริกปลอดจากการเบียดเบียนด้วยกรุณาไม่คิดร้ายหรือมุ่งคนอื่น

๓. สัมมาวาจา คือ การเจรจาชอบ ได้แก่ ไม่พูดเท็จ ไม่พูดส่อเสียด ไม่พูดคำหยาบ และไม่พูดเพื่อเจ้อ

๔. สัมมากัมมันตะ คือ กระทำชอบ ได้แก่ กายสุจริต ๓ ไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ลักทรัพย์ และไม่ประพฤตผิดในกาม

๕. สัมมาอาชีวะ คือ เลี้ยงชีพชอบ ได้แก่ การเว้นจากการเลี้ยงชีวิตในทางที่ผิด และการประกอบสัมมาอาชีพ

๖. สัมมาวายามะ คือ มีความเพียรชอบ ๔ ประการ คือ

๑) เพียรระวังยับยั้งบาปอกุศลที่ยังไม่เกิดมิให้เกิด

๒) เพียรกำจัด คือ เพียรละบาปอกุศลกรรมที่เกิดขึ้นแล้ว

๓) เพียรก่อให้เกิด คือ เพียรทำกุศลที่ยังไม่เกิด ให้เกิดมี

๔) เพียรรักษาอกุศลกรรมที่เกิดขึ้นแล้วให้ตั้งมั่น และให้เจริญ

๗. สัมมาสติ คือ ระลึกรชอบ ได้แก่สติปัญญา ๔ การพิจารณา กาย เวทนา จิต และธรรม

๘. สัมมาสมาธิ คือ ตั้งใจชอบ ทำจิตให้ระงับจากกิเลส เครื่องเศร้าหมองให้มีอารมณ์แน่วแน่เป็นอันเดียว เพื่อให้จิตไม่ฟุ้งซ่าน หายอาหารอารมณ์อันไม่มีโทษให้จิตยึดจะไม่พრაไปหลายทาง ได้แก่ การเจริญฌาน

สรุปได้ว่า จริยธรรม เป็นคุณธรรมที่แสดงออกทางร่างกายในลักษณะที่ดีงาม ถูกต้องอันเป็นสิ่งที่พึงประสงค์ของสังคม คือ หลักเกณฑ์แห่งการประพฤติปฏิบัติเพื่อตัดหรือฝีกอบรมกาย

^{๒๗} นกคด ขวัญชนะภักดี, หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ประสานมิตร, ๒๕๔๕), หน้า ๔๘-๔๙.

วาจาให้เรียปร้อย กล่าวคือ จะพูดหรือทำสิ่งใด ให้เป็นปกติและเป็นธรรม จะไม่เดือนร้อนเป็นผลของการมีความสุข เยือกเย็น เป็นต้น

๒.๒ สาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียน

ปัญหาจริยธรรม คือ ปัญหาที่เกี่ยวกับกระทำความผิดศีลธรรมและการกระทำที่ขัดกับลักษณะการกระทำที่สังคมว่าดีงาม เป็นที่ยอมรับกันว่าปัจจุบันสังคมกำลังประสบปัญหาด้านจริยธรรมอย่างมาก มีนักวิชาการได้รวบรวมไว้ดังนี้

บรรเทา กิตติศักดิ์ ได้กล่าวถึง ปัญหาจริยธรรมที่พบในสังคมตามที่รวบรวมไว้มีดังนี้^{๒๘}

๑. ปัญหาอาชญากรรม ผู้กระทำความผิดอาชญากรรมมากขึ้น ดังปรากฏเป็นข่าวทางสื่อมวลชนอยู่เสมอ

๒. ปัญหาความเห็นแก่ตัวของบุคคล ผู้คนเห็นแก่ตัวมากขึ้นมีการประทุติเอาใจเอาเปรียบกัน มีการเอาผิดของเวร การโกหกตลวงตบแต่ง การช่วงชิงผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน

๓. ปัญหาผู้คนหันเหออกจากขนบธรรมเนียมเดิมมากขึ้น คนในสมัยใหม่ไม่ปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมของสังคมไทย เช่น มีสัมพันธภาพทางเพศเสรีมากขึ้น เชื่อฟังผู้น้อยลง เป็นต้น

สมพร เทพสิทธิ์า ได้กล่าวถึงปัญหาเกี่ยวกับจริยธรรม ไว้ดังนี้^{๒๙}

๑. ปัญหาค่านิยมที่เปลี่ยนแปลง ในปัจจุบันสังคมกลับยกย่องคนที่มั่งเงิน คนที่มีตำแหน่งสูง มีอำนาจวาสนา มีชื่อเสียง แม้คนเหล่านั้นจะประพฤติผิดศีลธรรมได้เงินมาโดยทุจริต

๒. ปัญหาการขาดระเบียบวินัย การขาดระเบียบวินัยทำให้คนไทยจำนวนไม่น้อยชอบฝ่าฝืนกฎหมายและระเบียบข้อบังคับ เช่น ฝ่าฝืนกฎจราจร ชอบทำอะไรตามใจตัวเองเพื่อความสะดวกสบาย เป็นคนเห็นแก่ตัวแก่ได้ โดยไม่คำนึงถึงผลเสียหายต่อผู้อื่นและสังคม

๓. ปัญหาการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง การฉ้อราษฎร์บังหลวงเกิดจากหลายสาเหตุหลายประการ สาเหตุสำคัญที่สุด คือ ความบกพร่องและความเสื่อมโทรมทางกาศึกษาทางศีลธรรมและจริยธรรม เช่น ความโลภและความไม่รู้จักพอ

^{๒๘} บรรเทา กิตติศักดิ์, N ๐๖๒ ประวัติวรรณคดีไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๑), หน้า ๓๗.

^{๒๙} สมพร เทพสิทธิ์า, การเดินตามรอยพระยุคลบาท เศรษฐกิจพอเพียงช่วยแก้ปัญหาคาความยากจนและการทุจริต, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศรีเมืองการพิมพ์, ๒๕๓๖), หน้า ๓๓-๔๑.

๔. ปัญหาผู้หลงใหลในอบายมุข อบายมุขได้เป็นเหตุให้คนไทยจำนวนมากขายไม่สนใจในการทำงานและหันไปประกอบอาชีพที่ทุจริต ก่อการทะเลาะวิวาท ก่ออาชญากรรม ทำให้สังคมเดือนร้อนไม่สงบเรียบร้อย

๕. ปัญหาการรับวัฒนธรรมที่ไม่เหมาะสมจากต่างประเทศ ประชาชนและเยาวชนจำนวนมากไม่น้อยได้รับเอาวัฒนธรรมที่ไม่เหมาะสมจากต่างประเทศก่อให้เกิดผลเสียหายต่อวัฒนธรรมอันดีงามของไทย

๖. ปัญหาการพร่องในคุณธรรมของจริยธรรม การพัฒนาประเทศเท่าที่ผ่านมานั้นหนักในด้านเศรษฐกิจ ส่วนการพัฒนาคนในด้านจิตใจได้รับคานาใจน้อยมาก นโยบายพัฒนาคนของประเทศไทยในระยะที่ผ่านมามุ่งพัฒนาด้านร่างกาย และสติปัญญาความรู้ความสามารถอย่างมาก แต่ยังขาดการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมทำให้เกิดปัญหาสังคมต่างๆ เช่นที่ปรากฏในปัจจุบัน

จากปัญหาจริยธรรมที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ปัญหาจริยธรรมมีสาเหตุจากหลายประการ เช่น เกิดจากการเจริญก้าวหน้าทางวัตถุและเทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งเจริญรุดหน้าไปอย่างรวดเร็วครอบคลุมทั่วโลก ทำให้คนสนใจวัตถุมากกว่าจริยธรรม ในขณะเดียวกันการให้การศึกษาด้านจริยธรรมกลับไม่ได้รับการสนับสนุนเอาใจใส่เท่าที่ควร และการให้การศึกษาด้านจริยธรรมยังไม่ค่อยถูกต้องนัก สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ทางสังคมตามมา เพราะเมื่อคนขาดคุณธรรมในจิตใจมากขึ้นย่อมกระทำในสิ่งที่ไม่ดีก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเองและสังคมมากขึ้น และสาเหตุที่สำคัญอีกประการหนึ่งเกิดจากบุคคลมิได้นำจริยธรรมไปสู่การปฏิบัติตามครรลองของธรรมของชีวิต เขาทราบว่าจะอะไรคือสิ่งถูกต้อง แต่ความเห็นแก่ตัว เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนและเครือข่าย มาบังคับจริยธรรมเหล่านั้นทำให้ประพฤติปฏิบัติในทางเสื่อมได้

กรมการศาสนา ได้กล่าวถึง แนวทางการการอบรมสั่งสอนตามปัจจัยแวดล้อมด้วยการปลูกฝังและหล่อหลอมคุณธรรมจริยธรรมแก่เด็กนักเรียน มีดังนี้^{๓๐}

๑. บิดามารดา บ้าน หรือสถาบันครอบครัว เป็นแหล่งแรกที่ทำหน้าที่ปลูกฝังและหล่อหลอม ตลอดจนถ่ายทอดลักษณะอันทรงคุณธรรมและจริยธรรมแก่สมาชิกในครอบครัวและต้องทำหน้าที่นี้ต่อไป แม้เด็กจะเข้าไปรับการศึกษาอบรมในโรงเรียนระดับต่าง ๆ อยู่แล้วก็ตามนักรการศึกษาได้ศึกษาผลกระทบของการเลี้ยงดูเด็กแบบต่าง ๆ ต่อความมีคุณธรรมและจริยธรรมของเด็กปรากฏว่าเด็กที่ได้รับความรักจากการเลี้ยงดูมาก มีลักษณะความรับผิดชอบวินัยทางสังคมและความเอื้อเฟื้อสูงกว่าเด็กที่ได้รับความรักจากบิดามารดา หรือผู้ปกครองน้อยเด็กที่ถูกเลี้ยงดูแบบควบคุม

^{๓๐} กรมการศาสนา, การจัดจริยศึกษาในโรงเรียน, (กรุงเทพมหานคร : กรมการศาสนา, ๒๕๒๔), หน้า ๗๖-๗๗.

มากจะมีลักษณะ เชื้อพึง สุภาพ เอื้อเฟื้อ แต่มีลักษณะ จี๋อายเก็บตัว ใจน้อย และชอบฟังผู้ใหญ่ ส่วนเด็กที่เลี้ยงดูแบบควบคุมน้อย จะไม่เชื่อฟังไม่มีความรับผิดชอบ และขาดสมาธิ เด็กที่ถูกเลี้ยงดูแบบให้เหตุผล เป็นเด็กที่ไม่ก้าวร้าว รู้จักผิดชอบชั่วดี รู้สึกอายเมื่อทำผิด

๒. ญาติผู้ใหญ่และสมาชิกอื่น ๆ ในครอบครัว เป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการปลูกฝัง และหล่อหลอมจริยธรรมให้แก่เด็กในครอบครัวเช่นเดียวกัน โดยปกติเด็กจะเรียนรู้เจตคติเชิงจริยธรรมจากผู้ใหญ่ด้วยการสังเกต และเลียนแบบ มากกว่าที่จะได้จากการฟังคำสั่งของผู้ใหญ่โดยตรง ถ้าหากผู้ใหญ่เป็นผู้มีลักษณะเด่นเป็นที่ยกย่องบูชาแก่เด็กมาก เด็กจะมีแนวโน้มจะเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ใหญ่มากขึ้นเท่านั้น

๓. เพื่อน ๆ ของเด็ก เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดค่านิยมทางคุณธรรมและจริยธรรมบางอย่างให้เด็กรับรู้ รับประทานปฏิบัติเพื่อให้เกิดพฤติกรรมคล้ายคลึงตามเพื่อน ๆ ได้ โดยเฉพาะวัยรุ่น การทำอะไรตามเพื่อนจะเห็นได้ชัดที่สุด การเรียนรู้เชิงจริยธรรมของเด็กมิใช่มาจากเพื่อน ๆ เพียงฝ่ายเดียว แต่ยังได้มาจากการ ได้กระทำกิจกรรมร่วมกัน การเข้าใจกันและกันระหว่างเด็กวัยเดียวกันเองด้วยซึ่งเพื่อน ๆ ดังกล่าวนี้นี้ รวมทั้งเพื่อนใน โรงเรียนและเพื่อนนอกโรงเรียนด้วย

๔. พระสงฆ์ หรือผู้นำ ทางคุณธรรมและจริยธรรมในหมู่บ้าน ตำบลหรืออำเภอหรือท้องถิ่นที่เด็กหรือนักเรียนอยู่นั้น เป็นที่เคารพนับถือของผู้ใหญ่ในสังคมนั้น และได้มอบให้เป็นผู้อบรมสั่งสอนด้านจริยธรรมแก่ประชาชนทั้งเด็กและผู้ใหญ่ การปฏิบัติดีปฏิบัติชอบของพระสงฆ์ และ หรือผู้นำทางศาสนาในท้องถิ่น จะมีอิทธิพลต่อการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมแก่เด็กหรือนักเรียนนักศึกษาในท้องถิ่นด้วย

๕. สื่อสารมวลชน หรือสื่อมวลชน ทุกรูปแบบในปัจจุบันนี้ มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการปลูกฝังหรือเปลี่ยนแปลงเจตคติ ค่านิยม ตลอดจนรูปแบบของพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน นักเรียน นักศึกษา หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ตลอดจนภาพยนตร์ บทเพลง หนังสืออ่านเป็นเครื่องปลูกฝังค่านิยมทางคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่เด็กและเยาวชนทุกวัน และในขณะเดียวกันถ้าสิ่งเหล่านี้ไม่ได้รับความสนใจในด้านที่จะช่วยปลูกฝังความมีจริยธรรมที่ดีแก่เด็กและเยาวชนไว้ ยังอาจเป็นเครื่องทำลายหรือขวางกั้นการปลูกฝังหล่อหลอมให้เด็กนักเรียน นักศึกษาให้เป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีงามไว้ด้วย

๖. โรงเรียนหรือสถานศึกษา ซึ่งรวมถึงการจัดตั้งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา การบริหารและการให้บริการต่าง ๆ ในสถานศึกษา การเป็นตัวอย่างอันดีงามของครูอาจารย์ การเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตร การเรียนการสอนวิชาที่เกี่ยวกับจริยธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษาด้วย

กมลลา แสงสีทองและปาริชาติ สุขุม ได้กล่าวถึงการอบรมสั่งสอนทางสังคม (Socialization) ว่าเป็นกระบวนการทางสังคมและจิตวิทยา ซึ่งมีผลให้บุคคลมีบุคลิกภาพตามที่สังคมต้องการ เด็กที่เกิดมาจะต้องได้รับการอบรมสั่งสอนให้มีความเป็นคนโดยแท้จริงสามารถอยู่ร่วมและมีความสัมพันธ์กับคนอื่นได้อย่างราบรื่น กระบวนการอบรมสั่งสอนทางสังคมจะเริ่มต้นตั้งแต่บุคคลถือกำเนิดมาในโลก ตัวแทนสำคัญทำหน้าที่ในเรื่องนี้ ได้แก่ ครอบครัวกลุ่มเพื่อน โรงเรียน ศาสนา ตลอดจนสื่อมวลชนต่าง ๆ โดยทางตัวแทนเหล่านี้บุคคลจะได้ทราบคุณธรรม จริยธรรม คุณค่า และอุดมคติที่สังคมยึดมั่น จะได้เรียนรู้บรรทัดฐานและขนบธรรมเนียมประเพณีที่ใช้อยู่ในสังคม จิตใจของบุคคลจะได้รับการอบรมสั่งสอนให้ยึดมั่นในหลักศีลธรรมของสังคมและพร้อมที่จะใช้ชีวิตในแนวทางที่สังคมต้องการ การอบรมสั่งสอนทางสังคมเกิดขึ้นได้โดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ โดยตั้งใจ เช่น การอบรมสั่งสอนโดยพ่อแม่และครูอาจารย์ โดยไม่ตั้งใจ เช่น การเรียนรู้หรือเอาอย่างการกระทำของเพื่อนฝูง หรือตัวละครในนวนิยายที่แพร่ทางสื่อมวลชน^{๓๐}

ดังนั้น ถ้าจะกล่าวโดยทั่วไป การอบรมสั่งสอนทางสังคมก็คือ การศึกษาที่รวมทั้งการเรียนรู้อย่างเป็นทางการ เช่น จากโรงเรียนซึ่งมีแบบแผนและข้อกำหนดที่แน่นอน และการเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการ เช่น การบอกกล่าวชี้แจง หรือสังเกตเรียนรู้ หรือเข้าร่วมปฏิบัติจนรู้ได้ โดยผู้สอนและผู้เรียนอาจไม่รู้ตัวว่ากำลังสอน กำลังเรียนกันอยู่ก็ได้ การที่บุคคลแต่ละคนรู้วิธีการดำรงตนอยู่ในสังคม รู้ว่าจะทำอะไร อย่างไร เมื่อไรก็เพราะได้รับการอบรมสั่งสอนมาตั้งแต่เยาว์ทารก เป็นกระบวนการค่อยเป็นค่อยไปจึงไม่ค่อยรู้สึกตัวว่าถูกสอน เพราะฉะนั้นความรู้ทั้งหมดจึงเป็นผลจากกระบวนการอบรมบ่มนิสัย

กระบวนการอบรมสั่งสอนทางสังคมจะให้ผลที่สำคัญ ได้แก่

๑. ทำให้มนุษย์เป็นสัตว์ที่มีวัฒนธรรมและสามารถดำรงสืบทอดวัฒนธรรมของสังคม ทำให้สังคมดำรงสืบต่อไปได้

๒. สร้างบุคลิกภาพให้กับปัจเจกบุคคล

๓. สร้างประชากรที่มีคุณภาพดีให้กับสังคม

ในกระบวนการอบรมสั่งสอนทางสังคม หน่วยที่มีอิทธิพลในการอบรมสั่งสอน ได้แก่

๑. กลุ่มครอบครัว โดยปกติเด็กจะอยู่ใกล้ชิดครอบครัวมาตั้งแต่แรกเกิด จนกระทั่งถึงวัยเรียน ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวพ่อแม่และบุคคลในครอบครัวจึงเป็นตัวแบบที่สำคัญยิ่งสำหรับเด็ก โดยทั่วไปแล้วพ่อแม่จะเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในกระบวนการอบรมสั่งสอนทางสังคม

^{๓๐} กมลลา แสงสีทอง และ ปาริชาติ สุขุม, เอกสารการสอนชุดวิชาครอบครัวและสิ่งแวดล้อม, (นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๓๒), หน้า ๑๐๐-๑๐๒.

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมเมืองที่ทำให้สมาชิกในสังคมต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ต่อสู้กับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมที่รัดตัวมากขึ้นทุกวัน ทำให้พ่อแม่มีเวลาน้อยลงในเรื่องการอบรมสั่งสอนบุตรธิดา หรือลดบทบาทลง หรือปล่อยให้เป็นที่หน้าทีของบุคคลอื่น ๆ ในครอบครัว หรือหน่วยโรงเรียนดำเนินการรับหน้าที่ไปเพียงลำพัง

๒. บุคคลอื่นในครอบครัวที่ช่วยเสริมบทบาทให้พ่อแม่ก็ได้แก่ บรรดาญาติ และคนทำงานในบ้านนั่นเอง การที่พ่อแม่โอนให้เป็นภาระรับผิดชอบแก่บุคคลอื่น ในความรู้สึกของพ่อแม่ อาจจะรู้สึกว่าได้แบ่งเบาภาระของตนเองลงไปบ้างก็ไม่เสียหายประการใด แต่มิใช่ว่าจะวางมือเสียโดยสิ้นเชิง เพราะจะทำให้เด็กขาดแบบที่ถูกต้อง โดยตรงที่ควรได้จากพ่อแม่ไป ซึ่งถ้าเป็นเช่นนั้นแล้วเด็กอาจจะรับแบบจากพี่เลี้ยงและประพฤติตามคุณค่าที่พี่เลี้ยงมีให้เท่านั้น ซึ่งไม่ควรจะเป็นสิ่งที่ถูกต้องที่เด็กควรจะได้รับ เพื่อการเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์แบบ ที่สังคมต้องการ

๓. กลุ่มเพื่อนเล่น กลุ่มเพื่อนนี้รวมทั้งกลุ่มเพื่อนเล่นและเพื่อนในโรงเรียน ซึ่งเด็กจะมีโอกาสเรียนรู้ระเบียบกฎเกณฑ์เล่นจากกลุ่มเพื่อนเหล่านี้ สามารถเรียนรู้การผ่อนปรนการเอาใจเขา มาใส่ใจเรา การปรับตัวให้เข้ากับสมาชิกอื่น โดยกลุ่มเพื่อน การมีกลุ่มพรรคพวกเพื่อนฝูงคุณสมบัติของกลุ่มเพื่อนที่เด็กคบหาสมาคมอยู่ จึงมีอิทธิพลสำคัญต่อการอบรมสั่งสอนเด็กให้ออกมาได้ทั้งในทางดีหรือร้ายได้เสมอ

๔. โรงเรียน โรงเรียนเป็นหน่วยตัวแทนที่ทำหน้าที่ในการศึกษาแบบรูปนัย ทำหน้าที่อบรมสั่งสอนเด็กให้เรียนรู้วิชาการ ระเบียบ ธรรมเนียมประเพณีอันดีงามต่าง ๆ ของสังคมตลอดจนสิ่งอันควรประพฤติปฏิบัติ

๕. สื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ วิทยุโทรทัศน์ ภาพยนตร์ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ สื่อมวลชนเป็นหน่วยตัวแทนที่นับว่ามีอิทธิพลสูงมากต่อครอบครัวไทยในเมืองในปัจจุบัน เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและราคาของอุปกรณ์สื่อต่าง ๆ เอื้ออำนวยให้ครอบครัวสามารถจัดหาสิ่งต่างๆ มาเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจในบ้าน อุปกรณ์สื่อสารที่ค่อนข้างมีอิทธิพลมากในปัจจุบัน ได้แก่ วิทยุโทรทัศน์

จากการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์ของนักเรียน ตามแนวคิดของกรมการศาสนา จะเห็นว่าสอดคล้องกับ กมลลา แสงสีทอง และปาริชาติ สุขุม ซึ่งสรุปได้ว่า แนวทางการแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์ของนักเรียน ประกอบไปด้วย สถาบันครอบครัว ญาติผู้ใหญ่พระสงฆ์ โรงเรียน กลุ่มเพื่อน และสื่อมวลชน แต่เนื่องจากสมุน อมรวิวัฒน์ กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางบ้านที่มีอิทธิพลต่อการอบรมสั่งสอนและเสริมสร้างจริยธรรมแก่เด็ก ประกอบไปด้วยสถาบันครอบครัว ได้แก่ บิดา มารดา ญาติผู้ใหญ่ ปู่ย่า ตายาย พระสงฆ์ตลอดจนสิ่งแวดล้อมทุกอย่างที่อยู่ในครอบครัวของเด็ก ส่วนมีอิทธิพลต่อการปลูกฝังจริยธรรมแก่เด็กเป็นอย่างมาก

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาสาเหตุปัญหาจริยธรรมของนักเรียน โดยแบ่งปัญหาตามสภาพแวดล้อมออกเป็น ๔ ด้าน คือ

๑. ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน
๒. ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน
๓. ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน
๔. ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน

โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

๒.๒.๑ ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน

ครอบครัว ซึ่ง ได้แก่ บิด มารดา ปู่ย่า ตายาย และบุคคลอื่นๆ ในครอบครัว เป็นบุคคลกลุ่มแรกที่ทำให้การอบรมเบื้องต้นที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นการอบรมที่มีความรักความใกล้ชิดกันอย่างลึกซึ้งที่จะหล่อหลอมให้เด็กเกิดความรู้สึก ความเชื่อ ค่านิยม ทศนคติ และเป็นแบบประพฤติดของเด็กในอนาคต ครอบครัวจะทำหน้าที่เสมือนการปกครองที่มีการออกคำสั่งโดยธรรมชาติ สำหรับครอบครัวที่มีความแตกต่างกันด้านสภาพแวดล้อม สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ก็จะมีผลต่อเด็กในการถ่ายทอดบุคลิกภาพ นิสัยใจคอ พฤติกรรมที่แตกต่างกัน

อมร รักษาสัตย์ กล่าวไว้ว่า สภาพความเสื่อม โทรมของสังคมด้านทรัพยากรมนุษย์มีอยู่ในกลุ่มคนทุกหมู่เหล่า คือ ประชาชนทั่วไป นักธุรกิจ ข้าราชการ และนักการเมือง ล้วนเป็นปัญหาที่สะสมพอกพูนมาเป็นเวลานาน ครอบครัวเป็นสังคมหน่วยแรกที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาการของเด็ก ตั้งแต่วัยแรกเริ่มและวัยต่อ ๆ มา เพราะหน้าที่ที่สำคัญของครอบครัวคือ การอบรมเลี้ยงดูบุตร เพื่อให้บุตรของตนเป็นคนมีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ซึ่งผลิตผลของการอบรมเลี้ยงดูนี้จะเป็นเสมือนฐานรองรับบทบาทอื่นๆ ของสังคมในอนาคตด้วย^{๓๒}

ศุมน อมรวิวัฒน์ ได้กล่าวถึงบทบาทของครอบครัวต่อการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมแก่เยาวชน มีดังนี้^{๓๓}

^{๓๒} อมร รักษาสัตย์, “การพัฒนาอุดมการณ์ และการฟื้นฟูคุณธรรมของชาติ เพื่อแก้ปัญหาความเสื่อมโทรมของสังคมไทย.” ในรายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน, (กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๒๒), หน้า ๑๔๓-๑๔๑.

^{๓๓} ศุมน อมรวิวัฒน์, บทบาทของครอบครัวต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม, (กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, ๒๕๔๐), หน้า ๕๓-๖๑.

๑. การสร้างสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศในครอบครัวสิ่งแวดล้อมในครอบครัวนั้นพอจะแบ่งออกได้ ๔ ด้าน คือ

๑.๑ สิ่งแวดล้อมที่เป็นสิ่งมีชีวิต สามารถสร้างความสัมพันธ์และมีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบกันได้ เช่น พ่อแม่ พี่น้อง วงศาคณาญาติ สัตว์เลี้ยง เป็นต้น

๑.๒ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ได้แก่ ต้นไม้ พืชพันธุ์ธัญญาหาร แม่น้ำลำคลอง สวนไร่นา ป่าเขา แสงแดด สายลม ฝน การที่เด็กได้สัมผัสกับธรรมชาติจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องของชีวิตกับธรรมชาติ เกิดคุณธรรมและสุนทรียภาพ

๑.๓ สิ่งแวดล้อมทางจิตวิญญาณและศิลปะที่มีอยู่ในบ้านเรือน เช่น หิ้งพระหรือ หิ้งพระที่วางโกศอัฐิของบรรพบุรุษ นั้ตรงระดับหิ้งพระพุทธรูป ดอกไม้ประดิษฐ์ที่วางไว้ประดับโต๊ะหมู่บูชา หรือประดับห้องต่าง ๆ ลวดลายฉลุไม้ตามชายคา ภาพวงศาคณาญาติ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ ถ้าผู้ใหญ่ได้อธิบายให้เด็กเข้าใจและเรียนรู้คุณค่า เด็กจะซึมซับรับรู้สะสมเป็นความรู้สึกผูกพัน กตัญญู และรู้จักภาษาศิลปะของท้องถิ่น

๑.๔ สิ่งแวดล้อมทางวัตถุ ได้แก่ เครื่องใช้ประเภทต่าง ๆ ในครัวเรือน เช่น เครื่องครัว เครื่องเล่น เครื่องมือทำ มาหากิน ที่นอนหมอนมุ้ง เสื้อผ้า วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่สร้างประสบการณ์แก่เด็ก ให้รู้จักประโยชน์และวิธีการใช้ ที่สำคัญคือ เด็กได้เห็นการทำงานของผู้ใหญ่ ปฏิบัติคุณธรรมด้านความขยันหมั่นเพียร การใช้ของอย่างประหยัดเรียบง่าย เด็กได้เรียนรู้วิถีดำเนินชีวิตของพ่อแม่ เกิดเจตคติและนิสัยที่ดีในการทำงาน เด็กคนใดโชคดีได้เห็น ลองฝึกเครื่องดนตรีประเภทต่าง ๆ เขาก็จะได้ซาบซึ้งคุณค่าของดนตรี และมีทักษะพื้นฐานทางดนตรี ด้วยบรรยากาศในครอบครัวมีความสำคัญมากต่อการพัฒนาจิตใจของเด็ก ถ้าพ่อแม่ลูกมีความสัมพันธ์กันใกล้ชิด พูดจาไพเราะสุภาพ ครอบครัวมีความอบอุ่น พ่อแม่หมั่นทำบุญสุนทาน ลูกได้เห็นแบบอย่างที่ดีงามจึงมีความมั่นใจในตนเอง รักเมตตาผู้อื่น และมีบุคลิกภาพที่ร่าเริงแจ่มใส พ่อแม่เลี้ยงสัตว์เลี้ยง เช่น หม่า แมว นก เป็ด ไก่ ฯลฯ ลูกก็ได้เรียนรู้ความสัมพันธ์ในครอบครัวที่มีบรรยากาศเช่นนี้ว่า “อยู่เย็นเป็นสุข” ถ้าครอบครัวใดมีบรรยากาศที่เครียด พ่อแม่ทะเลาะวิวาทกันทุกวัน ผู้ใหญ่ดูดำเด็กอย่างหยาบคายไร้เหตุผล หรือใช้อำนาจข่มขู่จนเด็กกลัวลนลาน เด็กจะขาดความมั่นใจในตนเอง หักพุดปด เพื่อป้องกันตนเองให้พ้นจากการถูกลงโทษ บางครั้งพ่อตีแม่เหาะอะอาละวาด แม่ถูกพ่อทุบตี บรรยากาศในบ้านไม่มีความสงบ เด็กเคยชินต่อความรุนแรงก็เริ่มมีพฤติกรรมก้าวร้าว เพราะคิดว่าการแสดงกำลังข่มขู่เป็นวิธีการที่ทำให้ได้สิ่งที่คาดหวัง บรรยากาศที่สับสนวุ่นวายในครอบครัวเช่นนี้ มีสำนวนไทยว่า “บ้านแตกสาแหรกขาด” หรือ “บ้านเรือนร้อนเป็นไฟ” บทบาทของพ่อแม่ในการสั่งสอนฝึกหัดอบรมนิสัยให้เด็กเรียนรู้ และเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามหลักการอบรมเลี้ยงดูเด็กในปัจจุบันนี้ พ่อแม่จำเป็นต้องคำนึงถึงการจัด

ประสบการณ์ให้เด็กได้เรียนรู้ และจำแนกได้ว่าการกระทำ สิ่งใดถูกหรือผิด นอกเหนือจากการบอกสั่งสอน หรือตักเตือนเท่านั้น เช่น เด็กเรียนรู้ว่า ถ้ารับประทานอาหารมูมมามจะเกิดอาการสำลัก การพูดจาหยาบคายเป็นที่รังเกียจ การร้องไห้ดื้อนเอาแต่ใจจะไม่ถูกตามใจ การใช้เงินฟุ่มเฟือยจะขัดสน ผู้รู้จักเก็บออมถนอมใช้จะมีเงินพอจับจ่าย บางครั้งเด็กอาจตัดสินใจไม่ได้พ่อแม่ก็ช่วยแนะนำ ให้แนวทาง เด็กจึงได้เรียนรู้ระเบียบวินัยโดยการฝึกฝนตนเอง

๒. บทบาทของพ่อแม่ในการเป็นแบบอย่างที่ดีของเด็ก

การเลียนแบบเป็นวิธีการเรียนรู้วิธีที่ดีวิธีหนึ่ง โดยเด็กได้ซึมซับจากการได้เห็น ได้ยิน ได้สัมผัส ได้สัมผัสจากผัสสะทั้งหมดอยู่ในครอบครัว เด็กได้เรียนรู้แบบอย่างจากผู้ใหญ่ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึกสุนทรียภาพ พฤติกรรม การเลียนแบบทางกายและวาจานั้น ปรากฏชัดเจนมาก การแต่งกาย ท่าทาง กริยามารยาทของพ่อแม่ย่อมถ่ายทอดไปสู่ ลูกหลาน การใช้ภาษาพูดและภาษาท่าทางนั้นเด็กสามารถเลียนแบบพ่อแม่ไม่ผิดเพี้ยน จึงมักจะมีนิทานหรือนิยายหลายเรื่องที่เขียนถึงลูกแฝดซึ่งถูกแยกไปอยู่กับครอบครัวที่แตกต่างกัน แล้วมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันอย่างมาก การเลียนแบบพฤติกรรมทางกายนั้นยังไม่หยั่งรากลึกเท่ากับการเลียนแบบทางจิตใจ อันได้แก่ วิธีคิด เจตคติและคุณธรรม เด็กจะสังเกตความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับสมาชิกในครอบครัว วิธีการตัดสินใจแก้ปัญหา ความคิดเห็นของพ่อแม่ที่แสดงออกต่อบุคคล เหตุการณ์ และปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนวิถีดำเนินชีวิตประจำวันที่บ่งบอกคุณค่าทางวัฒนธรรมของครอบครัว

๓. บทบาทของพ่อแม่ในการชี้แนะ ชูใจ ให้โอกาสเด็กได้พัฒนาตนเองทั้งทางด้านจิตใจ และสุนทรียภาพ

ปัจจุบันนี้ ความบีบคั้นทางเศรษฐกิจและความทันสมัยของสังคม ทำให้ครอบครัวไทย มีลักษณะเปลี่ยนแปลงไปจากครอบครัวขยาย กลายเป็นครอบครัวเดี่ยว ความผูกพันใกล้ชิดระหว่างสมาชิกในครอบครัวเริ่มจางหายไป พ่อแม่ไม่มีเวลาสนทนากับลูก คนแก่และหลานมีช่องว่างระหว่างวัยไม่สามารถจะเข้าใจความต้องการของกันและกันได้ ยิ่งความเจริญทางเทคโนโลยีมีมากขึ้น เด็กอยู่ห่างไกลจากธรรมชาติ วัน ๆ หนึ่ง ที่มีเวลาว่างก็จะนั่งดูโทรทัศน์ กินของขบเคี้ยวที่ไม่มีประโยชน์ เล่นของเล่นพลาสติกหรือวิดีโอเกม ซึ่งบางครั้งยังทำให้เกิดความก้าวร้าว ซิงดีซิงเด่น เพื่อเอาชนะเท่านั้น ยิ่งเด็กในเมืองใหญ่ที่พ่อแม่ทิ้งลูกไว้ที่บ้านให้พี่เลี้ยงที่ไม่ได้รับการอบรมคอยดูแล เด็กยิ่งถูกรอบงำ หรือถูกทอดทิ้งมากขึ้น เสียงเพลงกล่อมเด็กที่ไพเราะอ่อนหวานซึมซับสุนทรียแห่งดนตรีการและเนื้อเพลงที่เป็นคติสอนใจ ก็เริ่มขาดหายไป แต่เด็กจะนอนฟังละครวิทยุหรือเพลงอะอะตังตังที่พี่เลี้ยงชอบฟังเสียงตัวละครด่ากันหยาบคาย โดยที่ไม่มีใครคอยแนะนำ สั่งสอนกิริยาวาจาที่ถูกที่ควร บทบาทของพ่อแม่ในการอบรมลูกให้อยู่ในศีลธรรมสร้างบรรยากาศที่รื่นรมย์ในครอบครัว จึงมีความสำคัญมากเกิดผลระยะยาวต่อนิสัยใจคอและคุณธรรมของเด็กอย่างต่อเนื่อง

๔. บทบาทของพ่อแม่ในการว่ากล่าวตักเตือน และห้ามปรามเมื่อเด็กมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ โดยชี้แจงแสดงเหตุผล

การปรับพฤติกรรมของเด็กให้มีลักษณะที่พึงประสงค์นั้น ต้องคำนึงถึงวัยของเด็ก ตลอดจนกระทำ ความเข้าใจสาเหตุของการทำ ผิดของเด็กด้วย การชี้แจงแสดงเหตุผลจะกระทำ ได้ ต่อเมื่อผู้ใหญ่มีความใกล้ชิดกับเด็ก สร้างความไว้วางใจ มีวิธีเสริมแรงคือชมเชยให้กำลังใจเมื่อเด็ก ประพฤติตนดีขึ้น เหตุที่อธิบายต้องเกี่ยวเนื่องกับผลที่จะเกิดจากพฤติกรรมที่ไม่ดี และ ผู้ใหญ่ต้อง คำนึงถึงเหตุปัจจัยอื่น ที่ทำให้เด็กประพฤติตนไม่ดีด้วย

๕. บทบาทของพ่อแม่ในการแก้ปัญหาทางคุณธรรมและวัฒนธรรม เมื่อเด็กผิดพลาดไป แล้วด้วยวิธีการที่เหมาะสม

บทบาทของพ่อแม่ในข้อนี้จะเปรียบเทียบเหมือน “วัวหายแล้วล้อมคอก” ก็ยังดีกว่าที่จะ ถือว่า “เลยตามเลย” มีเรื่องนาคิควาการจัดการศึกษาในระบบ โรงเรียนนั้น แบ่งความชำนาญของครู ในการสอนเด็กแต่ละวัย เช่น วัยอนุบาลก็มีครูอนุบาล วัยเด็กก็มีครูประถมศึกษาวัยรุ่นก็มีครู มัธยมศึกษา ต่อจากนั้นก็มึครูระดับมหาวิทยาลัย แต่พ่อแม่เลี้ยงลูกตั้งแต่เกิดเป็นทารก เป็นเด็ก เป็นหนุ่มสาว และเป็นผู้ใหญ่ บางครอบครัวนั้นเลี้ยงลูกตั้งแต่เกิดจนตายดังนั้นพ่อแม่จึงมีบทบาท ดูแลลูกอย่างยาวนานต่อเนื่อง แน่นนอนที่สุดในช่วงชีวิตหนึ่ง ๆ เด็กย่อมกระทำความผิดมากบ้างน้อย บ้าง ซึ่งพ่อแม่ที่ดีย่อมต้องเอาใจใส่แก้ไขพฤติกรรมที่ผิดดังกล่าวนั้น อีกทั้ง ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา พี่ น้อง ก็ต้องร่วมมือกันแก้ไขพฤติกรรมที่เด็กได้ทำผิดพลาดไป

การอบรมเลี้ยงลูกเป็นทั้งศิลปะและหลักการที่ยิ่งใหญ่ ไม่มีสูตรสำเร็จ หรือทฤษฎี ตายตัวสำหรับเด็กทุกคนและพ่อแม่ทุกคู่ ครอบครัวเป็นองค์การที่ยิ่งใหญ่ของชีวิตมนุษย์เป็น รากฐานของความเจริญทั้งร่างกายและจิตใจสำหรับสมาชิกของครอบครัว ครอบครัวเป็นองค์รวม ของบุคคลต่างวัย วิถีดำรงและดำเนินชีวิต ความรักและความเอื้ออาทรต่อกันและกัน มีความเข้าใจ ความเอาใจใส่เป็นสื่อประสาน

เดโช สวานานนท์ กล่าวถึง การอบรมเลี้ยงดูบุตรของบิดามารดาในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งมี ผลกระทบกระเทือนต่อพัฒนาการและบุคลิกภาพของบุตรในอนาคตดังนี้^{๓๔}

๑. บิดา มารดา ที่ละเลยไม่เอาใจใส่ต่อบุตร ย่อมทำให้บุตรมีความรู้สึกไม่ปลอดภัย ในทางอารมณ์ รู้สึกว่าเหว้ไม่มั่นคง และมักจะส่งผลให้มีพฤติกรรมออกมาในเชิงของการปฏิเสธ เป็นคนที่ขาดความรัก ทั้งยังให้ความรักแก่ใครไม่เป็นอีกด้วย

^{๓๔} เดโช สวานานนท์, จิตวิทยาทั่วไป, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๐), หน้า ๖๗-๖๘.

๒. บิดา มารดา ที่ปกป้องคุ้มครองด้วยการบังคับออกคำสั่งอยู่ตลอดเวลา จะทำให้บุตรผู้นั้นขาดความริเริ่ม ขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง มีแนวโน้มที่จะพึ่งพาอาศัยผู้อื่นอยู่เสมอ และเป็นผู้ที่ยอมคนอยู่ตลอดเวลา บิดา มารดาที่ใช้ระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด ย่อมทำให้บุตรเป็นคนมีลักษณะลงโทษตัวเอง และมักจะมีพฤติกรรมรุนแรง

๓. บิดา มารดา ที่ทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำ หรือหย่าร้างกัน บุตรจะมีความกระวนกระวาย มีความเครียด มีความรู้สึกไม่ปลอดภัย ไม่มั่นใจในตัวเอง มองโลกในแง่ไม่รื่นรมย์ และขาดแบบฉบับในการเสริมสร้างลักษณะของตนเองด้วย

๔. บิดา มารดา ที่ยึดมั่น เกร็งครัดในศีลธรรมจรรยาอย่างมาก ย่อมจะมีผลให้บุตรมีโอกาสสร้างความขัดแย้งทางใจอย่างรุนแรงขึ้นด้วย และอาจทำให้กลายเป็นคนลงโทษตัวเอง ไม่เห็นคุณค่าของตัวเองขึ้นได้ด้วย

๕. บิดา มารดา ที่มีศีลธรรมหย่อนยาน บุตรจะพลอยเป็นผู้มีศีลธรรมหย่อนยานไปด้วย มีทัศนคติที่สังคมไม่พึงปรารถนา และอาจจะต้องเป็นผู้มีปัญหาของสังคมมากที่สุดจากบทบาทและหน้าที่ของครอบครัวตามที่สนะของบุคคลต่าง ๆ ที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่า ครอบครัวหรือบ้านเป็นสถาบันพื้นฐานทางสังคม ที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลในการกำหนดแบบแผนความประพฤติ ความเชื่อและหน้าที่ของสมาชิก ตลอดจนการแสดงความสัมพันธ์ต่อกัน โดยมีลักษณะแตกต่างออกไปตามลักษณะของวัฒนธรรม และการอบรมเลี้ยงดูก็เป็นเรื่องสำคัญ เพราะผลที่ได้รับจากการอบรมเลี้ยงดู จะเป็นเป้าหมายบุคลิกภาพของเด็กแต่ละคน ให้เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม มีความมั่นใจในตนเอง ปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ รวมทั้งการสร้างทัศนคติ ค่านิยมที่ดี เพื่อให้เด็กได้เจริญเติบโตขึ้นเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป

๒.๒.๒ ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน

การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญอย่างหนึ่งประเทศชาติจะก้าวหน้าไปด้วยความราบรื่นก็อยู่ที่คุณภาพของประชากรผู้ซึ่งได้รับการศึกษามาเป็นอย่างดี การศึกษานอกจากจะพัฒนาทางด้านสติปัญญาความสามารถแล้ว ยังช่วยพัฒนามนุษย์ให้เป็นผู้เจริญในทุก ๆ ด้าน ในการเสริมสร้างคุณสมบัติทางจริยธรรม หรือคุณลักษณะที่เหมาะสมในการเรียนการสอนในโรงเรียน

สุมน อมรวิวัฒน์ ได้กล่าวถึง แนวทางการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนไว้ว่าควรมุ่งให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและเกิดความคิดทางจริยธรรมอย่างกว้างขวางมีเหตุมีผล ใจกว้างและเน้นการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียนและสอดคล้องกับปัญหาชีวิตประจำวัน สำหรับการ

เรียนการสอนจริยธรรมแก่นักเรียนในห้องเรียนนั้นสามารถกระทำได้ ๒ ลักษณะ คือ^{๓๕} จัดสอนเนื้อหาหรือหลักจริยธรรมที่จะสอนเหมือนกับวิชาอื่นๆ โดยใช้วิธีสอนและดำเนินการสอนที่เหมาะสม และอีกวิธีหนึ่ง คือ การสอดแทรกการจริยธรรมแบบบูรณาการในการสอนรายวิชาอื่น ๆ ทุกวิชาโดยกำหนดวัตถุประสงค์ให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะและพฤติกรรมทางจริยธรรมที่ต้องการ

กรมการศาสนา ได้เสนอวิธีการสอนจริยธรรมในห้องเรียนไว้ ๗ วิธีคือ การบรรยายหรือปาฐกถา การอภิปราย การแก้ปัญหา การแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม การแสดงบทบาทสมมุติ การสืบสวน สอบสวน และการไต่สวน^{๓๖}

มนัส รัตนดิลก กล่าวถึงการสอนจริยธรรมว่า อาจทำได้ง่าย โดยการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกซึ่งความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อย่างอิสระเสรี การเรียนการสอนจริยธรรมให้ได้ผลตามจุดประสงค์ในหลักสูตรอย่างแท้จริง จะต้องมียุทธวิธีหลาย ๆ อย่างเหมาะสมกับวัย ตามความสนใจและสภาพแวดล้อม^{๓๗}

แสง จันทร์งาม กล่าวถึงวิธีสอนจริยธรรมในห้องเรียนว่า ควรประกอบด้วยขั้นตอนใหม่ๆ ๔ ขั้นตอน คือ^{๓๘}

ขั้นตอนที่ ๑ : ขั้นเตรียมการเรียนรู้ โดยการวางจุดมุ่งหมายประจำ บทเรียนให้ชัดเจนในบทหนึ่งควรมีจุดมุ่งหมายทางจริยธรรมเพียงอย่างเดียวเท่านั้น

ขั้นตอนที่ ๒ : ขั้นดำเนินการสอน โดยที่ต้องดึงความสนใจของเด็ก เพื่อนำเข้าสู่เนื้อหาสาระของบทเรียน การสอนอาจใช้การเล่าเรื่องประกอบการสอนจริยธรรม และใช้อุปกรณ์โสตทัศนศึกษาประกอบด้วย จะช่วยให้เข้าใจได้ดียิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ ๓ : ขั้นทบทวนเรื่องราว โดยการใช้คำถาม ถามให้นักเรียนทุกคนได้ตอบคำถามที่ถามนอกจากถามในเรื่องราวแล้ว ควรถามเกี่ยวกับคุณค่าจริยธรรมด้วยว่า การที่ตัวละครในเรื่องพูด หรือทำ เช่นนั้นดีหรือไม่ อย่างไร

^{๓๕} สุมน อมรวิวัฒน์, การสร้างเสริมศีลธรรมในการศึกษา, วารสารครูศาสตร์, ปีที่ ๑๑ (เมษายน-มิถุนายน ๒๕๓๔) : ๒๔๐.

^{๓๖} กรมการศาสนา, วิธีการสอนจริยศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : กรมการศาสนา, ๒๕๓๑), หน้า ๑๓-๑๗.

^{๓๗} มนัส รัตนดิลก ฅ ภูเก็ต, “จริยศึกษาช่วยพัฒนาประเทศ”. มิตรครู, ปีที่ ๒๑ ฉบับที่ ๑๓ (๒๕๓๑) : ๑๖.

^{๓๘} แสง จันทร์งาม, “การสอนจริยธรรมในโรงเรียน”, ในเอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๓๒), หน้า ๗-๑๐.

ขั้นตอนที่ ๔ : ขั้นสรุปย้ำหลักจริยธรรม ขั้นนี้เป็นขั้นที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นหัวใจของบทเรียนที่จะดังก้องอยู่ในโสตประสาทของเด็ก คอยเตือนเด็กอยู่ตลอดเวลา ครูควรเตรียมบทสรุปไว้ล่วงหน้า โดยแบ่งเป็นข้อความที่กะทัดรัดลึกซึ้งจับใจ ถ้าเป็นกลอนได้ก็ยิ่งดี

วิจิตร สนิทสิริ ได้ให้ข้อเสนอแนะถึงวิธีการสอน เพื่อปลูกฝังจริยธรรมว่า วิธีหนึ่งที่น่าจะใช้สอนได้ คือ วิธีการสอนที่เน้นปฏิบัติ โดยสอนตามระดับการสอน ดังนี้ระดับแรก คือ สอนให้จำ ระดับที่ ๒ สอนให้เข้าใจ ระดับที่ ๓ สอนให้สำนึก ระดับที่ ๔ สอนให้นำไปปฏิบัติประยุกต์ใช้ให้ถูกต้อง และระดับที่ ๕ ซึ่งเป็นระดับสูงสุดของการสอนจริยธรรม คือสอนให้คิดเป็นนิสัย^{๙๕}

ทิสนา แคมมณี ได้กล่าวถึง การสอนจริยธรรมว่า ควรจะสอนในแนวทางดังนี้ คือ สอนให้เข้าใจ สอนให้เกิดความสำนึกในคุณค่า และเกิดทัศนคติที่ดีสอนให้เกิดพฤติกรรมที่พึงปรารถนา โดยการให้ทดลองปฏิบัติจริง สอนโดยแนะแนวทางให้ได้ตัดสินใจเอง แล้วรู้จักประยุกต์ใช้ได้^{๙๖}

สรุปได้ว่า ข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ควรมุ่งให้ผู้เรียนเข้าใจจริยธรรมอย่างมีเหตุผล จัดเนื้อหาสาระวิชาจริยธรรมเหมือนกับวิชาบังคับทั่วไป สอดแทรกจริยธรรมในการสอนรายวิชาอื่น ๆ ทุกวิชา บทเรียนจริยธรรมให้ชัดเจน ในบทหนึ่งควรมีจุดมุ่งหมายทางจริยธรรมเพียงอย่างเดียว ดึงความสนใจของเด็กเข้าสู่เนื้อหาสาระของบทเรียน ใช้อุปกรณ์โสตทัศนศึกษาประกอบการสอน ทบทวนเรื่องราว ตั้งคำถาม สรุปย้ำหลักจริยธรรม คอยเตือนเด็กตลอดเวลา ผู้สอนควรเตรียมสรุปไว้ล่วงหน้า เป็นข้อความกะทัดรัด เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกซึ่งความริเริ่มสร้างสรรค์อย่างอิสระอย่างเหมาะสมกับวัย เน้นภาคปฏิบัติ เน้นแนวทางให้ตัดสินใจเอง รู้จักประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

๒.๒.๓ ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

เพื่อนถือเป็นปัจจัยแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อจริยธรรมเยาวชนมากอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งจะมีผลทำให้เด็กได้แสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมาเพื่อให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกันภายในกลุ่มเพื่อนซึ่งถือเป็นสังคมหนึ่งของเด็ก แต่ในบางครั้งพฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นอาจเป็นปัญหาด้านจริยธรรม และบางครั้งอาจมีอิทธิพลเหนือคำสั่งสอนของบิดามารดา หรือครูอาจารย์ได้

^{๙๕} วิจิตร สนิทสิริ, “เราจะสอนจริยศึกษากันอย่างไร”, เอกสารประกอบการสัมมนาอาจารย์เพื่อการพัฒนาจริยศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : กรมการฝึกหัดครู, ๒๕๓๒), หน้า ๒๑.

^{๙๖} ทิสนา แคมมณี, การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ, (กรุงเทพมหานคร : สมชายการพิมพ์, ๒๕๔๒), หน้า ๕-๘.

เจียรนัย ทรงชัยกุล กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนของนักเรียนในสังคมโรงเรียน แบ่งได้เป็น ๒ รูปแบบอย่างกว้างๆ คือ กลุ่มเพื่อนที่มีโครงสร้างที่แน่นอน และกลุ่มเพื่อนแบบมีโครงสร้างที่ไม่แน่นอน^{๔๑}

กลุ่มเพื่อนแบบมีโครงสร้างที่แน่นอน เป็นลักษณะของกลุ่มเพื่อนที่มีโครงสร้างอย่างเป็นแบบแผน มีจุดหมายชัดเจน มีหลักเกณฑ์ในการดำเนินงาน มักก่อตัวขึ้นโดยมีจุดหมายเพื่อการทำกิจกรรมบางอย่างที่ต้องร่วมกันรับผิดชอบ ตัวอย่างกลุ่มเพื่อนแบบมีโครงสร้างที่แน่นอนของนักเรียน ได้แก่ กลุ่มเพื่อนร่วมห้องเรียน กลุ่มเพื่อนร่วมกิจกรรมหรือชุมนุม กลุ่มเพื่อนคณะกรรมการนักเรียน เป็นต้น

กลุ่มเพื่อนแบบมีโครงสร้างที่ไม่แน่นอน เป็นลักษณะของกลุ่มเพื่อนที่เกิดขึ้นจากการรวมตัวกันจากความรู้สึกที่พึงพอใจกัน ซึ่งเป็นไปด้วยความสมัครใจของสมาชิกกลุ่ม โดยทั่วไปแล้วสมาชิกของกลุ่มจะประกอบไปด้วยนักเรียนที่เรียนอยู่ในชั้นเดียวกัน อายุใกล้เคียงกันมีความคล้ายคลึงกันในด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ความต้องการ ความสนใจ เจตคติและค่านิยม สิ่งสำคัญที่ผูกพันสัมพันธ์ภาพระหว่างสมาชิกของกลุ่มไว้ ได้แก่ ความรู้สึกทางจิตใจระหว่างสมาชิก สมาชิกของกลุ่มเพื่อนแบบมีโครงสร้างที่ไม่แน่นอนจะมีแนวทางประพฤติปฏิบัติตนตามค่านิยม และปทัสถานของกลุ่ม กลุ่มเพื่อนแบบนี้จะมีอิทธิพลมากต่อความคิดและการกระทำของนักเรียนในสังคมโรงเรียน เนื่องจากเป็นเพื่อนที่เขาชอบพอ รักใคร่ยึดมั่น เชื่อถือและพร้อมที่จะทำตาม

สปริงแธลและคอลลิน (Sprinthall และ Collins) ได้แบ่งอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนออกออกเป็น ๒ ประเภท คือ^{๔๒}

^{๔๑} เจียรนัย ทรงชัยกุล, พฤติกรรมวัยรุ่น, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, ๒๕๔๐), หน้า ๒๒๘-๒๒๙.

^{๔๒} Sprinthall, Norman A. and Andrew W. Collins. **Adolescent Psychology : Developmental View.** Reading, Massachusetts : Addison-Wesley. (1984) : 269 ; อ้างใน วิชัย กฤษกลาง, “การศึกษาปัญหาของปัจจัยแวดล้อมในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, ๒๕๔๖), หน้า ๕๕.

๑. อิทธิพลประเภทให้ข้อมูล (Informational influence) กลุ่มเพื่อนจะทำหน้าที่เสมือนเป็นแหล่งข้อมูลความรู้ให้แก่สมาชิกของกลุ่มเกี่ยวกับ แนวทางประพฤติปฏิบัติตนเจตคติ ค่านิยม และผลของการกระทำ

๒. อิทธิพลประเภทให้เอาอย่าง (Normative influence) กลุ่มเพื่อนจะพยายามให้ความกดดันทางสังคม เพื่อให้สมาชิกของกลุ่มประพฤติปฏิบัติตนตามอย่างปทัสสถานของกลุ่มกระบวนการใช้อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน มีกระบวนการที่สำคัญ ๒ ประการ คือ การเปรียบเทียบทางสังคม และการคล้อยตามกัน ซึ่งจะส่งผล ๓ ด้าน คือ

๑. อิทธิพลที่มีต่อการเรียน ถ้านักเรียนคบเพื่อนที่มีลักษณะเรียกกันว่า "พวกคงแก่เรียน" คือมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน เห็นคุณค่าและความสำคัญของการเรียน กลุ่มเพื่อนก็จะชักนำกันให้สนใจติดตามวิชาความรู้ที่ครูอบรมสั่งสอน เอาใจใส่แสวงหาความรู้เพิ่มเติมสมาชิกในกลุ่มพวกนี้จึงมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จทางการเรียนสูง ถ้านักเรียนคบเพื่อนที่มีลักษณะเรียกกันว่า "พวกแก๊งกรรม" คือเห็นความสำคัญของความสนุกสนานและความบันเทิงใจมากกว่าความสำคัญของการเรียน กลุ่มเพื่อนก็จะชักนำกันให้หลบเลี่ยงการเรียนไปแสวงหาความสนุกสนานเพลิดเพลินตามสถานที่ต่างๆ สมาชิกในกลุ่มนี้จะไม่ค่อยประสบความสำเร็จในการเรียน อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อการเรียนของนักเรียนยังครอบคลุมถึงการตัดสินใจที่สำคัญต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การเรียน เช่น การเลือกวิชาเรียนและแผนการเรียน การเลือกสถานที่เรียน และเจตคติที่มีต่อครูและต่อโรงเรียนด้วย

๒. อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อการเตรียมตัวประกอบอาชีพของนักเรียนวัยรุ่น กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลสำคัญต่อเจตคติและค่านิยมต่ออาชีพและประสบการณ์ทางอาชีพของนักเรียน คือ ถ้านักเรียนคบเพื่อนที่มีลักษณะเรียกกันว่า "พวกหนักเอาเบาสู" นักเรียนกลุ่มนี้มีแนวโน้มจะไม่ทำงาน ในทางตรงกันข้ามถ้านักเรียนคบเพื่อนที่มีลักษณะ "หนักไม่เอาเบาไม่สู" หรือ "เจ้าสำราญ" คือ พวกที่ไม่มีเป้าหมายในการประกอบอาชีพ รักความสะดวกสบาย ไม่สู้งาน นักเรียนที่คบเพื่อนลักษณะนี้ย่อมได้รับประสบการณ์ทางอาชีพที่ค่อนข้างจำกัดซึ่งจะส่งผลให้ไม่พร้อมที่จะก้าวเข้าสู่โลกของงานเมื่อสำเร็จการศึกษา

๓. อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อการครองตนในสังคม โดยกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการครองตนเองของวัยรุ่น เพราะวัยรุ่นจะได้แนวความคิดเกี่ยวกับลักษณะตัวเขาจากการที่บุคคลอื่นปฏิบัติต่อเขา นอกจากนี้กลุ่มเพื่อนยังมีอิทธิพลต่อเจตคติและการประพฤติปฏิบัติตนทางสังคมอีก

ด้วย ทั้งนี้เพราะวัยรุ่นยุคถือปทัสถานของกลุ่มเพื่อนเป็นแบบอย่าง ดังที่ บราวน์(Brown)^{๔๓} ศึกษาพบว่า นักเรียนวัยรุ่นหญิงได้รับความกดดันจากกลุ่มเพื่อนเป็นอย่างมากในด้านวิธีการแต่งกาย สัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศ และการร่วมกิจกรรมทางสังคม เช่น การออกนัด (Dating) และการไปงานสังสรรค์ สำหรับความกดดันที่เด่นชัดของกลุ่มเพื่อนที่มีอิทธิพลต่อนักเรียนวัยรุ่นชาย ได้แก่ การดื่มสุรา และการใช้สารเสพติด

เลิศพร ภาวะสกุล ได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับกลุ่มเพื่อนว่าอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนในสถาบันการศึกษาจะส่งเสริมค่านิยมรักความสะอาดกสบาย รักสนุก ไม่เคร่งครัดค่านิยมเหล่านี้อาจเรียกได้ว่า เป็นค่านิยมที่ต่อต้านปัญญารธรรม แสดงออกให้เห็น โดยการที่นิสิตนักศึกษาไทยไม่ค่อยหมกมุ่นเรื่องตำรา หรือซักถามอาจารย์ หรือเพื่อน หรือมีการอภิปรายกันในเรื่องของวิชาการ หรือจับกลุ่มค้นคว้าทดลองผลิตของใหม่ ส่วนใหญ่จะเที่ยวเตร่หาความสนุกสนานจากการซื้อข้าวของชมภาพยนตร์ แข่งขันกีฬา เดินรำ^{๔๔}

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่ากลุ่มเพื่อนมีบทบาทในการชี้นำของสมาชิกในกลุ่ม นำไปสู่ปัญหาด้านจริยธรรม กลุ่มเพื่อนจะทำหน้าที่เสมือนเป็นแหล่งข้อมูลความรู้ให้แก่สมาชิกของกลุ่ม นักเรียนบางคนขาดที่พึ่งที่ทำให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหาอาจจะถูกกลุ่มเพื่อนชักนำในทางที่ผิด นำไปสู่การมั่วสุม การหนีเรียน ไม่สนใจภาระหน้าที่ในการเรียน ดัดเกมช่วยปกปิดความผิดของเพื่อนเพื่อไม่ให้ถูกลงโทษ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนมีบทบาทต่อแนวคิดและการประพฤติปฏิบัติตน รักความสะอาดกสบาย รักสนุก ไม่เคร่งครัดวัฒนธรรมดั้งเดิม ต่อต้านหลักจริยธรรม นักเรียนแสดงออกโดยไม่ค่อยสนใจในการเรียน หรือปรึกษาครูอาจารย์ นักเรียนจะรวมกลุ่มกันหนีเรียน เที่ยวเตร่หาความสนุกสนานจากการเล่นเกม เล่นการพนัน สูบบุหรี่ การใช้สารเสพติด นำไปสู่การทะเลาะวิวาท มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ไม่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมของทางโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสนใจในการส่งเสริมกิจกรรมจริยธรรมให้ตรงประเด็นเพื่อแก้ไขปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียน ครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่ปรึกษาของกลุ่มนักเรียนที่มีแนวคิดแตกต่างกันในแต่ละกลุ่ม คอยตักเตือนอบรมให้พระสงฆ์เข้ามามีบทบาทใน

^{๔๓} Brown, B.B. "The extent and effects of peer pressure a many high school students : a retrospective analysis." *Journal of Youth and Adolescence*. 11 (2) (1982) : 121-133 ; อ้างใน วิชัย กฤษกลาง, "การศึกษาปัญหาของปัจจัยแวดล้อมในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา", วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, ๒๕๔๖), หน้า ๕๖.

^{๔๔} เลิศพร ภาวะสกุล, "การอบรมระเบียบสังคมของเยาวชนในประเทศไทย", *เยาวชนไทย*, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยทางสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๒).

การร่วมอบรมสั่งสอนจริยธรรม ติดตาม กำกับ ฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยงสร้างสัมพันธภาพความรู้ลึกที่ดีต่อ นักเรียนเหมือนเพื่อนคู่คิดมิตรที่ดี ให้ความสนใจดูแลควบคุมชี้แนะด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับวัย

๒.๒.๔ ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน

สื่อมวลชน หมายถึง การสื่อสารต่าง ๆ โดยผ่านสื่อวิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ต และหนังสือพิมพ์ ซึ่งสื่อมวลชนทั้งหลายนี้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการนำความรู้ และทักษะไปสู่เด็กนักเรียนได้ทุกโอกาส

เกศินี จุฑาวิจิตร ได้กล่าวถึงอิทธิพลของสื่อมวลชนว่า ด้วยลักษณะของสื่อมวลชนที่มีความกว้างไกลในการส่งสัญญาณในการรับชมสื่อ สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายผู้ชมจำนวนมาก ประกอบกับการเปิดรับและบริโภคสื่อเป็นไปอย่างอิสระเสรี การนำเสนอเนื้อหาสาระของละคร ภาพยนตร์ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวและรุนแรงผ่านผู้บริโภคม มีการโฆษณาเกิดความเป็นจริงของสื่อมวลชนต่าง ๆ เพื่อผลประโยชน์ทางด้านธุรกิจ จึงทำให้เกิดกระแสการวิพากษ์วิจารณ์แสดงความห่วงใยต่อเด็ก ๆ และเยาวชนที่ตกเป็นเหยื่อของสื่อดังที่เคยปรากฏเป็นข่าวอยู่เนือง ๆ และได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อพฤติกรรมของผู้รับสารไว้ ดังนี้^{๔๕}

๑. อิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อประชาชนโดยอ้อม เพราะปัจจัยต่าง ๆ ที่กั้นอิทธิพลของสื่อมวลชน ได้แก่

๑.๑ ความมีใจโน้มเอียงของผู้รับสาร (Predisposition) ประชาชนจะมีความนิยมความคิดเห็น และมีความโน้มเอียงที่จะประพฤติปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งอยู่ก่อนแล้ว ซึ่งสิ่งเหล่านี้ได้รับอิทธิพลจากการคบหาสมาคมกับคนอื่น และสถาบันสังคมที่ตนเป็นสมาชิก เมื่อบุคคลนั้นมาสัมผัสกับสื่อมวลชนก็จะนำเอาทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมเหล่านี้ติดตัวมาด้วย

๑.๒ การเลือกของผู้รับสาร (Selective process) ประชาชนจะเลือกรับสารที่สอดคล้องกับทัศนคติ ความคิดเห็น และความสนใจของตน ประชาชนจะหลีกเลี่ยงไม่ยอมรับสารที่ไม่สอดคล้อง หรือขัดแย้งกับความคิดเห็นและความสนใจของตน ทั้งยังเลือกที่จะตีความสารตามความเชื่อและค่านิยมที่ตนมีอยู่แต่เดิม และจะเลือกจดจำเฉพาะสิ่งที่สนับสนุนความคิดเห็นและค่านิยมของตน

^{๔๕} เกศินี จุฑาวิจิตร, การสื่อสารเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น, (นครปฐม : สถาบันราชภัฏนครปฐม, ๒๕๔๒).

ท่าทาง และการพูดจา ผลเสียของโทรทัศน์ คือ เด็กที่ติดรายการโทรทัศน์มักจะไม่มีเวลาเหลือพอที่จะทำกิจกรรมอย่างอื่น เช่น การเล่นกีฬา การเรียน หรือการทำงานอื่น ๆ โทรทัศน์สร้างพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้แก่เยาวชนได้ ซึ่งอาจเป็นการลอกเลียนแบบเกี่ยวกับความเชื่อถือที่มมงาย ความพยายามแก่เค้น ความเป็นนักเลง ซึ่งช่องทางอาชญากรรม สร้างนิสัยก้าวร้าว การมั่วสุมในอบายมุข และค่านิยมทางหรรษาฟุ่มเฟือย

๒. หนังสือพิมพ์ เป็นสื่อที่มีผลคือ ทำให้ทราบข่าวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งช่วยให้เกิดความเข้าใจ และปรับตัวของผู้อ่านให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ให้ความรู้ทางด้านการศึกษา อาชีพศิลปวัฒนธรรม ภาษาวรรณคดี สุขภาพอนามัย และความรู้รอบตัว เป็นการเพิ่มประสบการณ์และทักษะในการอ่านให้สำหรับผู้ที่ยังจากโรงเรียนไปแล้ว ทำให้ผู้อ่านมีความฉลาด รู้จักคิดเปรียบเทียบ มีความคิดสร้างสรรค์ เพราะได้ความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ ส่วนผลเสียคือ หนังสือพิมพ์มักพาดหัวข่าวที่ทำให้เกิดความตระหนกตกใจแก่ประชาชน ซึ่งบางเรื่องไม่ตรงกับความเป็นจริง เสนอภาพและเรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งบางเรื่องเป็นผลกระทบกระเทือนทางด้านจิตใจและศีลธรรมของประชาชน เช่น เรื่องเกี่ยวกับอาชญากร เรื่องเกี่ยวกับความผิดทางเพศ เรื่องลามกอนาจาร เสนอข่าวบางเรื่องไม่ตรงกับความเป็นจริง หรือบางเรื่องเป็นเพียงข่าวลือไม่สามารถจะเชื่อถือได้ หนังสือพิมพ์บางฉบับใช้ภาษาไม่เหมาะสม ใช้สำนวนแปลก ๆ ซึ่งยังไม่เป็นที่ยอมรับกันทำให้ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กหรือเยาวชนที่จะอ่าน บางฉบับมุ่งผลประโยชน์ทางการค้ามากเกินไป ขาดความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ

๓. ภาพยนตร์ เป็นสื่อที่มีผลคือ ช่วยปรับปรุงเยาวชนให้เข้ากับสังคม ปรับปรุงบุคลิกภาพ ปรับปรุงการแต่งกาย คำพูด และกิริยาท่าทางให้ดีขึ้น ให้ความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์ การเมือง วัฒนธรรมประเพณีต่าง ๆ ให้ความบันเทิงและเป็นการพักผ่อนหย่อนใจผลเสียคือ ภาพยนตร์บางเรื่องทำให้เกิดการสะเทือนอารมณ์ ใจให้อ่อนไหวง่าย และสภาพในเนื้อเรื่องไม่ตรงกับความเป็นจริงในชีวิต เป็นการชักจูงให้เกิดอาชญากรรม การทุจริต และการกระทำ ที่ผิดต่อศีลธรรมได้ง่าย

๔. วิทยุ เป็นสื่อที่มีอยู่อย่างทั่วถึงทุกครอบครัวทั่วทุกภูมิภาค มีผลคือ สามารถเสนอข่าวสาร ความรู้และสารคดีต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง วิทยุสามารถทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกร่วม เร้าอารมณ์ เป็นการสร้างความร่วมมือ ความสามัคคีปรองดอง และสร้างจุดยืนอันเดียวกันอย่างรวดเร็วของประชาชนในชาติ วิทยุสามารถไปถึงผู้ฟังที่ห่างไกลแหล่งวิชาการ และสามารถนำเอาบุคลากรอื่น ๆ มาสู่ผู้ฟังได้ ทำให้ผู้ฟังมีความฉลาดรอบรู้มากขึ้น ผู้ที่ไม่รู้หนังสือหรือผู้ที่มีการศึกษาน้อย สามารถฟังวิทยุได้ เป็นการเปิดโอกาสให้เขาได้รับการศึกษาอยู่เสมอ วิทยุถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ แก่ผู้ฟังตลอดเวลา ส่วนผลเสีย อาจเกิดจากรายการต่าง ๆ อาจไม่เหมาะสม

เพราะผู้ฟังมีระดับความรู้ต่างกัน เป็นการสื่อสารทางเดียวผู้ฟังไม่สามารถโต้ตอบได้ ทำให้ไม่ชัดเจน ในข่าวสารอาจเกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนได้

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า อิทธิพลของสื่อมวลชนในยุคปัจจุบันมีผลต่อแนวคิด การแสดงออกทางพฤติกรรมของเด็กในการสื่อสารต่าง ๆ โดยผ่านสื่อวิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ต และหนังสือพิมพ์ ซึ่งสื่อมวลชนทั้งหลายเหล่านี้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการนำ ความรู้และทักษะไปสู่เด็กเยาวชน ทุกฐานะ ทุกโอกาสและทุกหนทุกแห่ง เท่าที่ขีดความสามารถ ของสื่อมวลชนแต่ละชนิดจะทำได้ ปัจจุบันนี้สื่อมวลชนเข้ามามีบทบาทต่อชีวิตมนุษย์มาก จน กลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน เด็กเป็นจำนวนมากจะใช้เวลากับการดูโทรทัศน์ หรืออ่าน หนังสือ มากกว่าที่จะใช้เวลาอยู่กับพ่อแม่ ดังนั้น อุปนิสัย ความประพฤติดของเด็ก จะได้รับสิ่ง เြ้าหรือแรงกระตุ้นจากโทรทัศน์หรือสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เป็นอย่างมาก พ่อแม่หรือผู้ปกครองควรแนะนำ บุตรหลานในการบริโภคสื่อ เลือกบริโภคสื่อให้เหมาะสมกับวัยบุตรหลาน รายการทางวิทยุ โทรทัศน์ที่ปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรมของนักเรียน เช่น นิทานคุณธรรม เพลงคุณธรรม บท สอนทนายธรรม โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตใช้เพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านวิชาการนักเรียน เด็กนักเรียนขาด ทักษะในการใช้วิจารณญาณในการชมสื่อต่าง ๆ พ่อแม่หรือผู้ปกครองต้องคอยควบคุมดูแลและ แนะนำในการรับชมสื่อต่าง ๆ สื่อมวลชนจึงเป็นสถาบันหนึ่งที่สามารถจะเสนอสิ่งที่ก่อให้เกิด ผลลัพธ์ในเชิงสร้างสรรค์และทำลาย ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนที่จะต้อง ร่วมมือกันค้นหาแนวทางและวิธีการที่จะใช้สื่อมวลชนให้เป็นประโยชน์ในทางสร้างสรรค์แก่ เด็กให้มากที่สุด

๒.๓ สภาพการจัดการศึกษาและปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว

๒.๓.๑ ข้อมูลพื้นฐานอำเภอสีคิ้ว

อำเภอสีคิ้ว เป็นเมืองหน้าด่านในดินแดนแถบภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นถิ่นที่อยู่ของ ชาวไทยที่อพยพมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือของประเทศไทย เดิมอำเภอสีคิ้วมี ชื่อว่า “เมืองนครจันทิก” เป็นเมืองอิสระเมืองหนึ่ง ขึ้นตรงต่อเมืองหลวง มีเจ้าเมืองปกครองสร้างขึ้น เมื่อใดไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัด คำขวัญประจำอำเภอ “นครจันทิก จารึกภาพสี่พันปี สี่เขี้ยวต้น ตำนาน คู่บ้านลำตะคอง” อยู่ห่างจากศาลากลางจังหวัดนครราชสีมา ๔๕ กิโลเมตร สถานที่ตั้งที่ว่าการอำเภอ หมู่ ๑๖ ถนนชุมคำ ตำบลสีคิ้ว มีพื้นที่ประมาณ ๑,๒๒๕ ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ ๑๖๕,๖๒๕ ไร่ แบ่งการปกครองท้องที่ แบ่งออกเป็น ๑๒ ตำบล ๑๗๐ หมู่บ้าน ๔๐,๔๔๒ หลังคาเรือน การปกครองท้องที่ แบ่งการปกครองท้องที่ ออกแบ่งเป็น ๔ เทศบาล

๑๒ องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนประชากร ๑๒๒,๖๗๑ คน มีหลายเชื้อชาติ หลายภาษา หลายวัฒนธรรม อาชีพหลัก เกษตรกร ค้าขาย และรับจ้าง รายได้ประชากรต่อหัว/ปี คือ เฉลี่ย ๕๐,๕๕๒.๘๘ บาท/คน/ปี คนวัยรุ่นหนุ่มสาวนิยมเข้าไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมและสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในตัวเมืองจังหวัดนครราชสีมา ในเขตอำเภอสูงเนิน โดยมีรถยนต์โดยสารรับส่งคนงานจากหมู่บ้านหลายหมู่บ้านถึงที่ทำงานเป็นประจำทุกวัน และมีแรงงานอีกส่วนหนึ่งจะอพยพเข้าไปหางานทำในกรุงเทพมหานคร นอกฤดูการทำนา สภาพทางวัฒนธรรม ประชาชนชาวอำเภอสีคิ้วมีสภาพทางวัฒนธรรมความเป็นอยู่แบบสังคมชนบท ด้านศาสนา ส่วนมากนับถือศาสนาพุทธ วัฒนธรรมการเป็นอยู่เป็นลักษณะหมู่บ้านหนาแน่นมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบพึ่งพาอาศัยกัน และกัน มีกิจกรรมทางขนบธรรมเนียมประเพณีประจำหมู่บ้าน เช่น การเลี้ยงดาบผู้เข้าบ้านเพื่อความ เป็นสิริมงคลในการอยู่อาศัยการเรียกขวัญคนป่วย การเรียกขวัญข้าว การสะเดาะเคราะห์ การต่ออายุ การค้าโพธิ์ต่อสะพาน การเชิญพระภูมิเจ้าที่ และกิจกรรมงานบุญประเพณีประจำปี งานแห่เทียนพรรษา งานวันลอยกระทง งานฉลองศาลเจ้าพ่อพระยาสีเขี้ยว สถานที่ท่องเที่ยว เขื่อนลำตะคอง แหล่งศิลปะถ้ำเขาจันทน์งาม หลัทธิศาจารย์ ร.๕ สร้างทางรถไฟ หลวงพ่อโต (สมเด็จพระพุฒาจารย์โต พรหมรังสี) ผู้ประสานงานข้อมูลอำเภอ นางสาวปัญจมี พูนนอก โทรศัพท์ ๐-๔๔๔๑-๓๐๒๐ (ข้อมูล ๑๐ พ.ย. ๕๕)

๒.๓.๒ สภาพการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔

การจัดโครงสร้างการบริหารงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแบ่งออกเป็น ๘ กลุ่ม และ ๑ หน่วย ได้แก่ กลุ่มอำนวยการ กลุ่มบริหารงานบุคคล กลุ่มนโยบายและแผน กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา กลุ่มบริหารการเงินและสินทรัพย์ กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา กลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนและหน่วยตรวจสอบภายใน

โรงเรียนในอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน ๖๖ โรงเรียน แยกเป็นของรัฐ ๖๒ โรงเรียน ของเอกชน ๔ โรงเรียน (ข้อมูล ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕) คือ

๑. โรงเรียนขนาดเล็ก	จำนวน	๓๐	โรงเรียน
๒. โรงเรียนขนาดกลาง	จำนวน	๒๖	โรงเรียน
๓. โรงเรียนขนาดใหญ่	จำนวน	๖	โรงเรียน
๔. โรงเรียนขยายโอกาส	จำนวน	๒๑	โรงเรียน
๕. โรงเรียนไม่ขยายโอกาส	จำนวน	๔๑	โรงเรียน

การจัดการศึกษาแบ่งการบริหารงานออกเป็น ๔ ศูนย์พัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ได้แก่

๑. ศูนย์พัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาศูริมิตร (ต.หนองน้ำใส, ต.ดอนเมือง, ต.หนองหญ้าขาว) มีโรงเรียน จำนวน ๑๗ โรงเรียน

๒. ศูนย์พัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาลำตะคอง (ต.คลองไผ่, ต.ลาดบัวขาว) มีโรงเรียน จำนวน ๑๔ โรงเรียน

๓. ศูนย์พัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาศุภราช (ต.สีคิ้ว, ต.มิตรภาพ, ต.กุฉินชัย) มีโรงเรียน จำนวน ๑๓ โรงเรียน

๔. ศูนย์พัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาจักรมิตร (ต.ภุชฉะ, ต.วัดโรงใหญ่, ต.หนองบัวน้อย, ต.บ้านหัน) มีโรงเรียน จำนวน ๑๘ โรงเรียน

ตามรายงานผลการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต ๔ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจความรับผิดชอบการจัดการศึกษา ๓ ระดับ คือ การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาให้แก่เด็กในวัย ๔-๕ ขวบ จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาให้แก่เด็กที่อยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ อายุ ๗-๑๕ ปี และจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ให้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ให้มีโอกาสได้ศึกษาต่อเพิ่มขึ้นอีก ๓ ปี ซึ่งเรียกว่า การศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างทั่วถึงตามนโยบายของรัฐบาล โดยมีโรงเรียนในความรับผิดชอบ จำนวน ๖๖ โรงเรียน(แยกเป็นของรัฐ ๖๒ โรงเรียน ของเอกชน ๔ โรงเรียน) เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งจัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๒๑ โรงเรียน มีนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา ๒,๑๔๖ คน ระดับประถมศึกษา ๗,๑๕๖ คน ระดับมัธยมศึกษา ๑,๕๕๖ คน

ผลการจัดการศึกษาในปี ๒๕๕๔ ที่ผ่านมา พบว่ายังมีนักเรียนส่วนหนึ่งที่มีปัญหาด้านความยากจน ๕ ราย ด้านสมรส ๒ ราย ด้านความประพฤติที่ไม่เหมาะสม ๑๒ รายและกรณีอื่น ๆ ๑๒ ราย รวม ๓๕ ราย เกิดขึ้นในโรงเรียน เช่น มีปัญหาเรื่องผู้สาวในโรงเรียน ทะเลาะวิวาท ทำร้ายร่างกาย ยาเสพติด และเล่นการพนัน ต้องคดีถูกจับกุมตัว มีปัญหาในครอบครัวหลบหนีออกจากบ้าน ซึ่งมักเกิดกับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา จนเป็นสาเหตุให้นักเรียนต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน (Drop out) ก่อนจบการศึกษาภาคบังคับ

จากการศึกษาสภาพที่ตั้งและการจัดการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต ๔ อาจกล่าวได้ว่า เป็นอำเภอที่มีการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานอยู่ในเกณฑ์ดี มีความพร้อมด้านสาธารณูปโภค การท่องเที่ยว การติดต่อสื่อสารมีความสะดวกรวดเร็ว มีหน่วยงานทางการศึกษารับผิดชอบการจัดการศึกษาได้อย่างครอบคลุมทั่วถึงทั้งพื้นที่ และยังพบว่า มีเยาวชนในวัยเรียนส่วนหนึ่งมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทาง

สังคม ซึ่งทางโรงเรียนจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขและหาแนวทางพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรมตามเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษาต่อไป

๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มนตรี กำลังดี ได้ศึกษาจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาอำเภอกะปง สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดพังงา ประชากรกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ และ ๖ ผลของการวิจัยพบว่า ระดับจริยธรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาองค์ประกอบด้านความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้มีวัฒนธรรมและปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีอยู่ในระดับมาก นักเรียนมีสภาพครอบครัวที่แตกต่างกัน มีจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ โดยค่าคะแนนเฉลี่ย ระดับจริยธรรมของนักเรียนจากสภาพครอบครัวปกติสูงกว่านักเรียนจากสภาพครอบครัวไม่ปกติ ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันโดยภาพรวม พบว่า นักเรียนมีจริยธรรมไม่แตกต่างกัน ส่วนความต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมของนักเรียนพบว่า นักเรียนมีความต้องการให้โรงเรียนมีการส่งเสริมจริยธรรมในด้านต่างๆ คือ ครูควรจะสอนให้นักเรียนเชื่อฟังพ่อแม่ ครู-อาจารย์ ครูควรจะกดดันให้นักเรียนพูดความจริงต่อกัน จัดกิจกรรมฝึกความอดทน มีการแข่งกีฬาภายในโรงเรียนเพื่อสร้างความสามัคคี^{๔๓}

สุภาพค์ จันทวานิช และคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมและปัญหาจริยธรรมของนักเรียน ผลการวิจัยพบปัญหาหลายด้าน ดังนี้^{๔๔}

๑. ปัญหาจากการทำประเพณีให้ทันสมัย ทำให้คนรุ่นใหม่ดูถูกวัฒนธรรม และความรู้เดิมยกย่องผู้มีเงินและวัตถุ ซึ่งจากปัญหานี้ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางแก้ไขด้วยการสร้างจิตสำนึกแก่เด็กนักเรียน ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน กิจกรรมในทุกสาขาวิชาให้สัมพันธ์กับโลกภายนอก เพื่อให้นักเรียนได้ประสบการณ์ และเกิดสำนึกรู้ถึงผลกระทบต่างๆ ที่มีต่อสังคม

๒. ปัญหาจากการสื่อสารและสื่อมวลชนยุคใหม่ ที่มีบทบาทอย่างมากในการสร้างค่านิยมและรสนิยมต่อนักเรียน โรงเรียนควรพัฒนาทักษะ วิจารณ์ญาณในรับสื่อต่าง ๆ ในการเรียนการสอนของโรงเรียน

^{๔๓} มนตรี กำลังดี, ศึกษาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอกะปง สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดพังงา, วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยทักษิณ, ๒๕๔๓).

^{๔๔} สุภาพค์ จันทวานิช และคณะ, วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ, พิมพ์ครั้งที่ ๑๐, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๓), หน้า ๖๔-๖๖.

๓. ปัญหามนุษย์กับสิ่งแวดล้อม โรงเรียนควรเป็นผู้นำในการสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อการอนุรักษ์ รักษาสิ่งแวดล้อม ควรสร้างหลักสูตร กิจกรรมที่เกี่ยวกับอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

๔. ปัญหาด้านการเมืองการปกครอง โรงเรียนควรสร้างความเข้าใจ และความสำนึกเชิงการเมืองที่สัมพันธ์กับความสำนึกเชิงจริยธรรม โรงเรียนสามารถทำหน้าที่เดือนสตี้ชี้นำต่อนักเรียน โดยการให้การสนับสนุนกิจกรรมที่สร้างสรรค์ ทำให้เกิดความสำนึกในจริยธรรมของนักเรียน

ชอบ เอี่ยมประสงค์ ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ดำเนินการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนทั้ง ๕ ด้านคือ การบริหาร การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน การนิเทศและการสอน การจัดกิจกรรมและการประเมินผลทางจริยธรรมนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีแนวโน้มไปทางระดับน้อย ๔ ด้าน คือ การบริหาร การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน การนิเทศและการสอน และการประเมินผลทางจริยธรรม ส่วนการจัดกิจกรรมนั้นโรงเรียนประสบปัญหาในระดับน้อยถึงระดับปานกลาง ปัญหาที่มีมากกว่าประเด็นอื่น ๆ คือ สภาพแวดล้อมทางบ้านของนักเรียนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ยาก และขาดงบประมาณในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ^{๔๕}

บุญยิ่ง เชื้อนิล ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง พบว่าสภาพการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนทั้ง ๕ ด้าน มีการส่งเสริมในระดับมาก ๑ ด้านคือ ด้านการสอนและการนิเทศ มีการส่งเสริมในระดับปานกลาง ๔ ด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการจัดกิจกรรม และด้านการประเมินผลทางจริยธรรม ส่วนปัญหาในการดำเนินงานส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนมีปัญหาในระดับน้อยทั้ง ๕ ด้าน อีกประเด็นหนึ่งคือโรงเรียนขนาดต่างกันมีสภาพการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนแตกต่างกันทั้ง ๕ ด้าน ส่วนโรงเรียนขนาดต่างกันมีปัญหาในการดำเนินงานส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนไม่ต่างกัน ๒ ด้าน คือด้านการบริหารและด้านประเมินผลทางจริยธรรม แตกต่างกัน ๓ ด้านคือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการสอน และด้านการจัดกิจกรรม^{๔๖}

^{๔๕} ชอบ เอี่ยมประสงค์, สภาพและปัญหาการส่งเสริมจริยธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร, *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๓).

^{๔๖} บุญยิ่ง เชื้อนิล, สภาพและปัญหาการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง, *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๔).

สุมาลี จันทร์ชโล ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบและแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีความประพฤติดีที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๓๕ จำนวน ๑,๕๑๑ คน ในโรงเรียนรัฐบาล เอกชน และโรงเรียนสาธิต สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย โดยแบ่งนักเรียนเป็น ๓ กลุ่ม ตามสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมแวดล้อมที่โรงเรียนตั้งอยู่ ได้แก่ โรงเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี โรงเรียนเขตชุมชนแออัด ซึ่งทั้ง ๒ กลุ่ม ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และโรงเรียนในชนบท ซึ่งตั้งอยู่ในภาคต่าง ๆ รวม ๘ จังหวัด ผลการวิจัยพบว่า การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวและการให้ความรัก ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการให้การอบรมเลี้ยงดูบุตร การอบรมเลี้ยงดูเพื่อให้ลูกเป็นคนดี ความรักและความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง แนวทางคือ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีเหตุ มีผล ฝึกฝนความรับผิดชอบ ความเอื้อเฟื้อ ความเห็นอกเห็นใจ สนับสนุนปัจจัยที่จำเป็นอย่างเพียงพอ และที่สำคัญผู้ปกครองจะต้องประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีด้วย^{๕๐}

ฉันทนา จันทร์บรรจง ได้ศึกษาวิจัยแนวทางการดำเนินงานการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณธรรมของเด็กและเยาวชนไทย โดยการสำรวจความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มนักคิดหรือนักวิชาการและนักพัฒนาคุณธรรมหรือนักปฏิบัติเกี่ยวกับคุณธรรมที่พึงประสงค์สำหรับเด็กและเยาวชนไทย ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและวิธีการที่พึงประสงค์ในการพัฒนาคุณธรรม ผลการวิจัย พบว่า คุณธรรมที่พึงประสงค์สำหรับเด็กและเยาวชนไทยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ปัญญาธรรม สุจริตธรรม สามัคคีธรรม เมตตาธรรม ขันติธรรม วิริยธรรม ความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม ความกตัญญู กตเวทิตะ ความมีวินัย การปฏิบัติตามกฎระเบียบและการรักษาเวลา ความมัธยัสถ์ ปราศจากความฟุ้งเฟ้อและไม่ยึดติดในวัตถุ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สำหรับวิธีการที่พึงประสงค์ในการพัฒนาคุณธรรมคือ การสอนจริยธรรม หรือศาสนศึกษาเป็นวิชาบังคับในโรงเรียนการสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมที่พึงประสงค์ไว้ในวิชาต่าง ๆ ทุกวิชา มีการจัดเนื้อหาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมให้เหมาะสมกับวัย จัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างและพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดี จัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม จัดโอกาสให้พัฒนาความสัมพันธ์อันดีมีความสัมพันธ์ฉันพี่น้องกับเพื่อนร่วมวัยและต่างวัย จัดโอกาสให้พัฒนาความสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ในชุมชนที่เป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับเด็กและ

^{๕๐} สุมาลี จันทร์ชโล, “การศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนักเรียน.” วารสารวิชาการ, ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๓ (มีนาคม ๒๕๔๑) : ๗๐.

เยาวชน จัดโอกาสให้สัมผัสกับความสดชื่นสวยงามของธรรมชาติแวดล้อมที่ดี จัดโอกาสให้ได้พบเห็นและซาบซึ้งในสิ่งที่มีคุณค่าเป็นมรดกของชุมชนของชาติและของมนุษยโลก จัดโอกาสให้แสดงออกถึงพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์แล้วให้การยกย่องชมเชย เพื่อเป็นการเสริมแรงการทำ ความดีนั้น ให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณธรรมบูรณาการเป็นโครงการฝึกให้ปฏิบัติเป็นกลุ่ม ร่วมกันวางแผนการรับผิดชอบ ให้สื่อมวลชนมีส่วนร่วมเผยแพร่ถ่ายทอดและพัฒนาคุณธรรม สอดแทรกกิจกรรมด้านคุณธรรมในวิถีชีวิตของนักเรียนให้มากที่สุดเท่าที่โอกาสจะอำนวย สร้างสังคมการเรียนรู้ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี ใช้กรณีปัญหาและฝึกแก้ปัญหาด้วยกระบวนการกลุ่ม^{๕๒}

กฤษฎา พุ่มเกิด และคณะ ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบของหนังสือสำหรับเด็ก คุณธรรมและกลวิธีการเสนอคุณธรรมที่ปรากฏในหนังสือสำหรับเด็ก ในการศึกษานี้ผู้วิจัยได้ศึกษาหนังสือสำหรับเด็กที่ชนะการประกวด และได้รับรางวัลดีเด่นในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๓๐-๒๕๔๑ ประเภทบันเทิงคดี จำนวน ๑๑ เรื่อง^{๕๓}

ผลของการวิจัย พบว่า หนังสือสำหรับเด็กมีองค์ประกอบ ๔ ประเด็น คือ การดำเนินเรื่อง ตัวละคร บทสนทนา และฉาก การดำเนินเรื่อง ได้แก่ การเปิดเรื่อง การเล่าเรื่อง การปิดเรื่อง การเปิดเรื่องพบว่าการเปิดเรื่อง ๓ ลักษณะ คือ การเปิดเรื่องด้วยการบรรยายฉาก และพฤติกรรมของตัวละคร การเปิดเรื่องด้วยการบรรยายรายละเอียดของ ตัวละคร และการเปิดเรื่อง ด้วยการใช้นิทาน การเล่าเรื่อง พบว่า มีการใช้ผู้แต่งเป็นผู้เล่าเรื่อง และใช้ตัวละคร การปิดเรื่อง พบว่ามีการปิดเรื่องด้วยการสรุปเรื่อง การกระตุ้นให้คิด และ จบแบบพลิกความคาดหมายตัวละคร พบว่า มีการแบ่งตัวละครออกเป็น ๒ กลุ่มคือ ตัวละครที่เป็นคนและตัวละครที่เป็นสัตว์บทสนทนามีการใช้บทสนทนาแบบโต้ตอบและบทสนทนาแบบพูดคนเดียว ฉากมีการใช้ที่บอกเวลาและฉากบอกสถานที่ในด้านคุณธรรม พบว่า หนังสือเด็กมีคุณธรรม ๒๕ ประการและปรากฏมากน้อยตามลำดับ คือ คุณธรรมด้านความเมตตากรุณาและด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ด้านความกตัญญูกตเวทีและด้านการมีมารยาทในการแสดงความเคารพ ด้านความเป็นผู้นำ มีเหตุผลด้านหลักธรรมในการอยู่ร่วมกัน ด้านการไม่พุดปดหรือพุดบิดเบือน ด้านการไม่ประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกายของผู้อื่น ด้านความไม่

^{๕๒} ฉันทนา จันทร์บรรจง, การศึกษากับการพัฒนาคุณธรรม, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๔๑), หน้า ๘๔-๘๗.

^{๕๓} กฤษฎา พุ่มเกิด และคณะ, การศึกษาวิเคราะห์คุณธรรมที่ปรากฏในหนังสือสำหรับเด็ก, รายงานการวิจัย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๒), หน้า ๖๒-๖๓.

ละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำชั่ว ด้านความซื่อสัตย์ สุจริต ด้านความประณีตละเอียดถี่ถ้วน ด้านความมีน้ำใจเป็นธรรมไม่ลำเอียง และด้านความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ด้าน ความมีสติรู้จักยับยั้งชั่งใจ ด้านความอดทนอดกลั้นและด้านความรับผิดชอบ ด้านการไม่หลงและไม่ เสพยสิ่งเสพติด ด้านความไม่เห็นแก่ตัว ด้านความมีระเบียบวินัยและตรงต่อเวลา ด้านความเป็นผู้มี วัฒนธรรมและด้านการแก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติด้านจริยะต่างๆ ด้านการไม่โลภและไม่ขโมย ด้านการทำให้สงบบมีสมาธิ และด้านมารยาทและนิสัยส่วนบุคคล คุณธรรมที่ไม่ปรากฏเลยคือ คุณธรรมด้านการไม่ละเมิดของรักของผู้อื่น ในด้านกลวิธีการเสนอคุณธรรมพบว่า มีการเสนอ คุณธรรมโดยผ่านการตั้งชื่อเรื่อง ทั้งในทางตรงและทางอ้อม ผ่านการเล่าเรื่องโดยการบรรยาย พฤติกรรมของตัวละคร ผ่านการสร้างบทสนทนา กลวิธีเหล่านี้ผู้เขียนมุ่งที่จะเสนอคุณธรรมแก่เด็ก โดยผ่านองค์ประกอบต่างๆ เพื่อให้เด็กได้รับทั้งความ สนุกสนานเพลิดเพลินและคุณธรรมต่างๆ ไป ด้วย

ถวิล อรัญเวศ ได้ทำการศึกษาเรื่องการนำพุทธวิธีในการสอนมาใช้สอนจริยธรรมใน ระดับประถมศึกษา ได้ให้ข้อเสนอแนะด้านการเรียนการสอนจริยธรรม ดังนี้^{๔๔}

๑. การสอนจริยธรรม ครูควรวางพื้นฐานทางด้านจิตใจให้เด็กพร้อมที่จะเรียนก่อน เช่น ให้ฝึกสมาธิชั่วขณะ จากนั้นก็ใช้สื่อเป็นตัวนำ เข้าหาหลักธรรมที่จะสอน เช่น ภาพข่าว กรณีตัวอย่าง ให้นักเรียนได้ทราบปัญหาหรือพฤติกรรมที่ขัดแย้งกับคุณธรรม ให้นักเรียนอภิปรายวิเคราะห์สาเหตุ ของปัญหา ให้นักเรียนเลือกวิธีแก้ปัญห และให้นักเรียนสรุปวิธีแก้ปัญหที่ดี เพื่อใช้เป็นแนวทาง ปฏิบัติต่อไป

๒. การสอนจริยธรรมแต่ละครั้ง ควรใช้วิธีสอนหลาย ๆ วิธี สำหรับงานวิจัยนี้ที่ประยุกต์ เอาพุทธวิธีในการสอนหลาย ๆ วิธีมาสอน โดยใช้วิธีสัจสี่เป็นรูปแบบการสอนหลักส่วนวิธีสอน อื่น ๆ ก็แทรกเข้าตามขั้นตอนต่าง ๆ ของวิธีสอนแบบอริยสัจสี่

๓. การสอนจริยธรรมต้องทำต่อเนื่องและประสานสัมพันธ์กันทั้งในห้องเรียนและนอก ห้องเรียน เพราะวิชานี้ไม่สามารถเรียนจบในชั้นเรียนได้ พฤติกรรมการประพฤติปฏิบัติต้องติดตาม อบรมนอกห้องเรียนด้วย

๔. การวัดผล ควรมีคะแนนความประพฤติด้วย

^{๔๔} ถวิล อรัญเวศ, การนำพุทธวิธีในการสอนมาใช้สอนจริยศึกษาในระดับประถมศึกษา, วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๓๔).

๕. การนำงานวิจัยไปใช้กับนักเรียน ควรใช้ให้เหมาะสมกับชั้น โดยเฉพาะ ป. ๕-๖ ซึ่ง
เป็นวัยเริ่มเข้าสู่การคิดหาเหตุผลเชิงจริยธรรม สามารถอภิปรายแยกแยะปัญหาได้

กรมสามัญศึกษา ได้ศึกษาพฤติกรรมของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญ
ศึกษา ด้านการปลูกฝังจริยธรรมในห้องเรียน พบว่า^{๕๕}

๑. พฤติกรรมทางจริยธรรมของครู ครูส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ ๗๗) มีพฤติกรรมทาง
จริยธรรมที่เหมาะสม เรียงลำดับพฤติกรรมที่มีจำนวนครูที่เหมาะสมจากมากไปน้อยคือพฤติกรรม
ด้านมารยาทด้านการพูด ด้านการแต่งกาย และด้านการตรงต่อเวลาเมื่อพิจารณาตามตัวแปร พบว่า
ครูวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่ามีมารยาทและแต่งกายที่เหมาะสมมากกว่าครูวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ครู
หญิงแต่งกายเหมาะสมกว่าครูชาย ครูอายุมากแต่งกายเหมาะสมกว่าครูอายุน้อย

๒. พฤติกรรมของครูในการปรับแก้พฤติกรรมของนักเรียน พบว่า ครูทำการปรับแก้
พฤติกรรมของนักเรียนที่ไม่เหมาะสมน้อยมาก เมื่อเทียบกับจำนวนครั้งของพฤติกรรมที่ไม่
เหมาะสมของนักเรียนที่พบ (ครูปรับแก้ ไม่ถึงร้อยละ ๓๐ ของจำนวนครั้งของพฤติกรรมที่ไม่
เหมาะสมของนักเรียนที่เกิดขึ้น) ลำดับพฤติกรรมที่ครูปรับแก้จากมากไปน้อยดังนี้ ครูปรับแก้เรื่อง
การตรงต่อเวลา เรื่องระเบียบวินัย เรื่องมารยาท การพูดและการแต่งกายในจำนวนนี้ พบว่า ครูหญิง
ปรับแก้เรื่องมารยาทมากกว่าครูชาย ครูอายุมากปรับแก้เรื่องการแต่งกายมากกว่าครูอายุน้อย และครู
สอนศิลปพละนามัปรับแก้เรื่องระเบียบวินัยและการแต่งกายมากกว่าครูสอนวิชาอื่น

๓. ลักษณะของจริยธรรมและวิธีการที่ครูปลูกฝังจริยธรรมที่มีจำนวนครูปลูกฝังก่อน
ข้างมาก คือ ความรับผิดชอบและระเบียบวินัย (จำนวนครูที่ปลูกฝัง ร้อยละ ๖๗ และ ๔๖) จริยธรรม
ที่ครูปลูกฝังน้อย (จำนวนครูที่ปลูกฝัง ร้อยละ ๑๐-ร้อยละ ๓๐) คือ ความมีเหตุผลความอดสาหะ
ความสามัคคีและความซื่อสัตย์สุจริต ส่วนจริยธรรมด้านการประหยัดความเสียสละ ความเมตตา
กรุณา ความกตัญญูกตเวทีและความยุติธรรม พบว่า ครูปลูกฝังน้อยมาก (ไม่ถึงร้อยละ ๕) ในจำนวน
นี้ พบว่า ครูหญิงปลูกฝังความรับผิดชอบและระเบียบวินัยมากกว่าครูชาย ครูอายุน้อยปลูกฝังความ
รับผิดชอบ ระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์และความเสียสละมากกว่าครูวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่า

๔. วิธีการที่ครูใช้ในการปลูกฝังจริยธรรม พบว่า ครูใช้วิธีบอก/แนะนำ มากที่สุดรองลง
มาเป็นวิธีให้นักเรียนฝึกพฤติกรรม ให้รางวัล/ลงโทษ นักเรียนอภิปรายหาเหตุผล และให้นักเรียน
สังเกตพฤติกรรมต้นแบบ ตามลำดับ

^{๕๕} กรมสามัญศึกษา, พฤติกรรมของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ด้านการปลูก
ฝังจริยธรรมในห้องเรียน, เอกสารคู่มือการพัฒนาจริยศึกษากกรมการศาสนา, (กรุงเทพมหานคร : กรมสามัญศึกษา,
๒๕๓๕), หน้า ๖๕-๖๗.

วันดี วัฒนาประสิทธิ์ ได้ศึกษาปัญหาการสอนศีลธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตการศึกษา ๑ โดยสอบถามผู้บริหาร ครูผู้สอนศีลธรรมและนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่าผู้บริหารประสบปัญหามาก ในเรื่องการสนับสนุนให้ครูได้ใช้วิทยากรและเรื่องงบประมาณที่ทางโรงเรียนจัดให้ แต่นักเรียนมีปัญหาในเรื่อง จำนวนนักเรียนในแต่ละห้องมากเกินไป ครูและนักเรียนเห็นพ้องกันว่า เอกสารประกอบการเรียนการสอนศีลธรรมเป็นปัญหาสำหรับผู้บริหาร มีความเห็นว่าอัตราเวลาเรียน หลักสูตรและแบบเรียนเป็นปัญหาพอประมาณ เกี่ยวกับวิธีสอน ทั้งผู้บริหารและครูมีปัญหาปานกลาง แต่นักเรียนกลับเห็นว่า มีปัญหาในเรื่องการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการจัดกิจกรรม ผู้บริหารและครูมีปัญหาในปริมาณอุปกรณ์ที่โรงเรียนมีอยู่นอกจากนี้ ครูยังมีความเห็นสอดคล้องกับนักเรียนอีกว่า ครูไม่ใคร่ได้ใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน ครูมีปัญหาในการสร้างข้อสอบที่มีคุณภาพดีนอกจากนี้ครูยังมีความเห็นตรงกับนักเรียนอีกว่า เรื่องข้อสอบวัดความเข้าใจและการนำไปใช้ข้อสอบวัดความคิดและเหตุผล และคะแนนของวิชาศีลธรรม เป็นปัญหา ในเรื่องการจัดตั้งชุมนุมที่เกี่ยวข้องทางศีลธรรมและเรื่องการเงินนั้น ทั้งผู้บริหาร ครูและนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องต้องกันว่าเป็นปัญหา ผู้บริหารและนักเรียนมีความเห็นตรงกันว่า ความคิดริเริ่มของครูเป็นปัญหา^{๕๖}

บาร์เกอร์(Baker) เปรียบเทียบพัฒนาการทางด้านจริยธรรมของนักเรียนเกรด ๕ และเกรด ๑๒ ในโรงเรียน ๓ แบบ ในรัฐโคโลราโด ใช้แบบสอบถามนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนสอนศาสนา และโรงเรียนที่ไม่สอนศาสนา ผลปรากฏว่า คะแนนทางบ้านภาษา และจริยธรรมมีความสัมพันธ์กัน เด็กที่เรียนใน โรงเรียนต่างกันและต่างระดับกันมีคะแนนในด้านจริยธรรมต่างกัน เด็กนักเรียนเกรด ๕ ในแต่ละโรงเรียนคะแนนจริยธรรมไม่ต่างกัน แต่นักเรียนเกรด ๑๒ ในแต่ละโรงเรียนมีจริยธรรมต่างกัน และถือเป็นหน้าที่รับผิดชอบอันสำคัญของครูซึ่งเป็นบุคคลที่ถูกจ้างให้มาทำการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็ก^{๕๗} ผู้วิจัยได้เสนอแนะด้วยว่าการเรียนการสอนคุณธรรมจริยธรรมควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับ

^{๕๖} วันดี วัฒนาประสิทธิ์, ปัญหาการสอนศีลธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น, เอกสารคู่มือการพัฒนาจริยศึกษา กรมการศาสนา, (กรุงเทพมหานคร : กรมการศาสนา, ๒๕๓๕), หน้า ๔๔.

^{๕๗} Baker, James Henry. (1977, October) “A comparison of moral development of ninth and twelfth graders in three school of different types,” Dissertation Abstracts International, 37(4) : P. 1954-A ; อ้างใน วิชัย กฤษกลาง, “การศึกษาปัญหาของปัจจัยแวดล้อมในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, ๒๕๔๖), หน้า ๗๑.

นักเรียน และมีการสนทนากันในเรื่องของคุณธรรมอยู่เสมอ โดยเลือกใช้เวลาในเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เหมาะสม

บัทเทียร์(Buteau) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการสนทนาเรื่องราวที่เกี่ยวกับคุณธรรมในชั้นเรียนเกรด ๓ ในรัฐบอสตัน สหรัฐอเมริกา ผลการวิจัย พบว่า หน้าที่สำคัญของโรงเรียนมีอยู่ ๒ ส่วน ส่วนที่ ๑ คือ การอบรมสั่งสอนและช่วยเหลือให้นักเรียนเป็นผู้มีความชาญฉลาด ส่วนที่ ๒ คือ มีหน้าที่รับผิดชอบในการอบรมสั่งสอนและช่วยเหลือให้นักเรียนเป็นคนดี และยังได้ค้นพบว่าการสอนเรื่องคุณธรรมในโรงเรียนนั้นยังมีความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องดำเนินต่อไปเรื่อย ๆ ไม่มีที่สิ้นสุด และนอกจากนั้นผลการวิจัยยัง พบว่า โรงเรียนยังเป็นสถาบันที่มีบทบาทสูง ในเรื่องการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ นักเรียน^{๔๔}

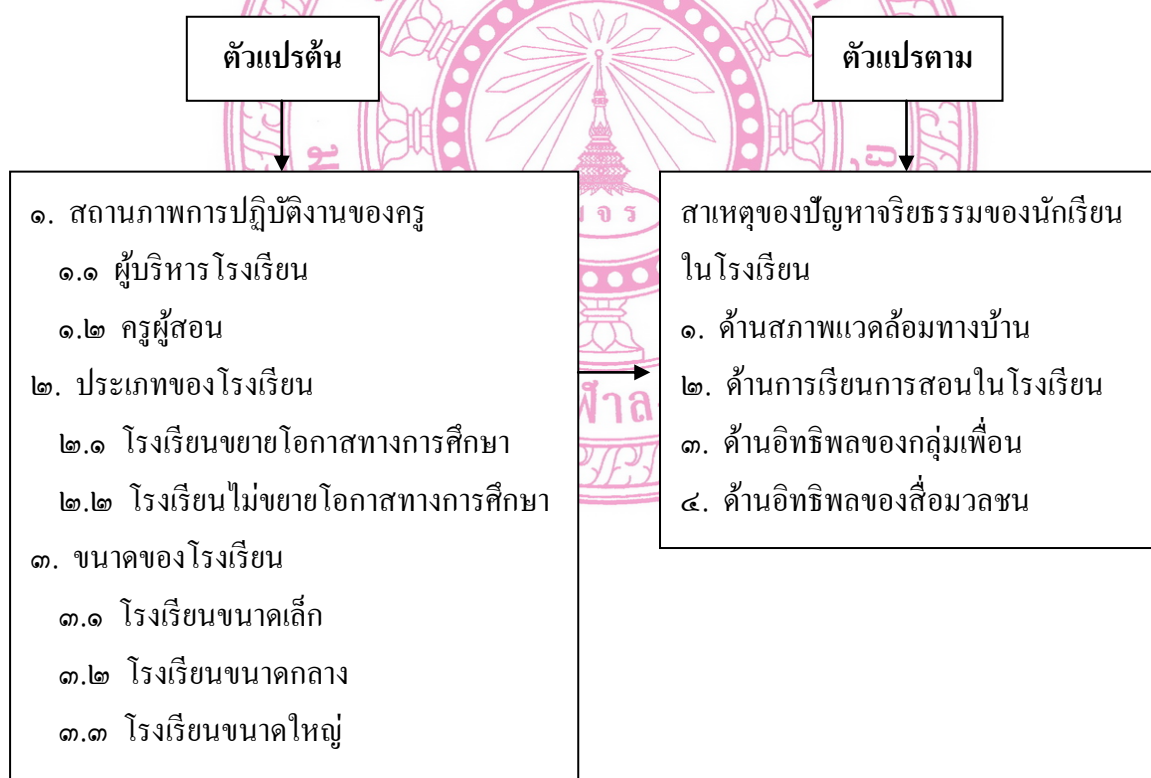
จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ แสดงให้เห็นว่า สาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไขจริยธรรมให้แก่ นักเรียน ถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งแต่วิธีการหรือแนวทางในการแก้ไขเป็นเรื่องที่มีความละเอียดอ่อน เนื่องจากมีสาเหตุปัญหาแวดล้อมหลายอย่างเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหายจริยธรรม ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน คือ การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา และตัวอย่างที่เด็กได้สัมผัสพบเห็นขณะอยู่ที่บ้าน ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน คือ หลักสูตรการเรียนการสอน และตัวอย่างจากครู ด้านอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนที่เด็กได้อยู่ใกล้ชิด และด้านอิทธิพลสื่อมวลชนต่าง ๆ ที่มีการเผยแพร่ข่าวสารอย่างไร้พรมแดน ล้วนมีอิทธิพลที่จะทำให้เด็กสามารถซึมซับเข้าสู่พฤติกรรมได้ตลอดเวลา จึงถือเป็นเรื่องสำคัญที่โรงเรียนในฐานะสถาบันที่มีหน้าที่อบรมสั่งสอนให้นักเรียนเป็นคนดีมีความรู้ จะต้องศึกษาถึงปัญหาของปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อหาแนวทางที่ดีและเหมาะสมที่สุดในแต่ละสภาพแวดล้อม เพื่อแก้ไข ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนให้เป็นคนดีมีจริยธรรมต่อไป

๒.๕ กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากแนวคิดและองค์ประกอบของการศึกษาปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหายจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนในครั้งนี้ ซึ่งผู้วิจัยได้

^{๔๔} Buteau, Gerard E, (1998). Discourse of Moral Issues In a Third Grade Classroom (Elementary Schools, Public Education, Ethics), Boston : UMI. P. 143 ; อ้างใน วิชัย กฤษกลาง, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๗๑.

นำเอาแนวคิดของกรมการศาสนา และกมลลา แสงสีทองและปรีชาติ สุขุม ที่กล่าวถึงปัจจัยแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) และการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน ซึ่งประกอบไปด้วยสถาบันครอบครัว ญาติผู้ใหญ่ พระสงฆ์ โรงเรียน กลุ่มเพื่อน และสื่อมวลชน สุมน อมรวิวัฒน์ กล่าวถึงสถาบันครอบครัว ญาติผู้ใหญ่ และพระสงฆ์ นั้น จัดว่าเป็นสภาพแวดล้อมทางบ้าน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบแนวคิดในการ ศึกษาปัญหาจริยธรรมของนักเรียน ๔ ด้าน คือ ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน ซึ่งได้ใช้ข้าราชการครูเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามสถานภาพการปฏิบัติงานของครู ประเภทของโรงเรียน ขนาดของโรงเรียน ดังนี้

แผนภูมิที่ ๒.๑ กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหายริชธรรมของนักเรียนใน
โรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔
ได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ตามลำดับดังต่อไปนี้

- ๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
- ๓.๓ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๑.๑ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา จำนวน ๖๓๑ คน ประกอบด้วยผู้บริหาร
โรงเรียน ๖๒ คน และครูผู้สอน ๕๖๙ คน

๓.๑.๒ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูโรงเรียนในอำเภอ
สีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา จำนวน ๒๓๘ คน^๑ จากการ
กำหนดกลุ่มตัวอย่างของตารางของเครชี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) แยกเป็นผู้บริหาร
โรงเรียน ๖๒ คน ครูผู้สอน จำนวน ๑๗๖ คน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random
sampling)^๒ ซึ่งมีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

ขั้นที่ ๑ สํารวจข้าราชการครูโรงเรียนในอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ รวมทั้งสิ้น จำนวน ๖๓๑ คน ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน
๖๒ คน และครูผู้สอน จำนวน ๕๖๙ คน

ขั้นที่ ๒ กำหนดขนาดและกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเปรียบเทียบของเครชีและ
มอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๓๘ คน

^๑ สมบูรณ์ ดันยะ, วิทยาการวิจัย, (นครราชสีมา : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา, ๒๕๕๐), หน้า ๑๐๕ - ๑๐๖.

^๒ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๑๑.

ขั้นที่ ๓ การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน ๖๒ คน โดยเลือกผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ทุกโรงเรียน จำนวน ๖๒ โรงเรียน

ขั้นที่ ๔ การสุ่มตามระดับชั้นแบบเป็นสัดส่วน (Proportional stratified random sampling) จำนวน ๑๗๖ คน เป็นครูผู้สอนในโรงเรียนอำเภอ สีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ทุกโรงเรียน จำนวน ๖๒ โรงเรียน รายละเอียดของประชากร และกลุ่มตัวอย่าง แสดงตามตารางที่ ๓.๑ ดังนี้ ตารางที่ ๓.๑ จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามสถานภาพของครู

ประเภทโรงเรียน และขนาดของโรงเรียน

ลำดับ ที่	โรงเรียน	ประเภทโรงเรียน		จำนวน ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง		
		ขยาย โอกาส	ไม่ขยาย โอกาส		ผู้ บริหาร	ครู ผู้สอน	รวม
	โรงเรียนขนาดเล็ก						
๑	คลองแจ้งวิทยา		✓	๕	๑	๑	๒
๒	บ้านคอนเมือง		✓	๕	๑	๑	๒
๓	นาหว้าไทรประชาคม		✓	๖	๑	๑	๒
๔	รามวิทยาประชานุสรณ์		✓	๑	๑	๑	๒
๕	บ้านหนองท่าน		✓	๕	๑	๒	๓
๖	บ้านชัยชุมพล		✓	๑	๑	๑	๒
๗	บ้านปางโก		✓	๖	๑	๑	๒
๘	เจ.ซี.โคราชอนุสรณ์ ๑		✓	๖	๑	๑	๒
๙	บ้านชัยศรีจันทร์		✓	๕	๑	๑	๒
๑๐	เทียงธรรมวิทยา		✓	๔	๑	๑	๒
๑๑	ถนนมิตรภาพ		✓	๕	๑	๑	๒
๑๒	บ้านหนองบัว		✓	๖	๑	๑	๒
๑๓	บ้านถนนคต		✓	๕	๑	๑	๒

ตารางที่ ๓.๑ (ต่อ)

ลำดับ ที่	โรงเรียน	ประเภทโรงเรียน		จำนวน ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง		
		ขยาย โอกาส	ไม่ขยาย โอกาส		ผู้ บริหาร	ครู ผู้สอน	รวม
๑๔	โรงเรียนขนาดเล็ก บ้านนาดีศรีสะอาด		✓	๓	๑	๒	๓
๑๕	สันติพัฒนา		✓	๑๑	๑	๓	๔
๑๖	บ้านหนองขาม		✓	๑๑	๑	๑	๒
๑๗	บ้านกุดน้อย		✓	๑๑	๑	๒	๓
๑๘	บ้านโนนเสลา	✓		๑๑	๑	๒	๓
๑๙	บ้านหนองสลักไถ่		✓	๓	๑	๒	๓
๒๐	บ้านโนนรัง		✓	๑	๑	๑	๒
๒๑	บ้านโนนประดู่		✓	๑๔	๑	๑	๒
๒๒	บ้านวังราง		✓	๑๔	๑	๑	๒
๒๓	บ้านห้วยลุง		✓	๑๑	๑	๒	๓
๒๔	บ้านหนองกก		✓	๑๑	๑	๑	๒
๒๕	บ้านหนองบัวน้อย		✓	๓	๑	๒	๓
๒๖	บ้านหนองไม้ตาย		✓	๑๔	๑	๑	๒
๒๗	บ้านห้วยตะแคง		✓	๖	๑	๑	๒
๒๘	บ้านห้วยตะแคงใต้		✓	๑	๑	๑	๒
๒๙	บ้านห้วยทราย		✓	๕	๑	๑	๒
๓๐	บ้านหนองไธ้		✓	๑	๑	๑	๒
รวมโรงเรียนขนาดเล็ก ๓๐ โรงเรียน		๑	๒๙	๑๘๐	๓๐	๓๙	๖๙
๓๑	โรงเรียนขนาดกลาง คลองไทรวิทยาสีทิพย์	✓		๑๑	๑	๓	๔
๓๒	ทับ ๖ วิทยาคาร	✓		๑๖	๑	๕	๖
๓๓	สง่าพัฒนา		✓	๕	๑	๒	๓
๓๔	หนองแวงพิทยาคม	✓		๑๒	๑	๓	๔
๓๕	ประชาราษฎร์สามัคคี	✓		๑๑	๑	๓	๔

ตารางที่ ๓.๑ (ต่อ)

ลำดับ ที่	โรงเรียน	ประเภทโรงเรียน		จำนวน ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง		
		ขยาย โอกาส	ไม่ขยาย โอกาส		ผู้ บริหาร	ครู ผู้สอน	รวม
๓๖	โรงเรียนขนาดกลาง โนนградสามัคคี		✓	๑๐	๑	๓	๔
๓๗	บ้านโนนสง่า	✓		๑๒	๑	๓	๔
๓๘	บ้านหนองไผ่	✓		๑๒	๑	๓	๔
๓๙	บ้านหนองหญ้าขาว		✓	๑๑	๑	๓	๔
๔๐	เจียรนวนนท้อทิศ ๑	✓		๑๗	๑	๕	๖
๔๑	บ้านคลองตะแบก		✓	๑๐	๑	๑	๒
๔๒	บ้านเลิศสวัสดิ์	✓		๑๔	๑	๔	๕
๔๓	บ้านลาดบัวขาว	✓		๑๑	๑	๓	๔
๔๔	บ้านใหม่สำโรง	✓		๑๖	๑	๕	๖
๔๕	หนองน้ำขุ่น	✓		๑๓		๔	๕
๔๖	บ้านกุดชะนวน		✓	๖	๑	๒	๓
๔๗	บ้านใหม่(ประชาอุปถัมภ์)		✓	๑๐	๑	๓	๔
๔๘	พรพิทยาคม	✓		๑๑	๑	๓	๔
๔๙	บ้านซำใต้		✓	๖	๑	๒	๓
๕๐	บ้านปางละกอ		✓	๓	๑	๒	๓
๕๑	บ้านวังกระสวย		✓	๖	๑	๒	๓
๕๒	บ้านวังโรงน้อย	✓		๑๐	๑	๓	๔
๕๓	บ้านวังโรงใหญ่สามัคคี	✓		๑๑	๑	๓	๔
๕๔	บ้านหนองกระทุ่ม	✓		๑๕	๑	๔	๕
๕๕	บ้านหัน(วุฒิวิทยาการ)	✓		๑๕	๑	๔	๕
๕๖	บ้านซำตะเคียน	✓		๑๔	๑	๔	๕
รวมโรงเรียนขนาดกลาง ๒๖ โรงเรียน		๑๗	๕	๓๐๓	๒๖	๗๔	๑๐๐

ตารางที่ ๓.๑ (ต่อ)

ลำดับ ที่	โรงเรียน	ประเภทโรงเรียน		จำนวน ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง		
		ขยาย โอกาส	ไม่ขยาย โอกาส		ผู้ บริหาร	ครู ผู้สอน	รวม
๕๗	โรงเรียนขนาดใหญ่ หนองน้ำใส		✓	๒๒	๑	๘	๙
๕๘	นิยมมิตรวิทยาการ	✓		๒๖	๑	๙	๑๐
๕๙	บ้านมะก่างาม	✓		๑๕	๑	๔	๕
๖๐	ไทยวัฒนาประชารัฐ		✓	๓๔	๑	๑๓	๑๔
๖๑	คีรีวัฒนา	✓		๒๔	๑	๙	๑๐
๖๒	บ้าน โนนกลุ่มมิตรภาพ ที่ ๒๑๐		✓	๒๗	๑	๑๐	๑๑
รวมโรงเรียนขนาดใหญ่ ๖ โรงเรียน		๓	๓	๑๔๘	๖	๕๓	๕๙
รวมทั้งสิ้น ๖๒ โรงเรียน		๒๑	๔๑	๖๓๑	๖๒	๑๓๖	๒๓๘

๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ชนิดมาตราส่วน
ประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น ๕ ระดับ ซึ่งได้ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามงานวิจัยของ
นายวิชัย กฤษกลาง เรื่อง “การศึกษาปัญหาของปัจจัยแวดล้อมในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
ของนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา”^๓
จำนวน ๑ ฉบับ โดยยึดกรอบแนวคิดดังกล่าวเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือวิจัยให้สอดคล้อง
กับปัญหาการวิจัย แบ่งออกเป็น ๓ ตอน คือ

^๓ วิชัย กฤษกลาง, การศึกษาปัญหาของปัจจัยแวดล้อมในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของ
นักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา, วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร
มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, ๒๕๔๖), หน้า ๑๕๖-๑๖๓.

ตอนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็น แบบเลือกตอบ จำนวน ๓ ข้อ

ตอนที่ ๒ สาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียน เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งเป็น ๕ ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยแบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ได้แก่ (๑) ด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน (๒) ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน (๓) ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน และ (๔) ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการแก้ไข ปัญหาจริยธรรมของนักเรียน

๓.๓ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย

การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการศึกษารายละเอียดและดำเนินการดังนี้

๓.๓.๑ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียน แล้วนำมาบูรณาการสรุปเป็นกรอบแบบสอบถาม ที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน และด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน ที่ส่งผลต่อจริยธรรมของนักเรียน

๓.๓.๒ กำหนดรูปแบบโครงสร้างเนื้อหา ของแบบสอบถามแต่ละตอน โดยละเอียดในแต่ละด้านตามกรอบจริยธรรมของนักเรียน

๓.๓.๓ ศึกษาถึงวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบชนิดมาตราส่วนประมาณค่า ในมาตราวัด ๕ ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

๓.๓.๔ นำแนวคิด ทฤษฎี และข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ มาสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย

๓.๓.๕ นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อ ประธานและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจแก้ไขเนื้อหาและสำนวนที่ใช้ ตลอดจนถึงความถูกต้องเหมาะสมของแบบสอบถาม แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามที่คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอแนะ

๓.๓.๖ นำแบบสอบถามที่ผ่านคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ที่แก้ไขแล้ว นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ ๓ ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง ๐.๗๖-๑.๐๐

๓.๓.๗ นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขตามที่คณะผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะแล้ว เสนอต่อประธานและคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ให้พิจารณาความสมบูรณ์อีกครั้ง แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๐ คน

๓.๓.๘ นำแบบสอบถามกลับมาคำนวณหาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ ๒ สาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียน ที่ความเชื่อมั่นเท่ากับ .๘๖๕๒ เมื่อแยกเป็นรายด้านมีค่าความเชื่อมั่นดังนี้

๑) ด้านสภาพแวดล้อมที่บ้านมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .๘๔๒๖

๒) ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียนมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .๘๒๔๔

๓) ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .๘๐๕๐

๔) ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชนมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .๘๒๘๓

๓.๓.๙ นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาค่าคุณภาพแล้ว จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัย ดำเนินการเก็บข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

๓.๔.๑ ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากศูนย์บัณฑิต ศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต ๔ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๔.๒ ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากศูนย์บัณฑิต ศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้บริหาร โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความ อนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๔.๓ ผู้วิจัยดำเนินการฝากส่งแบบสอบถามบรรจุซองของแต่ละโรงเรียนมอบให้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ กระจายส่งมอบให้แต่ละโรงเรียน ในอำเภอสีคิ้ว และบางโรงเรียนเดินทางไปส่งและเก็บด้วยตนเอง ในระหว่างเดือนกรกฎาคมถึง เดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๓.๔.๔ สำหรับโรงเรียนที่ไม่ได้รับแบบสอบถามคืนตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ผู้วิจัย จะดำเนินการติดต่อกับโรงเรียนนั้น แล้วเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

๓.๔.๕ รวบรวมแบบสอบถามที่ได้คืนมา ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อ ดำเนินการต่อไป

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

๓.๕.๑ นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์เรียบร้อยของการตอบ แบบสอบถาม พบว่า แบบสอบถามทั้งหมด จำนวน ๒๓๘ ฉบับ มีความสมบูรณ์ทุกฉบับ

๓.๕.๒ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ ซึ่งมีรายละเอียดของการวิเคราะห์ดังนี้

๑) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

๒) วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและเป็นรายข้อ โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้^๔

ค่าเฉลี่ย ๔.๕๑ - ๕.๐๐ มีปัญหาในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย ๓.๕๑ - ๔.๕๐ มีปัญหาในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย ๒.๕๑ - ๓.๕๐ มีปัญหาในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ๑.๕๑ - ๒.๕๐ มีปัญหาในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ - ๑.๕๐ มีปัญหาในระดับน้อยที่สุด

๓) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ จำแนกตามสถานภาพข้าราชการครู ประเภทของโรงเรียน เพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) และเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน เพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การทดสอบ One-way ANOVA

๔) นำข้อเสนอแนะจากคำถามปลายเปิดมาวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหา โดยการแจกแจงความถี่ และเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ๑๐ ลำดับแรก

^๔ บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๕), หน้า ๑๐๓.

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษา สาเหตุของ ปัญหาและแนวทางการแก้ไข ปัญหาจริยธรรมของนักเรียน ใน โรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วยแบบสอบถาม จำนวน ๒๓๘ ฉบับ มาดำเนินการวิเคราะห์แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย โดยแบ่งเป็น ๖ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๔.๑ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ตอนที่ ๔.๒ ระดับ สาเหตุของ ปัญหาจริยธรรมของนักเรียน ใน โรงเรียน อำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔

ตอนที่ ๔.๓ การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ จำแนกตามสถานภาพ การปฏิบัติงานของข้าราชการครู

ตอนที่ ๔.๔ การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครราชสีมา เขต ๔ จำแนกตามประเภท โรงเรียน

ตอนที่ ๔.๕ การเปรียบเทียบ สาเหตุของ ปัญหาจริยธรรมของนักเรียน ใน โรงเรียน อำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ จำแนกตามขนาด โรงเรียน

ตอนที่ ๔.๖ แนวทางการแก้ไข ปัญหาจริยธรรม ของนักเรียน ใน โรงเรียน อำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔

ตอนที่ ๔.๑ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูในโรงเรียนอำเภอสีกี้ว ตั้งกีดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๔ จำนวน ๒๓๘ คน เมื่อวิเคราะห์สถานภาพโดยแจกแจงความถี่และคำนวณค่าร้อยละ ได้ผลดัง รายละเอียดในตารางที่ ๔.๑-๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน (n = ๒๓๘)	ร้อยละ
ผู้บริหารโรงเรียน	๖๒	๒๖.๐๕
ครูผู้สอน	๑๗๖	๗๓.๙๕
รวม	๒๓๘	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน (ร้อยละ ๗๓.๙๕) ที่เหลือเป็นผู้บริหารโรงเรียน (ร้อยละ ๒๖.๐๕)

ตารางที่ ๔.๒ จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำแนกประเภทของโรงเรียน

ประเภทของโรงเรียน	จำนวน (n = ๒๓๘)	ร้อยละ
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	๑๑๘	๔๙.๕๘
โรงเรียนไม่ขยายโอกาสทางการศึกษา	๑๒๐	๕๐.๔๒
รวม	๒๓๘	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ส่วนใหญ่ โรงเรียนไม่ขยาย โอกาสทางการศึกษา (ร้อยละ ๕๐.๔๒) ที่เหลือ โรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา (ร้อยละ ๔๙.๕๘)

ตารางที่ ๔.๓ จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำแนกขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	จำนวน (n = ๒๓๘)	ร้อยละ
โรงเรียนขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนไม่เกิน ๑๒๐ คน)	๖๕	๒๗.๕๕
โรงเรียนขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน ๑๒๐ - ๓๐๐ คน)	๑๑๐	๔๖.๒๒
โรงเรียนขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน ๓๐๑ คนขึ้นไป)	๕๕	๒๔.๒๕
รวม	๒๓๘	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ส่วนใหญ่เป็น โรงเรียนขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน ๑๒๐ - ๓๐๐ คน) (ร้อยละ ๔๖.๒๒) รองลงมา โรงเรียนขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนไม่เกิน ๑๒๐ คน) (ร้อยละ ๒๗.๕๕) ที่เหลือเป็น โรงเรียนขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน ๓๐๑ คนขึ้นไป) (ร้อยละ ๒๔.๒๕)

ตอนที่ ๔.๒ ระดับสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระดับสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ ๔.๔ - ๔.๘ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๔ ระดับสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ โดยรวม และรายด้าน

ปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔	(n = ๒๓๘)		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
๑. ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน	๓.๔๗	.๖๒	ปานกลาง
๒. ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน	๒.๕๑	.๖๖	ปานกลาง
๓. ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน	๓.๐๕	.๖๕	ปานกลาง
๔. ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน	๓.๓๕	.๖๔	มาก
รวมทั้งหมด	๓.๑๕	.๔๕	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ระดับสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๑๕$, S.D. = .๔๕) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอยู่ในระดับมากจำนวน ๑ ด้าน คือ ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน ($\bar{X} = ๓.๓๕$, S.D. = .๖๔) และที่เหลืออยู่ในระดับปานกลาง จำนวน ๓ ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน ($\bar{X} = ๓.๔๗$, S.D. = .๖๒) ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ($\bar{X} = ๓.๐๕$, S.D. = .๖๕) และ ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน ($\bar{X} = ๒.๕๑$, S.D. = .๖๖) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๕ ระดับสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน

ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน	(n = ๒๓๘)		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
๑. พ่อแม่หรือผู้ปกครองมุ่งทำงานหาเงินจนไม่มีเวลาอบรมลูก	๓.๕๔	.๓๔	มาก
๒. พ่อแม่หรือผู้ปกครองตามใจลูกมากเกินไป จนเกิดนิสัยเห็นคุณค่าวัตถุมากเกินไป	๓.๘๓	.๓๘	มาก
๓. นักเรียนขาดความอบอุ่นจากพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ไม่สามารถให้คำปรึกษาปัญหาได้	๓.๓๓	.๘๓	มาก
๔. พ่อแม่หรือผู้ปกครองมักใช้อารมณ์ลงโทษนักเรียนอย่างไม่เป็นเหตุเป็นผล	๓.๒๕	.๘๔	ปานกลาง
๕. พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่เคยสนทนาเกี่ยวกับคำสั่งสอนในศาสนาที่ตนนับถือ	๓.๕๕	.๕๑	มาก
๖. พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่ยอมรับฟังปัญหา และร่วมมือกับครูในการแก้ไขปัญหาของนักเรียน	๓.๒๕	.๘๓	ปานกลาง
๗. พ่อแม่หรือผู้ปกครองเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีให้แก่ลูก เช่น การดื่มเหล้า การพนัน การใช้จ่ายฟุ่มเฟือย	๓.๓๕	.๕๐	มาก
๘. นักเรียนไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่ เนื่องจากพ่อแม่ไปทำงานกรุงเทพมหานคร หรือต่างจังหวัด	๓.๕๐	.๘๖	มาก
๙. นักเรียนอยู่ในครอบครัวที่มีสภาพเศรษฐกิจที่ยากจนและมีพฤติกรรมที่ไม่สุจริต	๓.๕๓	.๘๖	มาก
๑๐. สภาพครอบครัวอาศัยอยู่ในชุมชนที่เกิดกิจการร้านค้า อบายมุขใกล้บ้าน เช่น ร้านขายสุรา บ่อนการพนัน และร้านเกม ซึ่งนักเรียนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่มีผู้ใหญ่คอยควบคุม	๓.๕๕	.๕๑	มาก

ตารางที่ ๔.๕ (ต่อ)

ด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน	(n = ๒๓๘)		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
๑๑. พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เช่น การปฐมนิเทศ การประชุมผู้ปกครอง และกิจกรรมวันแม่	๒.๘๑	.๘๒	ปานกลาง
๑๒. พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่ได้ทำกิจกรรมทางศาสนา ร่วมกันเลย เช่น การทำบุญ ตักบาตร และฟังธรรม	๒.๕๕	.๕๐	ปานกลาง
๑๓. พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่ยอมรับฟังปัญหานักเรียนที่ทางโรงเรียนแจ้งให้ทราบ	๒.๓๗	.๕๑	ปานกลาง
รวม	๔.๐๕	.๖๗	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ระดับสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษา นครราชสีมา เขต ๔ ด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๔.๐๕$, S.D. = .๖๗) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน ๘ ข้อ และระดับปานกลาง จำนวน ๕ ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ ๑ พ่อแม่หรือ ผู้ปกครอง มุ่งทำงานหาเงินจนไม่มีเวลาอบรมลูก ($\bar{X} = ๓.๕๔$, S.D. = .๗๔) รองลงมา คือ ข้อที่ ๓ นักเรียนขาดความอบอุ่นจากพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ไม่สามารถให้คำปรึกษาปัญหาได้ ($\bar{X} = ๓.๗๗$, S.D. = .๘๗) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ ๑๓ พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง ไม่รับฟังปัญหาของนักเรียนที่ทางโรงเรียนแจ้งให้ทราบ ($\bar{X} = ๒.๓๗$, S.D. = .๕๑)

ตารางที่ ๔.๖ ระดับสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน

ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน	(n = ๒๓๘)		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
๑๔. โรงเรียนได้จัดทำหลักสูตรเสริมที่เน้นการพัฒนา คุณธรรม จริยธรรมนักเรียนน้อยเกินไป	๒.๘๒	.๕๐	ปานกลาง
๑๕. ครูยังขาดความเข้าใจธรรมชาติของนักเรียนไม่รู้วิธีการ เสริมสร้างนิสัยที่ดีให้แก่เด็กนักเรียนมักใช้วิธีเดิมๆ เช่น การดุด่า ลงโทษมากกว่าการให้รางวัล หรืออธิบายให้ เข้าใจเหตุผล	๒.๕๓	.๕๐	ปานกลาง
๑๖. ครูสอนมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากเกินไป จนทำให้ ครูละเลยการพัฒนาส่งเสริมจริยธรรม	๒.๘๐	.๕๔	ปานกลาง
๑๗. ครูขาดความรู้ความเข้าใจวิธีการพัฒนาจริยธรรม และ วัดประเมินผลจริยธรรม	๒.๔๓	.๘๕	น้อย
๑๘. ครูสอนมุ่งเน้นเนื้อหา วิชาการตามสาระไม่ได้ปลูกฝัง คุณธรรมจริยธรรมแก่เด็กไปด้วย	๒.๕๓	.๕๒	ปานกลาง
๑๙. ครูบางคนไม่เคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาเหตุผล เชิงจริยธรรม ทักษะการสอนจริยธรรม	๒.๔๕	๑.๐๓	น้อย
๒๐. โรงเรียนขาดบุคลากรในการดำเนินงานส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม	๒.๔๒	๑.๐๑	น้อย
๒๑. ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม เพื่อแก้ปัญหาทาง จริยธรรมแต่แก้ปัญหาอย่างไม่ตรงประเด็น	๒.๖๕	.๕๑	ปานกลาง
๒๒. ครูมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ไม่สามารถเป็นแบบอย่าง ที่ดีแก่นักเรียน	๑.๕๕	.๘๒	น้อย

ตารางที่ ๔.๖ (ต่อ)

ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน	(n = ๒๓๘)		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
๒๓. โรงเรียนให้พระสงฆ์มีบทบาทในการร่วมอบรมสั่งสอน คุณธรรม จริยธรรมน้อยเกินไป	๒.๕๕	๑.๐๕	ปานกลาง
๒๔. ครูไม่ตักเตือนอบรมนักเรียนทันทีที่เห็นว่านักเรียน ประพฤติผิดไม่สอดคล้องกับจริยธรรมในกิจกรรมการสอน	๒.๑๒	.๘๕	น้อย
๒๕. โรงเรียนขาดการจัดสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้ ป้าย นิเทศเกี่ยวกับการส่งเสริมจริยธรรม	๒.๕๐	.๕๐	น้อย
๒๖. ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสนใจน้อย ในการนิเทศ กำกับ ติดตามครูในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของ นักเรียนอย่างแท้จริง	๒.๔๔	๑.๐๖	น้อย
รวม	๒.๔๕	.๖๗	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ระดับสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียน
อำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ด้านการเรียนการ
สอนในโรงเรียน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๔๕$, S.D. = .๖๗) เมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน ๖ ข้อ และระดับน้อย จำนวน ๗ ข้อ โดยข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ ๑๔ โรงเรียนได้จัดทำหลักสูตรเสริมที่เน้นการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม
น้อยเกินไป ($\bar{X} = ๒.๘๒$, S.D. = .๕๐) รองลงมาคือ ข้อที่ ๑๖ ครูผู้สอนมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนมากเกินไป จนทำให้ครูละเลยการพัฒนาส่งเสริมจริยธรรม ($\bar{X} = ๒.๘๐$, S.D. = .๕๔) ส่วน
ข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับต่ำสุด คือ ข้อที่ ๒๒ ครูมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ไม่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดี
แก่นักเรียน ($\bar{X} = ๑.๕๕$, S.D. = .๘๒)

ตารางที่ ๔.๗ ระดับสาเหตุปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีกี้ว สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน	(n = ๒๓๘)		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
๒๗. นักเรียนมักจะคิดเพื่อนมากกว่าพ่อแม่ เวลามีปัญหาปรึกษาเพื่อน	๓.๖๗	.๕๒๐	มาก
๒๘. นักเรียนบางคนมักจะถูกชักชวนไปในทางเลื่อมเสียดังเช่น การเล่นพนัน การเล่นเกม และการสูบบุหรี่	๓.๔๗	๑.๐๑๗	ปานกลาง
๒๙. นักเรียนช่วยกันปกปิดความคิดของเพื่อนเพื่อไม่ให้ถูกลงโทษ	๓.๓๘	๑.๐๒	มาก
๓๐. นักเรียนที่คิดเกม นำไปสู่ปัญหามั่วสุม การหนีเรียน ไม่สนใจภาระหน้าที่ในการเรียน	๓.๒๑	๑.๐๘	ปานกลาง
๓๑. นักเรียนมักจะรวมกลุ่มเพื่อนเพื่อความสนุกสนานมากกว่าการรวมกลุ่มกันเพื่อสร้างสรรค์	๓.๕๓	.๕๖	มาก
๓๒. นักเรียนมีการแบ่งกลุ่มกันตามฐานะในการคบหากัน ส่งผลให้ขาดความสามัคคี	๒.๖๓	.๕๔	ปานกลาง
๓๓. นักเรียนบางคนขาดที่พึ่งที่ให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหาอาจทำให้เพื่อนชักจูงไปในทางที่ผิด	๓.๑๕	๑.๐๑	ปานกลาง
๓๔. นักเรียนบางคนไม่เข้าร่วมการรวมกลุ่มเพื่อนในการทำกิจกรรมที่ค้าง	๒.๘๕	.๕๕	ปานกลาง
๓๕. นักเรียนมีบทบาทในการทำกิจกรรมการพัฒนาร่วมน้อย เช่น การจัดกิจกรรมกีฬา ลูกลี้อ เนตรนารี	๒.๖๘	.๕๘	ปานกลาง
๓๖. นักเรียนมีโอกาสร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมน้อย	๒.๖๔	.๕๔	ปานกลาง

ตารางที่ ๔.๗ (ต่อ)

ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน	(n = ๒๓๘)		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
๓๗. นักเรียนที่มีฐานะดี มักจะได้รับการยกย่องจากครูและเพื่อน ๆ และได้รับอภิสิทธิ์ในเรื่องต่าง ๆ อยู่เสมอ	๒.๓๒	.๕๐	น้อย
๓๘. นักเรียนมีบทบาทในการช่วยเหลือในการเรียนหรือแก้ปัญหาให้นักเรียนด้วยกันน้อย	๒.๘๔	.๘๘	ปานกลาง
๓๙. พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่แนะนำบุตรหลานในการบริโภคสื่อของลูก เนื่องจากไม่มีเวลาให้กับลูก	๓.๕๗	.๕๔	มาก
รวม	๓.๓๕	.๖๘	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า ระดับสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมาเขต ๕ ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๓๕$, S.D. = .๖๘) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน ๔ ข้อ ระดับปานกลาง จำนวน ๘ ข้อ และระดับน้อย จำนวน ๑ ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ ๒๗ นักเรียนมักจะติดเพื่อนมากกว่าพ่อแม่ เวลามีปัญหาปรึกษาเพื่อน ($\bar{X} = ๓.๖๗$, S.D. = .๕๒) รองลงมาคือ ข้อที่ ๓๙ พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่แนะนำบุตรหลานในการบริโภคสื่อ เนื่องจากไม่มีเวลาให้กับลูก ($\bar{X} = ๓.๕๗$, S.D. = .๕๔) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับต่ำสุด คือ ข้อที่ ๓๗ นักเรียนที่มีฐานะดี มักจะได้รับการยกย่องจากครูและเพื่อน ๆ และได้รับอภิสิทธิ์ในเรื่องต่าง ๆ อยู่เสมอ ($\bar{X} = ๒.๓๒$, S.D. = .๕๐)

ตารางที่ ๔.๘ ระดับสาเหตุปัญหาจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนในอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน

ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน	(n = ๒๓๘)		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
๔๐. สื่อส่วนใหญ่มีการโฆษณาเกินความเป็นจริง ทำให้คน เกิดความเชื่อผิดๆ เช่น การแต่งกาย การใช้ โทรศัพท์มือถือ และการใช้ของราคาแพง	๔.๑๔	.๘๔	มาก
๔๑. เนื้อหาสาระของละครภาพยนตร์ส่วนมากทำให้เกิด ความเสื่อมโทรมทางด้านจิตใจของผู้ชม เช่น การคบตี การข่มขืน เป็นต้น	๔.๑๑	.๘๕	มาก
๔๒. สื่อด้านการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมแก่นักเรียน ยังมีน้อยมาก	๓.๗๒	.๕๑	มาก
๔๓. นักเรียนไม่สามารถเลือกบริโภคสื่อที่เหมาะสมกับวัย ตนเองได้	๓.๘๓	.๘๖	มาก
๔๔. นักเรียนไม่ให้ความสำคัญในการใช้สื่อการเรียนการ สอน ที่เน้นพัฒนาจริยธรรมของนักเรียน เช่น นิทาน คุณธรรม เพลงคุณธรรม บทสนทนาธรรม	๓.๕๕	.๕๑	มาก
๔๕. นักเรียนขาดทักษะในการใช้วิจารณญาณในการชมสื่อ ต่างๆ	๓.๕๕	.๗๖	มาก
๔๖. มีธุรกิจเกมผิดกฎหมายมากมายทำให้นักเรียนติดเกม และมีพฤติกรรมลอกเลียนแบบที่ไม่เหมาะสม	๓.๖๕	๑.๐๒	มาก
๔๗. นักเรียนใช้สื่อ โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตในทางที่ผิด ไม่ได้ใช้เพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านวิชาการ	๓.๖๑	.๕๗	มาก
๔๘. นักเรียนขาดความสนใจรายการทางวิทยุ โทรทัศน์ ที่ปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรม	๓.๘๕	.๘๕	มาก

ตารางที่ ๔.๘ (ต่อ)

ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน	(n = ๒๓๘)		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
๔๙. รายการโทรทัศน์ทางการศึกษาที่สอดแทรกคุณธรรม และจริยธรรมยังมีน้อย	๓.๖๘	.๘๕	มาก
๕๐. นักเรียนไม่ได้รับการปลูกฝังให้เลื่อมใสสื่อสารมวลชน มาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล	๓.๕๘	.๕๔	มาก
รวม	๓.๘๐	.๖๔	มาก

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า ระดับสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียน
อำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ด้านอิทธิพลของ
สื่อมวลชน โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๘๐$, S.D. = .๖๔) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า
อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ ๕๐ สื่อส่วนใหญ่มีการโฆษณาเกิน
ความเป็นจริง ทำให้คนเกิดความเชื่อ ผิดๆ เช่น การแต่งกาย การใช้ โทรศัพท์มือถือ และการใช้
ของราคาแพง ($\bar{X} = ๔.๑๔$, S.D. = .๘๔) รองลงมาคือ ข้อที่ ๔๑ เนื้อหาสาระของละคร
ภาพยนตร์ส่วนมากทำให้เกิดความเสื่อมโทรมทางด้านจิตใจของผู้ชม เช่น การตบตี การข่มขืน
เป็นต้น ($\bar{X} = ๔.๑๑$, S.D. = .๘๕) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับต่ำสุด คือ ข้อที่ ๕๐ นักเรียนไม่
ได้รับการปลูกฝังให้เลื่อมใสสื่อสารมวลชนมาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล ($\bar{X} = ๓.๕๘$, S.D. = .๕๔)

ตอนที่ ๔.๓ การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ จำแนกตามสถานภาพ
การปฏิบัติงานของข้าราชการครู

การเปรียบเทียบ สาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียน ใน โรงเรียน อำเภอสีคิ้ว สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ จำแนกตามสถานภาพการปฏิบัติงาน
ของข้าราชการครู วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test) ได้ผล ดังแสดงในตารางที่ ๔.๕-๔.๑๓

ตารางที่ ๔.๕ การเปรียบเทียบปัญหาจริยธรรมของนักเรียน ใน โรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต ๔ จำแนกตามสถานภาพการปฏิบัติงานของ
ข้าราชการครู

การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหา จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอ สีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔	สถานภาพ		t	p		
	ผู้บริหาร โรงเรียน (n = ๖๒)	ครูผู้สอน (n = ๑๓๖)				
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
๑. ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน	๓.๔๒	.๕๘	๓.๔๕	.๖๔	-.๖๗๓	.๕๐๑
๒. ด้านการเรียนการสอนใน โรงเรียน	๒.๕๕	.๖๒	๒.๔๕	.๖๘	.๖๓๒	.๕๒๘
๓. ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน	๓.๐๕	.๖๓	๓.๑๐	.๗๑	-.๕๑๘	.๖๐๕
๔. ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน	๓.๗๕	.๗๒	๓.๘๑	.๖๑	-.๕๕๐	.๕๕๖
รวมทั้งหมด	๓.๑๗	.๕๐	๓.๒๐	.๔๕	-.๓๕๖	.๗๒๒

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า การเปรียบเทียบ สาเหตุของ ปัญหาจริยธรรมของนักเรียน ใน
โรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ระหว่าง
ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน โดยรวมและรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๑๐ การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียน ใน โรงเรียนอำเภอสีคิ้ว
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ จำแนกตาม
สถานภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครู ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน

ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน	สถานภาพ				t	p
	ผู้บริหาร โรงเรียน (n = ๖๒)		ครูผู้สอน (n = ๑๓๖)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
๑. พ่อแม่หรือผู้ปกครองมุ่งทำงานหาเงินจน ไม่มีเวลาอบรมลูก	๓.๕๓	.๖๕	๓.๕๓	.๓๓	.๓๒๖	.๓๔๔
๒. พ่อแม่หรือผู้ปกครองตามใจลูกมาก เกินไป จนเกิดนิสัยเห็นคุณค่าวัสดุมาก เกินไป	๓.๕๔	.๘๒	๓.๘๕	.๓๓	.๓๖๔	.๔๔๖
๓. นักเรียนขาดความอบอุ่นจากพ่อแม่หรือ ผู้ปกครอง ไม่สามารถให้คำปรึกษา ปัญหาได้	๓.๓๖	.๕๘	๔.๐๑	๓.๐๓	-.๖๒๓	.๕๓๔
๔. พ่อแม่หรือผู้ปกครองมักใช้อารมณ์ ลงโทษนักเรียนอย่างไม่มีเหตุผล	๓.๒๕	.๘๓	๓.๒๘	.๘๓	.๐๕๐	.๕๖๐
๕. พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่เคยสนทนา เกี่ยวกับคำสั่งสอนในศาสนาที่ตนนับถือ	๓.๕๕	.๕๓	๓.๕๕	.๕๐	.๐๒๒	.๕๘๓
๖. พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่ยอมรับฟังปัญหา ละร่วมมือกับครูในการแก้ปัญหาของ นักเรียน	๓.๓๒	.๘๘	๓.๒๘	.๘๓	.๓๔๐	.๓๓๔
๗. พ่อแม่หรือผู้ปกครองเป็นแบบอย่างที่ไม่ ดีให้แก่ลูก เช่น การดื่มเหล้า การพนัน	๓.๖๕	.๕๖	๓.๘๕	.๘๘	-.๕๐๘	.๑๓๓

การใช้จ่ายฟุ่มเฟือย

ตารางที่ ๔.๑๐ (ต่อ)

ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน	สถานภาพ				t	p
	ผู้บริหาร โรงเรียน (n = ๖๒)		ครูผู้สอน (n = ๑๓๖)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
๘. นักเรียนไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่ เนื่องจากพ่อแม่ไปทำงาน กรุงเทพมหานคร หรือต่างจังหวัด	๓.๓๓	.๘๕	๓.๕๕	.๘๕	-๑.๓๓๒	.๑๓๑
๙. นักเรียนอยู่ในครอบครัวที่มีสภาพ เศรษฐกิจที่ยากจนและมีพฤติกรรมที่ ไม่สุจริต	๓.๔๘	.๕๕	๓.๕๕	.๘๒	-.๔๘๔	.๖๒๕
๑๐. สภาพครอบครัวอาศัยอยู่ในชุมชนที่เกิด กิจการร้านค้า อบายมุขใกล้บ้าน เช่น ร้านขายสุรา บ่อนการพนัน และร้าน เกม ซึ่งนักเรียนสามารถเข้าถึงได้โดย ไม่มีผู้ใหญ่คอยควบคุม	๓.๕๖	.๕๖	๓.๕๕	.๘๕	.๐๕๕	.๕๒๑
๑๑. พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่เคยเข้าร่วม กิจกรรมต่างๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เช่น การปฐมนิเทศ การประชุม ผู้ปกครอง และกิจกรรมวันแม่	๒.๓๔	.๓๖	๒.๘๓	.๘๔	-.๓๑๕	.๔๓๓
๑๒. พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่ได้ทำกิจกรรม ทางศาสนาร่วมกันเลย เช่น การ ทำบุญ ตักบาตร และฟังธรรม	๒.๕๐	.๕๑	๒.๕๖	.๕๐	-.๔๒๖	.๖๓๑

ตารางที่ ๔.๑๐ (ต่อ)

ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน	สถานภาพ				t	p
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน (n = ๑๓๖)	\bar{X}	S.D.		
	โรงเรียน (n = ๖๒)					
๑๓. พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่ยอมรับฟัง ปัญหานักเรียนที่ทางโรงเรียนแจ้ง ให้ทราบ	๒.๖๕	.๕๔	๒.๘๒	.๕๐	-๑.๒๓๘	.๒๐๓
รวม	๓.๔๒	.๕๘	๓.๔๕	.๖๔	-๑.๖๓๓	.๕๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า การเปรียบเทียบ สาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต ๔ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน โดยรวมและรายข้อ พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๑๑ การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ จำแนกตาม
สถานภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครู ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน

ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน	สถานภาพ				t	p		
	ผู้บริหารโรงเรียน (n = ๖๒)		ครูผู้สอน (n = ๑๓๖)				\bar{X}	S.D.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.				
๑๔. โรงเรียนได้จัดทำหลักสูตรเสริมที่เน้น การพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม นักเรียนน้อยเกินไป	๒.๘๒	.๕๕	๒.๘๒	.๘๘	.๐๓๓	.๕๓๔		
๑๕. ครูยังขาดความเข้าใจธรรมชาติของ นักเรียนไม่รู้จักการเสริมสร้างนิสัยที่ดี ให้แก่เด็กนักเรียนมักใช้วิธีเดิมๆ เช่น การดูดำ ลงโทษมากกว่าการให้รางวัล หรืออธิบายให้เข้าใจเหตุผล	๒.๓๓	๒.๖๓	๒.๖๓	.๘๓	.๔๓๕	.๖๖๑		
๑๖. ครูสอนมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาก เกินไป จนทำให้ครูละเลยการพัฒนา ส่งเสริมจริยธรรม	๒.๘๓	.๕๘	๒.๓๓	.๕๒	.๓๐๕	.๔๘๑		
๑๗. ครูขาดความรู้ความเข้าใจวิธีการพัฒนา จริยธรรม และวัดประเมินผล จริยธรรม	๒.๖๐	.๕๘	๒.๔๓	.๘๕	๑.๒๕๑	๒๑๒		
๑๘. ครูสอนมุ่งเน้นเนื้อหา วิชาการตาม สาระไม่ได้ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม แก่เด็กไปด้วย	๒.๕๘	.๕๑	๒.๕๑	.๕๒	.๕๕๐	๕๘๓		
๑๙. ครูบางคนไม่เคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับ การพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรม ทักษะ	๒.๕๘	๑.๑๕	๒.๔๕	๑.๐๓	.๓๕๑	๔๓๐		

การสอนจริยธรรม

ตารางที่ ๔.๑๑ (ต่อ)

ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน	สถานภาพ				t	p
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน			
	โรงเรียน (n = ๖๒)		(n = ๑๓๖)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
๒๐. โรงเรียนขาดบุคลากรในการ ดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม	๒.๕๒	.๕๕	๒.๓๕	๑.๐๓	.๘๓๑	๔๐๓
๒๑. ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม เพื่อ แก้ปัญหาทางจริยธรรมแต่แก้ปัญหายังไม่ ตรงประเด็น	๒.๖๕	.๘๓	๒.๘๒	๑.๕๑	-.๓๐๘	๔๘๐
๒๒. ครูมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ไม่ สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน	๒.๐๓	.๘๐	๑.๕๒	.๘๓	.๕๑๓	.๓๖๐
๒๓. โรงเรียนให้พระสงฆ์มีบทบาทในการ ร่วมอบรมสั่งสอนคุณธรรม จริยธรรมน้อยเกินไป	๒.๕๓	๑.๐๓	๒.๕๖	๑.๐๖	-.๑๕๓	๘๔๓
๒๔. ครูไม่คัดค้านอบรมนักเรียนทันทีที่ เห็นว่านักเรียนประพฤติผิดไม่ สอดคล้องกับจริยธรรมในกิจกรรม การสอน	๒.๔๒	๑.๔๐	๒.๑๕	๑.๓๔	.๕๔๒	๓๔๓
๒๕. โรงเรียนขาดการจัดสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้ ป้ายนิเทศเกี่ยวกับการ ส่งเสริมจริยธรรม	๒.๕๐	.๘๒	๒.๔๕	.๕๓	.๐๔๒	.๕๖๖

ตารางที่ ๔.๑๑ (ต่อ)

ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน	สถานภาพ				t	p
	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูผู้สอน			
	(n = ๖๒)		(n = ๑๗๖)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
๒๖. ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสนใจน้อย ในการนิเทศกำกับ ติดตามครูในการ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของ นักเรียนอย่างแท้จริง	๒.๔๒	๑.๐๐	๒.๔๔	๑.๐๕	-๑.๕๑	.๘๘๐
รวม	๒.๕๕	.๖๒	๒.๔๕	.๖๘	.๖๓๒	๕๒๘

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต ๔ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยรวมและรายข้อ พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๑๒ การเปรียบเทียบปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสี่คิ้ว สังกัดสำนักงาน
งานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต ๔ จำแนกตามสถานภาพการปฏิบัติงาน
ของข้าราชการครู ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน	สถานภาพ				t	p
	ผู้บริหาร โรงเรียน (n = ๖๒)		ครูผู้สอน (n = ๑๓๖)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
๒๗. นักเรียนมักจะคิดเพื่อนมากกว่าพ่อแม่ เวลามีปัญหาปรึกษาเพื่อน	๓.๖๐	.๘๕	๓.๖๕	.๕๓	-.๓๐๘	.๔๓๕
๒๘. นักเรียนบางคนมักจะถูกชักชวนไป ในทางเสื่อมเสีย เช่น การเล่นพนัน การเล่นเกม และการสูบบุหรี่	๓.๔๒	.๕๖	๓.๔๘	๑.๐๓	-.๔๒๓	.๖๓๓
๒๙. นักเรียนช่วยกันปกปิดความผิดของ เพื่อนเพื่อไม่ให้ถูกลงโทษ	๓.๓๕	๑.๐๑	๓.๖๑	๓.๒๓	-.๕๒๘	.๕๕๘
๓๐. นักเรียนที่ติดเกม นำไปสู่ปัญหามั่วสุม การหนีเรียนไม่สนใจภาระหน้าที่ใน การเรียน	๓.๐๘	๑.๐๖	๓.๒๕	๑.๐๕	-๑.๐๕๔	.๒๕๓
๓๑. นักเรียนมักจะรวมกลุ่มเพื่อนเพื่อความ สนุกสนานมากกว่าการรวมกลุ่มกัน เพื่อสร้างสรรค์	๓.๕๒	.๕๓	๓.๕๓	.๕๓	-.๐๘๖	.๕๓๑
๓๒. นักเรียนมีการแบ่งกลุ่มกันตามฐานะใน การคบหากัน ส่งผลให้ขาดความ สามัคคี	๒.๖๕	.๘๘	๒.๖๓	.๕๓	.๑๐๓	.๕๑๘
๓๓. นักเรียนบางคนขาดที่พึ่งที่ให้ คำปรึกษาเมื่อมีปัญหาอาจทำให้เพื่อน	๓.๒๓	.๕๘	๓.๑๘	๑.๐๒	.๓๓๒	.๓๔๐

ชักจูงไปในทางที่ผิด

ตารางที่ ๔.๑๒ (ต่อ)

ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน	สถานภาพ				t	p
	ผู้บริหาร โรงเรียน (n = ๖๒)		ครูผู้สอน (n = ๑๓๖)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
๓๔. นักเรียนบางคนไม่เข้าร่วมการรวมกลุ่มเพื่อนในการทำกิจกรรมที่ดิ่งาม	๒.๘๔	.๑๐๒	๒.๕๑	.๕๕	-.๕๑๕	.๖๐๓
๓๕. นักเรียนมีบทบาทในการพัฒนาาร่วมน้อย เช่น การจัดกิจกรรมกีฬา ลูกเสือ เนตรนารี	๒.๖๓	.๕๔	๒.๓๐	๑.๐๐	-.๕๑๓	.๖๐๖
๓๖. นักเรียนมีโอกาสร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมน้อย	๒.๖๕	.๘๓	๒.๖๔	.๕๖	.๐๒๒	.๕๘๒
๓๗. นักเรียนที่มีฐานะดี มักจะได้รับการยกย่องจากครูและเพื่อน ๆ และได้รับอภิสิทธิ์ในเรื่องต่าง ๆ อยู่เสมอ	๒.๔๒	.๘๔	๒.๒๘	.๕๓	๑.๐๐๘	.๓๑๕
๓๘. นักเรียนมีบทบาทในการช่วยเหลือในการเรียนหรือแก้ปัญหาที่นักเรียนด้วยกันน้อย	๒.๘๔	.๘๑	๒.๘๔	.๕๑	-.๐๑๓	.๕๘๓
๓๙. พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่แนะนำบุตรหลานในการบริโภคสื่อของลูกเนื่องจากไม่มีเวลาให้กับลูก	๓.๔๔	.๕๖	๓.๖๑	.๕๓	-๑.๒๓๖	.๒๐๓
รวม	๓.๐๕	.๖๓	๓.๑๐	.๗๑	-.๕๑๘	.๖๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต ๔ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน โดยรวมและรายข้อ พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๑๓ การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต ๔ จำแนกตามสถานภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครู ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน

ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน	สถานภาพ				t	p
	ผู้บริหาร โรงเรียน (n = ๖๒)		ครูผู้สอน (n = ๑๓๖)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
๔๐. สื่อส่วนใหญ่มีการโฆษณาเกินความเป็นจริง ทำให้คนเกิดความเชื่อผิดๆ เช่น การแต่งกาย การใช้โทรศัพท์มือถือ และการใช้ของราคาแพง	๔.๐๖	.๑๐๐	๔.๑๖	.๓๘	-๑.๘๐๐	.๔๒๕
๔๑. เนื้อหาสาระของละครภาพยนตร์ส่วนมากทำให้เกิดความเสื่อมโทรมทางด้านจิตใจของผู้ชม เช่น การคบตี การข่มขืน เป็นต้น	๔.๐๐	.๕๕	๔.๑๕	.๘๐	-๑.๑๓๘	.๒๔๐
๔๒. สื่อด้านการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมแก่นักเรียนยังมีน้อยมาก	๓.๓๓	.๕๐	๓.๓๒	.๕๑	.๐๓๓	.๕๔๒
๔๓. นักเรียนไม่สามารถเลือกบริโภคสื่อที่เหมาะสมกับวัยตนเองได้	๓.๕๐	.๘๐	๓.๘๑	.๘๘	.๓๕๔	.๔๕๒
๔๔. นักเรียนไม่ให้ความสำคัญในการใช้	๓.๓๕	.๕๖	๓.๖๖	.๘๘	-๒.๐๓๔*	.๐๓๕

สื่อการเรียนการสอน ที่เน้นพัฒนา
จริยธรรมของนักเรียน เช่น นิทาน
คุณธรรม เพลงคุณธรรมฯ

ตารางที่ ๔.๑๓ (ต่อ)

ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน	สถานภาพ				t	p
	ผู้บริหารโรงเรียน (n = ๖๒)		ครูผู้สอน (n = ๑๗๖)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
๔๕. นักเรียนขาดทักษะในการใช้ วิจารณญาณในการชมสื่อต่าง ๆ	๓.๕๐	.๘๔	๓.๕๗	.๗๓	-.๕๕๓	.๕๗๘
๔๖. มีธุรกิจเกมผิดกฎหมายมากมายทำให้ นักเรียนติดเกมและมีพฤติกรรม ลอกเลียนแบบที่ไม่เหมาะสม	๓.๖๘	๑.๐๖	๓.๖๕	๑.๐๐	-.๑๐๔	.๕๑๓
๔๗. นักเรียนใช้สื่อ โดยเฉพาะ อินเทอร์เน็ตในทางที่ผิดไม่ได้ใช้เพื่อ เพิ่มพูนความรู้ด้านวิชาการ	๓.๔๗	๑.๐๘	๓.๖๖	.๕๓	-๑.๓๖๗	.๑๗๓
๔๘. นักเรียนขาดความสนใจรายการทาง วิทยุ โทรทัศน์ที่ปลูกฝังและ เสริมสร้างจริยธรรม	๓.๕๐	.๘๘	๓.๘๕	.๘๕	.๐๘๘	.๕๓๐
๔๙. รายการโทรทัศน์ทางการศึกษาที่ สอดแทรกคุณธรรม และจริยธรรมยังมี น้อย	๓.๓๔	.๘๖	๓.๖๖	.๕๐	.๕๘๔	.๕๖๐
๕๐. นักเรียนไม่ได้รับการปลูกฝังให้เล็งค สื่อสารมวลชนมาตั้งแต่ระดับชั้น อนุบาล	๓.๕๖	.๕๓	๓.๕๘	.๕๕	-.๑๐๓	.๕๑๕

รวม	๓.๓๕	.๓๒	๓.๘๑	.๖๑	-.๕๕๐	.๕๕๖
-----	------	-----	------	-----	-------	------

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า สาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน โดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ เมื่อจำแนกเป็น รายชื่อ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ เพียง ๑ ชื่อ คือ ชื่อที่ ๔๔ นักเรียนไม่ให้ความสำคัญในการใช้สื่อการเรียนการสอน ที่เน้นพัฒนาจริยธรรมของนักเรียน เช่น นิทานคุณธรรม เพลงคุณธรรม บทสนทนาธรรม โดยครูผู้สอนรับรู้ปัญหาจริยธรรมของนักเรียนด้านอิทธิพลของสื่อมวลชนมากกว่าผู้บริหารโรงเรียน

ตอนที่ ๔.๔ การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ จำแนกตามประเภทโรงเรียน

ในตอนต้นที่ ๔.๔ การเปรียบเทียบ สาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครราชสีมา เขต ๔ จำแนกตามประเภทโรงเรียน วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test) ได้ผลดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๔ – ๔.๑๘

ตารางที่ ๔.๑๔ การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ จำแนกตามจำแนกตามประเภทโรงเรียน

การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหา จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอ สีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔	ประเภทโรงเรียน		t	p		
	ขยายโอกาส (n = ๑๑๘)	ไม่ขยายโอกาส (n = ๑๒๐)				
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
๑. ด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน	๓.๕๔	.๕๓	๓.๔๐	.๓๐	๑.๖๓๕	.๑๐๒
๒. ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน	๒.๖๑	.๖๖	๒.๔๐	.๖๕	๒.๔๒๐*	.๐๑๖
๓. ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน	๓.๒๘	.๖๓	๒.๘๕	.๓๐	๔.๔๘๓*	.๐๐๐
๔. ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน	๓.๘๕	.๕๒	๓.๓๐	.๓๔	๒.๒๓๖*	.๐๒๖
รวมทั้งหมด	๓.๓๑	.๔๔	๓.๐๘	.๕๒	๓.๖๕๓*	.๐๐๐

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า การเปรียบเทียบ สาเหตุของ จริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ระหว่างโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และ โรงเรียนไม่ขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวม พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จำนวน ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน และด้าน อิทธิพลของสื่อมวลชน โดย โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีสาเหตุปัญหาจริยธรรมมากกว่าโรงเรียนไม่ขยายโอกาสทางการศึกษา

ตารางที่ ๔.๑๕ การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนน โรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ จำแนกตามประเภท
โรงเรียน ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน

ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน	ประเภทโรงเรียน				t	p
	ขยายโอกาส (n = ๑๑๘)		ไม่ขยายโอกาส (n = ๑๒๐)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
๑. พ่อแม่หรือผู้ปกครองมุ่งทำงานหาเงินจน ไม่มีเวลาอบรมลูก	๓.๕๒	.๓๔	๓.๕๖	.๓๔	-.๓๕๘	.๗๒๑
๒. พ่อแม่หรือผู้ปกครองตามใจลูกมาก เกินไป จนเกิดนิสัยเห็นคุณค่าวัตถุมาก เกินไป	๓.๘๓	.๓๔	๓.๘๓	.๘๒	.๐๖๑	.๕๕๒
๓. นักเรียนขาดความอบอุ่นจากพ่อแม่หรือ ผู้ปกครอง ไม่สามารถให้คำปรึกษา ปัญหาได้	๓.๘๕	.๘๓	๔.๐๓	๓.๓๐	-.๕๓๒	.๕๕๕
๔. พ่อแม่หรือผู้ปกครองมักใช้อารมณ์ ลงโทษนักเรียนอย่างไม่มีเหตุผล	๓.๓๒	.๓๓	๓.๒๕	.๕๑	.๖๕๘	.๕๑๑
๕. พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่เคยสนทนา เกี่ยวกับคำสั่งสอนในศาสนาที่ตนนับถือ	๓.๖๔	.๘๒	๓.๔๕	.๕๘	๑.๖๔๘	.๐๑๑
๖. พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่ยอมรับฟังปัญหา ละร่วมมือกับครูในการแก้ปัญหาของ นักเรียน	๓.๓๑	.๘๖	๓.๒๓	.๘๕	.๔๑๑	.๖๘๒
๗. พ่อแม่หรือผู้ปกครองเป็นแบบอย่างที่ไม่ ดีให้แก่ลูก เช่น การดื่มเหล้า การพนัน การใช้จ่ายฟุ่มเฟือย	๓.๘๘	.๘๕	๓.๓๑	.๕๔	๑.๔๓๕	.๑๔๑

ตารางที่ ๔.๑๕ (ต่อ)

ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน	ประเภทโรงเรียน				t	p
	ขยายโอกาส		ไม่ขยายโอกาส			
	(n = ๑๑๘)		(n = ๑๒๐)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
๘. นักเรียนไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่						
เนื่องจากพ่อแม่ไปทำงาน	๔.๐๒	.๓๑	๓.๓๕	.๕๓	๒.๐๒๕*	.๐๔๔
กรุงเทพมหานคร หรือต่างจังหวัด						
๙. นักเรียนอยู่ในครอบครัวที่มีสภาพ						
เศรษฐกิจที่ยากจนและมีพฤติกรรมที่	๓.๕๓	.๘๐	๓.๕๓	.๕๑	.๐๘๐	.๕๓๓
ไม่สุจริต						
๑๐. สภาพครอบครัวอาศัยอยู่ในชุมชนที่เกิด						
กิจการร้านค้า อบายมุขใกล้บ้าน เช่น						
ร้านขายสุรา บ่อนการพนัน และร้าน	๓.๖๖	.๘๐	๓.๔๕	๑.๐๐	๑.๓๘๕	.๐๓๕
เกม ซึ่งนักเรียนสามารถเข้าถึงได้โดย						
ไม่มีผู้ใหญ่คอยควบคุม						
๑๑. พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่เคยเข้าร่วม						
กิจกรรมต่างๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น						
เช่น การประชุมพิเศษ การประชุม	๓.๐๐	.๘๒	๒.๖๒	.๓๘	๓.๖๘๐*	.๐๐๐
ผู้ปกครอง และกิจกรรมวันแม่						
๑๒. พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่ได้ทำกิจกรรม						
ทางศาสนาร่วมกันเลย เช่น การ	๓.๑๘	.๓๕	๒.๓๒	.๕๕	๔.๐๕๖*	.๐๐๐
ทำบุญ ตักบาตร และฟังธรรม						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๑๕ (ต่อ)

ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน	ประเภทโรงเรียน				t	p
	ขยายโอกาส		ไม่ขยายโอกาส			
	(n = ๑๑๘)		(n = ๑๒๐)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
๑๓. พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่ยอมรับฟัง ปัญหานักเรียนที่ทางโรงเรียนแจ้ง ให้ทราบ	๒.๘๖	.๘๕	๒.๖๕	.๕๓	๑.๓๘๓	.๑๖๘
รวม	๓.๕๔	.๕๓	๓.๔๐	.๓๐	๑.๖๓๕	.๑๐๒

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมาเขต ๔ ระหว่างโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาและโรงเรียนไม่ขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน โดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จำนวน ๓ ข้อ ได้แก่ ข้อที่ ๘ นักเรียนไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่เนื่องจากพ่อแม่ไปทำงานกรุงเทพมหานครหรือต่างจังหวัด ข้อที่ ๑๑ พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เช่น การปฐมนิเทศ การประชุมผู้ปกครอง และกิจกรรมวันแม่ และข้อที่ ๑๒ พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่ได้ทำกิจกรรมทางศาสนาร่วมกันเลย เช่น การทำบุญตักบาตร และฟังธรรม โดยโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีสาเหตุปัญหาจริยธรรมด้านสภาพแวดล้อมทางบ้านมากกว่าโรงเรียนไม่ขยายโอกาสทางการศึกษา ทั้ง ๓ ข้อ

ตารางที่ ๔.๑๖ การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต ๔ จำแนกตามประเภท
โรงเรียน ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน

ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน	ประเภทโรงเรียน				t	p
	ขยายโอกาส (n = ๑๑๘)		ไม่ขยายโอกาส (n = ๑๒๐)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
๑๔. โรงเรียนได้จัดทำหลักสูตรเสริมที่เน้น การพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม นักเรียนน้อยเกินไป	๒.๓๕	.๘๔	๒.๘๕	.๕๕	-๕.๒๘	.๕๕๘
๑๕. ครูยังขาดความเข้าใจธรรมชาติของ นักเรียนไม่รู้จักการเสริมสร้างนิสัยที่ดี ให้แก่ นักเรียนมักใช้วิธีเดิมๆ เช่น การดูค่า ลงโทษมากกว่าการให้รางวัล หรืออธิบายให้เข้าใจเหตุผล	๒.๘๓	๑.๕๕	๒.๕๓	.๘๓	๒.๒๐๔*	.๐๒๕
๑๖. ครูสอนมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาก เกินไป จนทำให้ครูละเลยการพัฒนา ส่งเสริมจริยธรรม	๒.๕๒	.๕๒	๒.๖๘	.๕๕	๑.๕๑๐	.๐๕๓
๑๗. ครูขาดความรู้ความเข้าใจวิธีการพัฒนา จริยธรรม และวัดประเมินผลจริยธรรม	๒.๕๘	.๘๕	๒.๓๓	.๘๘	๑.๘๕๒	.๐๖๐
๑๘. ครูสอนมุ่งเน้นเนื้อหา วิชาการตาม สาระไม่ได้ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม แก่เด็กไปด้วย	๒.๖๒	.๘๕	๒.๔๓	.๕๓	๑.๕๕๕	.๐๒๑

ตารางที่ ๔.๑๖ (ต่อ)

ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน	ประเภทโรงเรียน				t	p
	ขยายโอกาส		ไม่ขยายโอกาส			
	(n = ๑๑๘)	(n = ๑๒๐)				
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
๑๕. ครูบางคนไม่เคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับ การพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรม ทักษะ การสอนจริยธรรม	๒.๕๓	๑.๐๖	๒.๔๑	๑.๐๘	๑.๑๔๒	.๒๕๕
๒๐. โรงเรียนขาดบุคลากรในการ ดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม	๒.๕๓	๑.๐๑	๒.๓๒	.๙๕	๑.๖๖๔	.๐๙๓
๒๑. ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม เพื่อ แก้ปัญหาทางจริยธรรมแต่แก้ปัญหา ยังไม่ตรงประเด็น	๒.๙๖	๒.๐๖	๒.๖๐	๑.๒๓	๑.๖๒๑	.๑๐๖
๒๒. ครูมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ไม่ สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน	๒.๐๕	.๘๖	๑.๘๕	.๓๓	๑.๘๘๓	.๐๖๐
๒๓. โรงเรียนให้พระสงฆ์มีบทบาทในการ ร่วมอบรมสั่งสอนคุณธรรม จริยธรรม น้อยเกินไป	๒.๖๔	.๙๔	๒.๔๘	๑.๑๕	๑.๑๓๓	.๒๔๒
๒๔. ครูไม่คัดค้านอบรมนักเรียนทันทีที่ เห็นว่านักเรียนประพฤติผิดไม่ สอดคล้องกับจริยธรรมในกิจกรรม การสอน	๒.๓๑	๒.๐๑	๒.๑๘	๑.๒๓	.๖๐๒	.๕๔๘
๒๕. โรงเรียนขาดการจัดสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้ ป้ายนิเทศเกี่ยวกับการ	๒.๕๘	.๙๔	๒.๔๑	.๘๕	๑.๕๑๐	.๑๓๒

ส่งเสริมจริยธรรม

ตารางที่ ๔.๑๖ (ต่อ)

ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน	ประเภทโรงเรียน				t	p
	ขยายโอกาส (n = ๑๑๘)		ไม่ขยายโอกาส (n = ๑๒๐)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
๒๖. ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสนใจน้อย ในการนิเทศกำกับ ติดตามครูในการ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของ นักเรียนอย่างแท้จริง	๒.๕๘	๑.๑๒	๒.๓๐	๑.๐๐	๒.๐๐๗*	.๐๔๖
รวม	๒.๖๑	.๖๖	๒.๔๐	.๖๕	๒.๔๒๐*	.๐๑๖

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า การเปรียบเทียบ สาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียนอำเภอสีกี้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต ๔ ระหว่างโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และ โรงเรียนไม่ขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จำนวน ๒ ข้อ ได้แก่ ข้อที่ ๑๕ ครูยังขาดความเข้าใจธรรมชาติของนักเรียนไม่รู้วิธีการเสริมสร้างนิสัยที่ดีให้แก่เด็กนักเรียนมักใช้วิธีเดิมๆ เช่น การดุด่า ลงโทษมากกว่าการให้รางวัล หรืออธิบายให้เข้าใจเหตุผล และข้อที่ ๒๖ ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสนใจน้อย ในการนิเทศ กำกับ ติดตามครูในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนอย่างแท้จริง โดยโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีสาเหตุปัญหาจริยธรรมด้านการเรียนการสอนมากกว่าโรงเรียนไม่ขยายโอกาสทางการศึกษา ทั้ง ๒ ข้อ

ตารางที่ ๔.๑๓ การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนน โรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต ๔ จำแนกตามประเภท
โรงเรียน ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน	ประเภทโรงเรียน				t	p
	ขยายโอกาส (n = ๑๑๘)		ขยายโอกาส (n = ๑๑๘)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
๒๗. นักเรียนมักจะติดเพื่อนมากกว่าพ่อแม่ เวลามีปัญหาปรึกษาเพื่อน	๓.๕๕	.๓๘	๓.๓๕	.๕๖	๔.๘๕๓*	.๐๐๐
๒๘. นักเรียนบางคนมักจะถูกชักชวนไป ในทางเสื่อมเสีย เช่น การเล่นพนัน การเล่นเกม และการสูบบุหรี่	๓.๓๕	.๕๒	๓.๑๘	๑.๐๒	๔.๕๐๒*	.๐๐๐
๒๙. นักเรียนช่วยกันปกปิดความผิดของ เพื่อนเพื่อไม่ให้ถูกลงโทษ	๓.๕๕	๓.๘๓	๓.๑๒	๑.๐๓	๒.๔๑๒*	.๐๑๓
๓๐. นักเรียนที่ติดเกม นำไปสู่ปัญหามั่วสุม การหนีเรียนไม่สนใจภาระหน้าที่ใน การเรียน	๓.๕๓	.๕๖	๒.๘๕	๑.๑๑	๔.๖๘๔*	.๐๐๐
๓๑. นักเรียนมักจะรวมกลุ่มเพื่อนเพื่อความ สนุกสนานมากกว่าการรวมกลุ่มกัน เพื่อสร้างสรรค์	๓.๓๓	.๘๕	๓.๓๓	๑.๐๒	๓.๓๐๕*	.๐๐๑
๓๒. นักเรียนมีการแบ่งกลุ่มกันตามฐานะ ในการคบหากัน ส่งผลให้ขาดความ สามัคคี	๒.๘๐	.๕๓	๒.๔๘	.๕๓	๒.๖๔๘*	.๐๐๕

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๑๗ (ต่อ)

ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน	ประเภทโรงเรียน				t	p
	ขยายโอกาส		ขยายโอกาส			
	(n = ๑๑๘)		(n = ๑๑๘)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
๓๓. นักเรียนบางคนขาดที่พึ่งที่ให้ คำปรึกษาเมื่อมีปัญหาอาจทำให้เพื่อน ชักจูงไปในทางที่ผิด	๓.๔๓	.๕๐	๒.๕๕	๑.๐๖	๓.๓๓๕*	.๐๐๐
๓๔. นักเรียนบางคนไม่เข้าร่วมการรวมกลุ่ม เพื่อนในการทำกิจกรรมที่ดึงาม	๓.๑๒	.๕๕	๒.๖๘	.๕๕	๓.๕๐๓*	.๐๐๑
๓๕. นักเรียนมีบทบาทในการทำกิจกรรม การพัฒนาาร่วมน้อย เช่น การจัด กิจกรรมกีฬา ลูกล้อ เนตรนารี	๒.๘๑	.๘๕	๒.๕๓	๑.๐๕	๑.๘๓๑	.๐๖๓
๓๖. นักเรียนมีโอกาสร่วมกิจกรรมส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรมน้อย	๒.๖๕	.๘๕	๒.๖๐	๑.๐๒	.๓๐๖	.๔๘๑
๓๗. นักเรียนที่มีฐานะดี มักจะได้รับการยก ย่องจากครูและเพื่อน ๆ และได้รับ อภิสิทธิ์ในเรื่องต่าง ๆ อยู่เสมอ	๒.๓๘	.๘๕	๒.๒๖	.๕๕	๑.๐๔๔	.๒๕๓
๓๘. นักเรียนมีบทบาทในการช่วยเหลือใน การเรียนหรือแก้ปัญหาให้นักเรียน ด้วยกันน้อย	๒.๕๑	.๘๕	๒.๓๘	.๕๑	๑.๑๔๘	.๒๕๒
๓๙. พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่แนะนำบุตร หลานในการบริโภคสื่อของลูก เนื่องจากไม่มีเวลาให้กับลูก	๓.๖๖	.๕๒	๓.๔๘	.๕๖๑	๑.๕๒๐	.๑๓๐
รวม	๓.๒๘	.๖๓	๒.๘๕	.๓๐	๔.๔๘๓*	.๐๐๐

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่า การเปรียบเทียบ สาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ระหว่างโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และ โรงเรียนไม่ขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จำนวน ๘ ข้อ คือ นักเรียนมักจะติดเพื่อนมากกว่าพ่อแม่ เวลามีปัญหาปรึกษาเพื่อน นักเรียนบางคนมักจะถูกชักชวนไปในทางเสื่อมเสีย เช่น การเล่นพนัน การเล่นเกม และการสูบบุหรี่ นักเรียนช่วยกันปกปิดความผิดของเพื่อนเพื่อไม่ให้ถูกลงโทษ นักเรียนที่ติดเกม นำไปสู่ปัญหามั่วสุม การหนีเรียน ไม่สนใจภาระหน้าที่ในการเรียน นักเรียนมักจะรวมกลุ่มเพื่อนเพื่อความสนุกสนาน มากกว่าการรวมกลุ่มกันเพื่อสร้างสรรค์ นักเรียนมีการแบ่งกลุ่มกันตามฐานะในการคบหากัน ส่งผลให้ขาดความสามัคคี นักเรียนบางคนขาดที่พึ่งที่ให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหาอาจทำให้เพื่อนชักชวนไปในทางที่ผิด และนักเรียนบางคนไม่เข้าร่วมการรวมกลุ่มเพื่อนในการทำกิจกรรมที่ดีงาม โดยโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีสาเหตุปัญหาจริยธรรม ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน มากกว่าโรงเรียนไม่ขยายโอกาสทางการศึกษา ทั้ง ๘ ข้อ

ตารางที่ ๔.๑๘ การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนน โรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ จำแนกตามประเภท
โรงเรียน ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน

ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน	ประเภทโรงเรียน				t	p
	ขยายโอกาส (n = ๑๑๘)		ขยายโอกาส (n = ๑๑๘)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
๔๐. สื่อส่วนใหญ่มีการโฆษณาเกินความ เป็นจริง ทำให้คนเกิดความเชื่อผิดๆ เช่น การแต่งกาย การใช้โทรศัพท์ มือถือ และการใช้ของราคาแพง	๔.๒๖	.๖๕	๔.๐๒	.๕๖	๒.๒๕๓*	.๐๒๕
๔๑. เนื้อหาสาระของละครภาพยนตร์ส่วน มากทำให้เกิดความเสื่อมโทรมทางด้าน จิตใจของผู้ชม เช่น การคบตี การ ข่มขืน เป็นต้น	๔.๒๒	.๖๕	๔.๐๐	.๕๓	๒.๐๑๓*	.๐๔๕
๔๒. สื่อด้านการส่งเสริมคุณธรรมและ จริยธรรมแก่นักเรียนยังมีน้อยมาก	๓.๓๔	.๘๕	๓.๓๐	.๕๓	.๓๑๔	.๓๕๔
๔๓. นักเรียนไม่สามารถเลือกบริโภคสื่อให้ เหมาะสมกับวัยตนเองได้	๓.๕๑	.๓๓	๓.๓๖	.๕๔	๑.๓๒๖	.๑๘๖
๔๔. นักเรียนไม่ให้ความสำคัญในการใช้ สื่อการเรียนการสอน ที่เน้นพัฒนา จริยธรรมของนักเรียน	๓.๓๔	.๘๑	๓.๔๕	.๕๘	๒.๔๕๓*	.๐๑๕
๔๕. นักเรียนขาดทักษะในการใช้ วิจารณญาณในการชมสื่อต่าง ๆ	๔.๐๔	.๖๕	๓.๘๖	.๘๑	๑.๘๓๔	.๐๖๒

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๑๘ (ต่อ)

ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน	ประเภทโรงเรียน				t	p
	ขยายโอกาส		ขยายโอกาส			
	(n = ๑๑๘)	(n = ๑๑๘)	(n = ๑๑๘)	(n = ๑๑๘)		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
๔๖. มีธุรกิจเกมผดกกฎหมายมากมายทำให้นักเรียนคิดเกมและมีพฤติกรรมลอกเลียนแบบที่ไม่เหมาะสม	๓.๘๒	.๕๓	๓.๕๖	๑.๐๕	๒.๐๐๕*	.๐๔๖
๔๗. นักเรียนใช้สื่อ โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตในทางที่ผิดไม่ได้ใช้เพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านวิชาการ	๓.๘๐	.๘๓	๓.๔๓	๑.๐๗	๒.๕๑๒*	.๐๐๔
๔๗. นักเรียนใช้สื่อ โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตในทางที่ผิดไม่ได้ใช้เพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านวิชาการ	๓.๘๐	.๘๓	๓.๔๓	๑.๐๗	๒.๕๑๒*	.๐๐๔
๔๘. นักเรียนขาดความสนใจรายการทางวิทยุ โทรทัศน์ที่ปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรม	๔.๑๑	.๗๕	๓.๖๘	.๕๐	๒.๐๓๘*	.๐๔๓
๔๙. รายการโทรทัศน์ทางการศึกษาที่สอดแทรกคุณธรรม และจริยธรรมยังมีน้อย	๓.๖๐	.๘๓	๓.๖๗	.๕๕	.๓๑๖	.๗๕๒
๕๐. นักเรียนไม่ได้รับการปลูกฝังให้เลือกรับสื่อสารมวลชนมาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล	๓.๕๕	.๘๗	๓.๕๖	๑.๐๑	.๒๘๔	.๗๗๓
รวม	๓.๘๕	.๕๒	๓.๖๐	.๗๔	๒.๒๓๖*	.๐๒๖

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า การเปรียบเทียบ สาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียน ใน โรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ระหว่าง โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และ โรงเรียนไม่ขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านอิทธิพลของ สื่อมวลชน โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ เมื่อจำแนกเป็นราย ข้อ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จำนวน ๖ ข้อ คือ สื่อส่วนใหญ่มีการโฆษณาเกินความเป็นจริง ทำให้คนเกิดความเชื่อผิดๆ เช่น การแต่งกาย การใช้โทรศัพท์มือถือ และการใช้ของราคาแพง เนื้อหาสาระของละครภาพยนตร์ส่วนมากทำให้เกิดความเสื่อมโทรม ทางด้านจิตใจของผู้ชม เช่น การคบตี การข่มขืน เป็นต้น นักเรียนไม่ให้ความสำคัญในการใช้สื่อ การเรียนการสอน ที่เน้นพัฒนาจริยธรรมของนักเรียน เช่น นิทานคุณธรรม เพลงคุณธรรม บท สอนทนายธรรม มีธุรกิจเกมผิดกฎหมายมากมายทำให้นักเรียนติดเกมและมีพฤติกรรมลอกเลียนแบบที่ไม่เหมาะสม นักเรียนใช้ สื่อ โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตในทางที่ผิด ไม่ได้ใช้เพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้าน วิชาการ และนักเรียนขาดความสนใจรายก ารทางวิทยุ โทรทัศน์ ที่ปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรม โดย..โรงเรียนขยายโอกาสท ทางการศึกษามีสาเหตุปัญหาจริยธรรม ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน มากกว่าโรงเรียนไม่ขยายโอกาสทางการศึกษา ทั้ง ๖ ข้อ

ตอนที่ ๔.๕ การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต ๔ จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ในตอนต้นที่ ๔.๕ การเปรียบเทียบ สาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียน ใน โรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครราชสีมา เขต ๔ จำแนกตามขนาดโรงเรียน วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (F-test) ได้ผลดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๕ – ๔.๒๓

ตารางที่ ๔.๑๕ การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียน ใน โรงเรียนอำเภอสีกี้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ จำแนกตามขนาดโรงเรียน

การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีกี้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔	ขนาดโรงเรียน						F	p
	ขนาดเล็ก (n = ๖๕)		ขนาดกลาง (n = ๑๑๐)		ขนาดใหญ่ (n = ๕๕)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
๑. ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน	๓.๔๑	.๖๕	๓.๔๗	.๖๖	๓.๕๔	.๕๒	.๗๗๓	.๔๖๑
๒. ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน	๒.๕๐	.๖๐	๒.๔๕	.๗๐	๒.๕๓	.๖๖	.๐๗๓	.๙๒๕
๓. ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน	๓.๐๒	.๗๑	๓.๑๐	.๗๐	๓.๑๓	.๖๕	.๔๓๕	.๖๔๖
๔. ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน	๓.๗๓	.๗๗	๓.๘๓	.๖๐	๓.๘๐	.๕๕	.๕๑๕	.๕๕๘
รวมทั้งหมด	๓.๑๔	.๕๒	๓.๒๐	.๕๑	๓.๒๓	.๔๒	.๕๒๖	.๕๕๒

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า การเปรียบเทียบ สาเหตุของ ปัญหาจริยธรรมของนักเรียน ใน โรงเรียนอำเภอสีกี้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยรวม และรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๒๐ การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา
เขต ๔ จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน

ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน	ขนาดโรงเรียน						F	p
	ขนาดเล็ก (n = ๖๕)		ขนาดกลาง (n = ๑๑๐)		ขนาดใหญ่ (n = ๕๕)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
๑. พ่อแม่หรือผู้ปกครองมุ่งทำงานหาเงินจนไม่มีเวลาอบรมลูก	๓.๕๖	.๖๓	๓.๘๓	.๘๑	๔.๐๕	.๖๘	๑.๑๒๒	.๓๒๓
๒. พ่อแม่หรือผู้ปกครองตามใจลูกมากเกินไป จนเกิดนิสัยเห็นคุณค่าวัตถุมากเกินไป	๓.๘๖	.๘๔	๓.๘๔	.๘๕	๓.๕๕	.๕๓	.๔๐๕	.๖๖๕
๓. นักเรียนขาดความอบอุ่นจากพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ไม่สามารถให้คำปรึกษาปัญหาได้	๓.๓๔	.๕๓	๔.๑๔	๓.๘๓	๓.๘๑	.๘๖	.๕๔๕	.๕๓๘
๔. พ่อแม่หรือผู้ปกครองมักใช้อารมณ์ลงโทษนักเรียนอย่างไม่มีเหตุผล	๓.๓๖	.๕๕	๓.๒๔	.๘๑	๓.๒๕	.๓๖	.๔๓๑	.๖๒๕
๕. พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่เคยสนทนากับคำสั่งสอนในศาสนาที่ตนนับถือ	๓.๕๔	.๘๖	๓.๕๕	.๕๓	๓.๔๓	.๕๓	.๓๑๓	.๓๒๕
๖. พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่ยอมรับฟังปัญหา ละร่วมมือกับครูในการแก้ปัญหาของนักเรียน	๓.๓๕	.๕๒	๓.๒๐	.๘๘	๓.๓๔	.๘๐	๑.๑๒๘	.๓๒๕
๗. พ่อแม่หรือผู้ปกครองเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีให้แก่ลูก เช่น การดื่มเหล้า การพนัน การใช้จ่ายฟุ่มเฟือย	๓.๓๓	.๕๓	๓.๓๘	.๘๕	๓.๘๕	.๘๖	.๑๔๐	.๘๓๐

ตารางที่ ๔.๒๐ (ต่อ)

ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน	ขนาดโรงเรียน						F	p
	ขนาดเล็ก (n = ๖๕)		ขนาดกลาง (n = ๑๑๐)		ขนาดใหญ่ (n = ๕๕)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
๘. นักเรียนไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่ เนื่องจากพ่อแม่ไปทำงานกรุงเทพมหานคร หรือต่างจังหวัด	๓.๗๕	.๕๗	๓.๕๔	.๘๐	๔.๐๒	.๘๒	๑.๖๓๖	.๑๕๓
๙. นักเรียนอยู่ในครอบครัวที่มีสภาพเศรษฐกิจที่ยากจนและมีพฤติกรรมที่ไม่สุจริต	๓.๖๕	.๕๐	๓.๕๑	.๘๔	๓.๔๒	.๘๓	๑.๑๘๑	.๓๐๕
๑๐. สภาพครอบครัวอาศัยอยู่ในชุมชนที่เกิดกิจการร้านค้าอบายมุขใกล้บ้าน เช่น ร้านขายสุรา บ่อนการพนัน และร้านเกม ซึ่งนักเรียนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่มีผู้ใหญ่คอยควบคุม	๓.๔๘	๑.๐๓	๓.๕๖	.๘๓	๓.๖๓	.๕๒	.๔๒๘	.๖๕๒
๑๑. พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เช่น การปฐมนิเทศ การประชุมผู้ปกครอง และกิจกรรมวันแม่	๒.๕๘	.๘๓	๒.๗๕	.๗๕	๓.๑๐	.๘๐	๖.๗๒๑*	.๐๐๑

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๒๐ (ต่อ)

ด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน	ขนาดโรงเรียน						F	p
	ขนาดเล็ก (n = ๖๕)		ขนาดกลาง (n = ๑๑๐)		ขนาดใหญ่ (n = ๕๕)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
๑๒. พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่ได้ทำกิจกรรมทางศาสนาด้วยกันเลย เช่น การทำบุญ ตักบาตร และฟังธรรม	๒.๖๕	.๕๖	๒.๕๕	.๘๖	๓.๒๐	.๘๒	๖.๔๓๕*	.๐๐๒
๑๓. พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่ยอมรับฟังปัญหานักเรียนที่ทางโรงเรียนแจ้งให้ทราบ	๒.๖๑	.๕๔	๒.๗๕	.๕๑	๓.๐๐	.๘๗	๒.๕๘๐	.๐๕๓
รวม	๓.๔๑	.๖๕	๓.๔๗	.๖๖	๓.๕๔	.๕๒	.๗๗๗	.๔๖๑

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่า การเปรียบเทียบ สาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียนอำเภอสีกี้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน โดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จำนวน ๒ ข้อ ได้แก่ ข้อที่ ๑๑ พ่อแม่หรือ ผู้ปกครองไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เช่น การปฐมนิเทศ การประชุมผู้ปกครอง และกิจกรรม วันแม่ และข้อที่ ๑๒ พ่อแม่หรือ

ผู้ปกครองไม่ได้ทำกิจกรรมทางศาสนา ร่วมกันเลย เช่น การทำบุญ ตักบาตร และฟังธรรม โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลาง มีปัญหาจริยธรรมด้านสภาพแวดล้อมทางบ้านมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

ตารางที่ ๔.๒๑ การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียนอำเภอสี่คิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน

ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน	ขนาดโรงเรียน						F	p
	ขนาดเล็ก (n = ๖๕)		ขนาดกลาง (n = ๑๑๐)		ขนาดใหญ่ (n = ๕๕)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
๑๔. โรงเรียนได้จัดทำหลักสูตรเสริมที่เน้นการพัฒนา คุณธรรม จริยธรรมนักเรียนน้อยเกินไป	๒.๘๓	.๕๒	๒.๗๖	.๕๐	๒.๘๖	.๘๘	.๓๘๘	.๖๓๕
๑๕. ครูยังขาดความเข้าใจธรรมชาติของนักเรียนไม่รู้วิธีการเสริมสร้างนิสัยที่ดีให้แก่ นักเรียนมักใช้วิธีเดิมๆ เช่น การดูค่า ลงโทษมากกว่าการให้รางวัล หรืออธิบายให้ เข้าใจเหตุผล	๒.๔๓	.๘๖	๒.๓๕	๒.๐๗	๒.๗๑	.๘๕	.๕๖๑	.๓๘๔
๑๖. ครูสอนมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากเกินไป จนทำให้ครูละเลยการพัฒนาส่งเสริม จริยธรรม	๒.๓๔	.๘๘	๒.๘๖	.๕๖	๒.๓๕	.๕๗	.๔๕๐	.๖๑๓

ตารางที่ ๔.๒๑ (ต่อ)

ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน	ขนาดโรงเรียน						F	p
	ขนาดเล็ก (n = ๖๕)		ขนาดกลาง (n = ๑๑๐)		ขนาดใหญ่ (n = ๕๕)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
๑๗. ครูขาดความรู้ความเข้าใจวิธีการพัฒนาจริยธรรม และวัดประเมินผลจริยธรรม	๒.๓๘	.๘๕	๒.๕๓	.๕๔	๒.๔๕	.๘๓	.๖๑๒	.๕๔๓
๑๘. ครูสอนมุ่งเน้นเนื้อหาวิชาการตามสาระไม่ได้ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่เด็ก ไปด้วย	๒.๕๒	.๘๘	๒.๖๒	.๕๓	๒.๓๖	.๕๒	๑.๕๖๒	.๒๑๒
๑๙. ครูบางคนไม่เคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรม ทักษะการ สอนจริยธรรม	๒.๔๘	๑.๑๓	๒.๔๘	๑.๐๕	๒.๕๑	.๕๘	.๐๑๕	.๕๘๕
๒๐. โรงเรียนขาดบุคลากรในการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม	๒.๕๑	.๕๕	๒.๓๖	๑.๐๕	๒.๔๔	.๘๗	.๔๓๖	.๖๔๗
๒๑. ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม เพื่อแก้ปัญหาทางจริยธรรมแต่แก้ปัญหาอย่างไม่ตรง ประเด็น	๒.๗๗	๑.๓๕	๒.๘๕	๒.๑๖	๒.๖๔	.๘๘	.๒๕๑	.๗๔๘
๒๒. ครูมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ไม่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน	๑.๕๕	.๘๑	๑.๕๔	.๘๖	๑.๕๓	.๗๘	.๐๕๒	.๕๑๒
๒๓. โรงเรียนให้พระสงฆ์มีบทบาทในการร่วมอบรมสั่งสอนคุณธรรม จริยธรรมน้อย	๒.๔๒	๑.๐๔	๒.๖๐	๑.๐๒	๒.๖๓	๑.๑๒	.๗๕๖	.๔๕๒

เกินไป

ตารางที่ ๔.๒๑ (ต่อ)

ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน	ขนาดโรงเรียน						F	p
	ขนาดเล็ก (n = ๖๕)		ขนาดกลาง (n = ๑๑๐)		ขนาดใหญ่ (n = ๕๕)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
๒๔. ครูไม่ตักเตือนอบรมนักเรียนทันทีที่เห็นว่านักเรียนประพฤติผิด ไม่สอดแทรก จริยธรรมในกิจกรรมการสอน	๒.๔๖	๑.๓๔	๒.๐๐	.๕๑	๒.๔๖	๒.๓๒	๒.๒๘๓	.๑๐๔
๒๕. โรงเรียนขาดการจัดสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้ ป้ายนิเทศเกี่ยวกับการส่งเสริม จริยธรรม	๒.๕๕	.๘๓	๒.๔๒	.๕๒	๒.๕๘	.๕๕	.๓๖๖	.๔๖๖
๒๖. ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสนใจน้อย ในการนิเทศ กำกับ ติดตามครูในการ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนอย่างแท้จริง	๒.๕๑	๑.๐๒	๒.๒๘	๑.๑๑	๒.๖๔	๑.๐๑	๒.๔๔๓	.๐๘๕
รวม	๒.๕๐	.๖๐	๒.๔๕	.๓๐	๒.๕๓	.๖๖	.๐๓๓	.๕๒๕

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๑ พบว่า การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนในอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยรวม และรายข้อ พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๒๒ การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน	ขนาดโรงเรียน						F	p
	ขนาดเล็ก (n = ๖๕)		ขนาดกลาง (n = ๑๑๐)		ขนาดใหญ่ (n = ๕๕)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
๒๗. นักเรียนมักจะติดเพื่อนมากกว่าพ่อแม่ เวลามีปัญหาปรึกษาเพื่อน	๓.๕๔	.๕๐	๓.๗๖	.๕๐	๓.๖๔	.๕๖	๑.๓๒๔	.๒๖๘
๒๘. นักเรียนบางคนมักจะถูกชักชวนไปในทางเลื่อมเสียว เช่น การเล่นพนัน การเล่นเกม และการสูบบุหรี่	๓.๓๖	๑.๐๒	๓.๔๕	.๕๗	๓.๕๔	๑.๐๘	.๕๕๖	.๕๗๔
๒๙. นักเรียนช่วยกันปกปิดความผิดของเพื่อนเพื่อไม่ให้ถูกลงโทษ	๓.๒๖	๑.๐๕	๓.๘๐	๓.๕๕	๓.๔๒	๑.๐๘	.๘๔๕	.๔๒๕
๓๐. นักเรียนที่ติดเกม นำไปสู่ปัญหามั่วสุม การหนีเรียน ไม่สนใจภาระหน้าที่ในการเรียน	๓.๐๑	๑.๐๗	๓.๒๑	๑.๑๑	๓.๔๒	๑.๐๒	๒.๒๗๒	.๐๐๕
๓๑. นักเรียนมักจะรวมกลุ่มเพื่อนเพื่อความสนุกสนาน มากกว่าการรวมกลุ่มกันเพื่อ	๓.๓๒	๑.๐๕	๓.๕๕	.๕๒	๓.๗๑	.๘๕	๒.๗๕๑	.๐๖๓

สร้างสรรค้

๓๒. นักเรียนมีการแบ่งกลุ่มกันตามฐานะในการคบหากัน ส่งผลให้ขาดความสามัคคี ๒.๔๘ .๕๔ ๒.๖๔ .๘๕ ๒.๘๑ ๑.๐๒ ๒.๐๐๕ .๑๓๓

ตารางที่ ๔.๒๒ (ต่อ)

ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน	ขนาดโรงเรียน						F	p
	ขนาดเล็ก (n = ๖๕)		ขนาดกลาง (n = ๑๑๐)		ขนาดใหญ่ (n = ๕๕)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
๓๓. นักเรียนบางคนขาดที่พึ่งที่ให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหาอาจทำให้เพื่อนชักจูงไปในทางที่ผิด	๓.๒๐	๑.๐๕	๓.๐๓	.๕๕	๓.๓๕	๑.๐๕	๑.๕๑๑	.๑๕๐
๓๔. นักเรียนบางคนไม่เข้าร่วมการรวมกลุ่มเพื่อนในการทำกิจกรรมที่ค้างมา	๒.๘๑	.๕๘	๒.๘๕	.๕๕	๓.๐๘	๑.๐๐	๑.๔๔๖	.๒๓๘
๓๕. นักเรียนมีบทบาทในการทำกิจกรรมการพัฒนาร่วมน้อย เช่น การจัดกิจกรรมกีฬา ลูกรีเสื่อ เนตรนารี	๒.๓๘	๑.๐๖	๒.๖๘	.๕๑	๒.๕๘	๑.๐๒	.๖๕๓	.๕๐๑
๓๖. นักเรียนมีโอกาสร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมน้อย	๒.๓๘	๑.๐๔	๒.๖๑	.๘๕	๒.๕๔	.๕๓	๑.๑๖๕	.๓๑๔
๓๗. นักเรียนที่มีฐานะดีมักจะได้รับการยกย่องจากครูและเพื่อนๆ และได้รับอภิสิทธิ์ใน	๒.๔๕	.๕๘	๒.๒๔	.๘๖	๒.๒๓	.๘๘	๑.๘๑๐	.๑๖๖

เรื่องต่างๆ อยู่เสมอ

๓๘. นักเรียนมีบทบาทในการช่วยเหลือในการเรียนหรือแก้ปัญหานักเรียนด้วยกันน้อย

๒.๘๓ .๕๕ ๒.๘๕ .๘๔ ๒.๘๕ .๘๒ .๐๑๓ .๕๘๘

ตารางที่ ๔.๒๒ (ต่อ)

ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน	ขนาดโรงเรียน						F	p
	ขนาดเล็ก (n = ๖๕)		ขนาดกลาง (n = ๑๑๐)		ขนาดใหญ่ (n = ๕๕)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
๓๙. พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่แนะนำบุตรหลานในการบริโภคสื่อของลูก เนื่องจากไม่มีเวลาให้กับลูก	๓.๕๑	.๘๘	๓.๖๒	.๕๔	๓.๕๔	๑.๐๒	.๓๑๖	.๓๒๕
รวม	๓.๐๒	.๗๑	๓.๑๐	.๗๐	๓.๑๓	.๖๕	.๔๓๕	.๖๔๖

จากตารางที่ ๔.๒๒ พบว่า การเปรียบเทียบ สาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมาเขต ๔ ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน โดยรวมและรายข้อ พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตารางที่ ๔.๒๓ การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสิคีวี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา
เขต ๔ จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน

ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน	ขนาดโรงเรียน						F	p
	ขนาดเล็ก (n = ๖๕)		ขนาดกลาง (n = ๑๑๐)		ขนาดใหญ่ (n = ๕๕)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
๔๐. สื่อส่วนใหญ่มีการโฆษณาเกินความเป็นจริง ทำให้คนเกิดความเชื่อผิดๆ เช่น การแต่งกาย การใช้โทรศัพท์มือถือ และการใช้ของราคาแพง	๔.๐๗	.๕๖	๔.๑๕	.๗๗	๔.๑๒	.๘๕	.๔๓๓	.๖๔๕
๔๑. เนื้อหาสาระของละครภาพยนตร์ส่วนมากทำให้เกิดความเสื่อมโทรมทางด้านจิตใจ ของผู้ชม เช่น การคบดี การข่มขืน เป็นต้น	๓.๕๓	๑.๐๐	๔.๒๑	.๗๕	๔.๐๘	.๘๑	๑.๓๐๗	.๑๘๔
๔๒. สื่อด้านการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมแก่นักเรียนยังมีน้อยมาก	๓.๖๔	.๕๕	๓.๓๗	.๕๗	๓.๓๑	.๗๔	.๔๖๒	.๖๓๐
๔๓. นักเรียนไม่สามารถเลือกบริโภคสื่อให้เหมาะสมกับวัยตนเองได้	๓.๘๐	.๕๑	๓.๘๘	.๘๕	๓.๓๘	.๘๓	.๓๔๕	.๓๐๕
๔๔. นักเรียนไม่ให้ความสำคัญในการใช้สื่อการเรียนการสอน ที่เน้นพัฒนาจริยธรรม ของนักเรียน เช่น นิทานคุณธรรม เพลงคุณธรรม บทสนทนาธรรม	๓.๕๓	.๘๕	๓.๖๓	.๕๒	๓.๕๖	.๕๑	.๑๔๕	.๘๖๒
๔๕. นักเรียนขาดทักษะในการใช้วิจารณญาณในการชมสื่อต่างๆ	๓.๘๓	.๘๒	๔.๐๐	.๗๕	๓.๕๕	.๗๐	.๖๒๐	.๕๓๕

ตารางที่ ๔.๒๓ (ต่อ)

ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน	ขนาดโรงเรียน						F	p
	ขนาดเล็ก (n = ๖๕)		ขนาดกลาง (n = ๑๑๐)		ขนาดใหญ่ (n = ๕๕)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
๔๖. มีธุรกิจเกมผิดกฎหมายมากมายทำให้นักเรียนติดเกมและมีพฤติกรรมลอกเลียนแบบที่ไม่เหมาะสม	๓.๕๓	๑.๐๖	๓.๖๖	๑.๐๔	๓.๘๘	.๕๑	๑.๕๕๗	.๒๐๕
๔๗. นักเรียนใช้สื่อ โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตในทางที่ผิด ไม่ได้ใช้เพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านวิชาการ	๓.๔๒	๑.๐๔	๓.๗๑	.๕๖	๓.๖๖	.๕๐	๑.๕๕๕	.๑๔๓
๔๘. นักเรียนขาดความสนใจรายการทางวิทยุ โทรทัศน์ ที่ปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรม	๓.๘๐	.๘๕	๓.๕๕	.๘๖	๓.๕๐	.๘๖	.๗๑๓	.๔๕๑
๔๙. รายการโทรทัศน์ทางการศึกษาที่สอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมยังมีน้อย	๓.๗๘	.๕๐	๓.๖๗	.๕๓	๓.๕๕	.๘๑	.๗๑๑	.๔๘๒
๕๐. นักเรียนไม่ได้รับการปลูกฝังให้เลือกดูสื่อสารมวลชนมาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล	๓.๖๑	.๕๕	๓.๕๑	.๕๒	๓.๖๖	.๕๗	.๕๕๒	.๕๗๖
รวม	๓.๗๓	.๗๗	๓.๘๓	.๖๐	๓.๘๐	.๕๕	.๕๑๕	.๕๕๘

จากตารางที่ ๔.๒๓ พบว่า การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน โดยรวมและรายข้อพบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตอนที่ ๔.๖ แนวทางการแก้ไขปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔

แนวทางการแก้ไขปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนในอำเภอสีคิ้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ มีผู้ให้ข้อเสนอแนะทางการแก้ไขปัญหาจริยธรรมของนักเรียน จำนวน ๕๔ คน จากทั้งหมด ๒๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๕๐ ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงหาความถี่ และเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ๑๐ ลำดับ ดังรายละเอียดที่แสดงในตารางที่ ๔.๒๔

ตารางที่ ๔.๒๔ แนวทางการแก้ไขปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔

ลำดับที่	แนวทางการแก้ไขปัญหาจริยธรรมของนักเรียน	จำนวน (คน)
๑	พ่อแม่ต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ทุ่มเทเวลามอบความรักด้วยความผูกพัน ห่วงใย รับฟังปัญหา แนะนำในสิ่งที่ถูกต้อง	๒๐
๒	กิจกรรมการเรียนการสอน ควรสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้ต่อเนื่อง	๒๐
๓	รัฐควรเข้ามาควบคุมดูแลคัดกรองรายการสื่อต่างๆ อย่างจริงจังต่อเนื่อง	๑๘
๔	สื่อควรมีมาตรการในการนำเสนอสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสมกับวัยของเด็ก ในช่วงระยะเวลาที่เด็กได้มีโอกาสชมสื่อ	๑๗
๕	ควรจัดการศึกษาให้นักเรียนรู้จักการแยกกลุ่มเพื่อที่ดี และไม่ดี เลือคบเพื่อน ครูเฝ้าระวังพฤติกรรมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ พร้อมตักเตือนนักเรียนที่กระทำความผิดด้วย	๑๖

ตารางที่ ๔.๒๔ (ต่อ)

ลำดับ ที่	แนวทางการแก้ไขปัญหาจริยธรรมของนักเรียน	จำนวน (คน)
๖	รัฐบาลควรมีนโยบายส่งเสริมโครงการครอบครัวอบอุ่นให้กับนักเรียนมากขึ้น จัดหางานที่ดีให้กับผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย	๑๕
๗	จัดกิจกรรมรวมกลุ่มสร้างสรรค์ สนุกสนาน สามัคคี พัฒนาตนเอง สร้างภูมิคุ้มกันในหมู่นักเรียน เช่น โครงการเพื่อนช่วยเพื่อน	๑๕
๘	บ้าน ชุมชน สังคม เป็นเป้าหมายที่สำคัญยิ่ง หากแต่ละส่วนช่วยกันดูแลอบรม เป็นแบบอย่างที่ดี ช่วยให้ผู้ร่นหลังถือเป็นแบบอย่างได้	๑๔
๙	ครูควรจัดกิจกรรมแบบบูรณาการ และแนะนำในกา รประพฤติตนของนักเรียนให้เหมาะสมกับสถานที่ จัดตั้งเครือข่ายประพฤติดี จิตอาสาร่วมทำกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ ตามความเหมาะสมกับวัย	๑๔
๑๐	ควรให้พระสงฆ์มีส่วนร่วมในชั่วโมงกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดปีการศึกษา	๑๑

จากตารางที่ ๔.๒๔ แนวทางการแก้ไขปัญหาจริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ พบว่า ความคิดของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีต่อแนวทางการแก้ไขปัญหา จริยธรรมของนักเรียน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีดังนี้คือ ข้อที่มีความถี่สูงสุด คือ พ่อแม่ต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ทุ่มเทเวลามอบความรักด้วยความผูกพันห่วงใย รับฟังปัญหาด้วยเหตุผลแนะนำในสิ่งที่ถูกต้อง รองลงมา คือ กิจกรรมการเรียนการสอน ควรสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้ต่อเนื่อง ส่วน ข้อที่มีความถี่ต่ำสุด คือ ควรให้พระสงฆ์มีส่วนร่วมในชั่วโมงกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดปีการศึกษา

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง สาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาริยธรรมของนักเรียน และแนวทางการแก้ไขปัญหาริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารและครู จำนวน ๒๓๘ ได้มาจากการเลือกแบบจงใจ (Purposive sampling) และการสุ่มตามระดับชั้นแบบเป็นสัดส่วน (Proportional stratified random) ตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การหาค่าความถี่และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติทดสอบค่าที (t-test) และสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์วิเคราะห์สถิติสำเร็จรูป

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

๑) สถานภาพ ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น ๒๓๘ คน ส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน (ร้อยละ ๙๓.๕๕) เป็นผู้บริหารโรงเรียน (ร้อยละ ๒๖.๐๕)

๒) ประเภทของ โรงเรียน ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนไม่ขยายโอกาสทางการศึกษา (ร้อยละ ๕๐.๔๒) โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา (ร้อยละ ๔๙.๕๘)

๓) ขนาดของโรงเรียน ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดกลาง (ร้อยละ ๔๖.๒๒) รองลงมาโรงเรียนขนาดเล็ก (ร้อยละ ๒๘.๘๘) และโรงเรียนขนาดใหญ่ (ร้อยละ ๒๔.๙๐)

๕.๑.๒ ระดับสาเหตุของ ปัญหาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนในอำเภอสีคิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔

๑) ระดับ สาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนในอำเภอสีคิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน ๑ ด้าน คือ ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน และด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน ตามลำดับ

๒) ระดับสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนใน โรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน ๘ ข้อ และระดับปานกลาง จำนวน ๕ ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พ่อแม่หรือผู้ปกครองมุ่งทำงานหาเงินจนไม่มีเวลาอบรมลูก รองลงมา คือ นักเรียนขาดความอบอุ่นจากพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ไม่สามารถ ให้คำปรึกษาปัญหาได้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง ไม่รับฟังปัญหาของนักเรียนที่ทางโรงเรียนแจ้งให้ทราบ

๓) ระดับสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน ๖ ข้อ และระดับน้อย จำนวน ๑ ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนได้จัดทำหลักสูตรเสริมที่เน้นการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมน้อยเกินไป รองลงมา คือ ครูผู้สอนมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากเกินไป จนทำให้ครูละเลยการพัฒนาส่งเสริมจริยธรรม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับต่ำสุด คือ ครูมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ไม่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน

๔) ระดับสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีกี้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน ๔ ข้อ ระดับปานกลาง จำนวน ๘ ข้อ และระดับน้อย จำนวน ๑ ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนมักจะติดเพื่อนมากกว่าพ่อแม่ เวลามีปัญหา มักปรึกษาเพื่อน รองลงมาคือ พ่อแม่หรือผู้ปกครอง ไม่แนะนำบุตรหลานในการบริโภคสื่อเนื่องจากไม่มีเวลาให้กับลูก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับต่ำสุด คือ นักเรียนที่มีฐานะดีมักจะได้รับการยกย่องจากครูและเพื่อน ๆ และได้รับอภิสิทธิ์ในเรื่องต่าง ๆ อยู่เสมอ

๕) ระดับสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีกี้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สื่อส่วนใหญ่มีการโฆษณาเกินความเป็นจริง ทำให้คนเกิดความเชื่อผิดๆ เช่น การแต่งกาย การใช้โทรศัพท์มือถือ และการใช้ของราคาแพง รองลงมาคือ เนื้อหาสาระของละคร ภาพยนตร์ส่วนมากทำให้เกิดความเสื่อมโทรมทางด้านจิตใจของผู้ชม เช่น การตบตี การข่มขืน เป็นต้น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับต่ำสุด คือ นักเรียนไม่ได้รับการปลูกฝังให้เลิกดูสื่อสารมวลชนมาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล

๕.๑.๓ การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนในอำเภอสีกี้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ จำแนกตามสถานภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครู

๑) สาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีกี้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ระหว่างผู้บริหารและครู โดยรวมและรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๒) เปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีกี้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ระหว่างผู้บริหารและครู ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน โดยรวมและรายข้อ พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๓) สาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ระหว่างผู้บริหารและครู ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยรวมและรายข้อ พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๔) สาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ระหว่างผู้บริหารและครู ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน โดยรวมและรายข้อ พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๕) สาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ระหว่างผู้บริหารและครู ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน โดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ เพียง ๑ ข้อ คือ นักเรียนไม่ให้ความสำคัญในการใช้สื่อการเรียนการสอน ที่เน้นพัฒนาจริยธรรมของนักเรียน เช่น นิทานคุณธรรม เพลงคุณธรรม บทสนทนาธรรม โดยครูผู้สอนรับรู้ปัญหาจริยธรรมด้านอิทธิพลของสื่อมวลชนมากกว่าผู้บริหารโรงเรียน

๕.๑.๔ การเปรียบเทียบสาเหตุปัญหาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนในอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต ๔ จำแนกตามประเภทโรงเรียน

๑) การเปรียบเทียบสาเหตุของจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จำนวน ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน และด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน โดยโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีสาเหตุปัญหาจริยธรรมมากกว่าโรงเรียนไม่ขยายโอกาสทางการศึกษา

๒) การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน โดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จำนวน ๓ ข้อ ได้แก่ นักเรียนไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่เนื่องจากพ่อแม่ไปทำงานกรุงเทพมหานครหรือต่างจังหวัด พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เช่น การปฐมนิเทศ การประชุมผู้ปกครอง และกิจกรรมวันแม่ และพ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่ได้ทำกิจกรรมทางศาสนาด้วยกันเลย เช่น การทำบุญตักบาตร และฟังธรรม โดยโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีสาเหตุปัญหาจริยธรรมด้านสภาพแวดล้อมที่บ้านมากกว่าโรงเรียนไม่ขยายโอกาสทางการศึกษา

๓) การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีกี้วสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต ๕ ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จำนวน ๒ ข้อ ได้แก่ ครูยังขาดความเข้าใจธรรมชาติของนักเรียนไม่รู้วิธีการเสริมสร้างนิสัยที่ดีให้นักเรียนมักใช้วิธีเดิมๆ เช่น การุด่า ลงโทษมากกว่าการให้รางวัลหรืออธิบายให้เข้าใจเหตุผล และ ผู้บริหารให้ความสำคัญน้อยในการนิเทศกำกับ ติดตามครูในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนอย่างแท้จริง โดยโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีสาเหตุปัญหาจริยธรรมด้านการเรียนการสอนมากกว่าโรงเรียนไม่ขยายโอกาสทางการศึกษา

๔) การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีกี้วสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต ๔ ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จำนวน ๘ ข้อ คือ นักเรียนมักจะคิดเพื่อนมากกว่าพ่อแม่ เวลามีปัญหาปรึกษาเพื่อน นักเรียนบางคนมักจะถูกชักชวนไปในทางเสื่อมเสีย นักเรียนช่วยกันปกปิดความผิดของเพื่อนเพื่อไม่ให้ถูกลงโทษ นักเรียนที่คิดเกมนำไปสู่ปัญหามั่วสุมหนีเรียนไม่สนใจภาระหน้าที่ในการเรียน นักเรียนมักจะรวมกลุ่มเพื่อนเพื่อความสนุกสนานมากกว่าการรวมกลุ่มกันเพื่อสร้างสรรค์ นักเรียนมีการแบ่งกลุ่มกันตามฐานะในการคบหากัน ส่งผลให้ขาดความสามัคคี นักเรียนบางคนขาดที่พึ่งที่ให้การปรึกษาเมื่อมีปัญหาอาจทำให้เพื่อนชักชวนไปในทางที่ผิด และนักเรียนบางคนไม่เข้าร่วมการรวมกลุ่มเพื่อนในการทำกิจกรรมที่ดีงาม โดย

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีสาเหตุปัญหาจริยธรรมด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนมากกว่า
โรงเรียนไม่ขยายโอกาสทางการศึกษา

๕) การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน
โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จำนวน ๖ ข้อ คือ สื่อส่วนใหญ่มีการโฆษณา
เกินความเป็นจริง ทำให้คนเกิดความเชื่อผิดๆ เช่น การแต่งกาย การใช้โทรศัพท์มือถือ และการ
ใช้ของราคาแพง เนื้อหาสาระของละครภาพยนตร์ส่วนมากทำให้เกิดความเสื่อมโทรมทางด้านจิตใจ
ของผู้ชม เช่น การคบคิด การข่มขืน นักเรียนไม่ให้ความสำคัญในการใช้สื่อการเรียนการสอนที่เน้น
พัฒนาจริยธรรมของนักเรียน มีธุรกิจเกมผจญภัยมากมายทำให้นักเรียนติดเกมและมีพฤติกรรม
ลอกเลียนแบบที่ไม่เหมาะสม นักเรียนใช้สื่อโดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตในทางที่ผิดไม่ได้ใช้เพื่อเพิ่มพูน
ความรู้ด้านวิชาการ และนักเรียนขาดความสนใจรายการทางวิทยุ โทรทัศน์ ที่ปลูกฝังและเสริมสร้าง
จริยธรรม โดยโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีสาเหตุปัญหาจริยธรรมด้านอิทธิพลของ
สื่อมวลชนมากกว่าโรงเรียนไม่ขยายโอกาสทางการศึกษา

๕.๑.๕ การเปรียบเทียบสาเหตุปัญหาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนในอำเภอสีคิ้ว
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษานครราชสีมา เขต ๔ จำแนกตามขนาดโรงเรียน

๑) การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ โดยรวม และรายด้าน พบว่า
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๒) การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน
โดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จำนวน ๒ ข้อ คือ พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่เคย
เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เช่น การปฐมนิเทศ การประชุมผู้ปกครอง และ
กิจกรรมวันแม่ และพ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่ได้ทำกิจกรรม ทางศาสนาด้วยกันเลย เช่น การทำบุญ

ดักबाट และฟังธรรม โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลางมีปัญหาจริยธรรมด้าน
สภาพแวดล้อมทางบ้านมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

๓) การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนในอำเภอสีคิ้ว
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต ๔ ด้านการเรียนการสอนใน
โรงเรียน โดยรวม และรายชื่อ พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๔) การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต ๔ ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน
โดยรวมและรายชื่อ พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๕) การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต ๔ ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน
โดยรวมและรายชื่อ พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๕.๑.๖ แนวทางการแก้ไขปัญหาจริยธรรมของนักเรียน เรียงลำดับความถี่จากมากไปหา
น้อย ๑๐ ลำดับ ดังนี้

๑) ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน พ่อแม่ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีทุ่มเทเวลามอบความ
รักด้วยความผูกพันห่วงใย รับฟังปัญหาของบุตรหลาน แนะนำในสิ่งที่ถูกต้อง ครอบครัวยุวมชน
สังคมน่าเป็นเป้าหมายที่สำคัญยิ่ง หากแต่ละส่วนช่วยกันดูแลอบรม เป็นแบบอย่างที่ดี ช่วยให้คนรุ่น
หลังถือเป็นแบบอย่างได้ รัฐบาลควรมีนโยบายส่งเสริม โครงการครอบครัวอบอุ่นให้กับนักเรียน
มากขึ้นจัดหางานที่ดีให้กับผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย

๒) ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน โรงเรียนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้ต่อเนื่อง และแนะนำในการประพฤติตนของนักเรียนที่ถูกต้อง
เชิญพระสงฆ์เข้ามามีส่วนร่วมในชั่วโมงกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดปีการศึกษา

๓) ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ควรจัดการศึกษาให้นักเรียนรู้จักการแยกกลุ่ม
เพื่อนที่ดี และไม่ดีเลือกคบเพื่อน ครูเฝ้าระวังพฤติกรรมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ พร้อมตักเตือน

นักเรียนที่กระทำ วามผิด จัดกิจกรรมรวมกลุ่มสร้างสรรค์ สนุกสนาน สามัคคี พัฒนาตนเอง สร้างภูมิคุ้มกันในกลุ่มนักเรียน เช่น โครงการเพื่อนช่วยเพื่อน จัดตั้งเครือข่ายประพฤดีดี จิตอาสา ร่วมทำกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ตามความเหมาะสมกับวัย

๔) ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน สื่อควรมีมาตรการในการนำเสนอสิ่งที่ถูกต้อง และเหมาะสมกับวัยของเด็กในช่วงระยะเวลาที่เด็กได้มีโอกาสชมสื่อ รัฐควรเข้ามาควบคุมดูแลคัดกรองรายการสื่อต่าง ๆ อย่างจริงจังต่อเนื่อง

๕.๒ อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง สาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ มีประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจควรนำมาอภิปราย ดังนี้

๕.๒.๑ ระดับสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียน โดยรวม และรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง พบว่าอยู่ในระดับมาก ๑ ด้าน คือด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน ในปัจจุบันสื่อมวลชนเข้ามามีบทบาทมากในการดำเนินชีวิตของประชากรโลก มีทั้งด้านผลดี และผลเสีย สื่อควรมีมาตรฐานในการนำเสนอสิ่งที่ถูกต้อง และเหมาะสมกับวัยของเด็ก ถ้าเปิดเสรีด้านสื่อมวลชนมากเกินไปปัญหาจริยธรรมของนักเรียนย่อมมีมากขึ้น ซึ่ง มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์นรินทร์ นัมคณิศรณ^๑ วิจัยเรื่อง ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของครูประถมศึกษา ในการปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรมให้แก่ นักเรียนโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี พบว่า มีปัญหาการปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรมให้แก่ นักเรียน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ เนื่องจาก สาเหตุของปัญหาจริยธรรม อัน ได้แก่ ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน และด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน นั้นมีปัญหา โดยสภาพ เศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา สังคมและเทคโนโลยี การสื่อสารในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปเร็วมาก

^๑ พงษ์นรินทร์ นัมคณิศรณ, ปัญหาและข้อเสนอแนะของครูประถมศึกษาในการปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรมให้แก่ นักเรียนโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี , วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต , (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๐).

นักเรียนอยู่ภายใต้อิทธิพลของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงทำให้จิตใจเกิดความสับสนไปด้วยจนส่งผลต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน

ด้านที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ปัญหาด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ในปัจจุบันสื่อมวลชนเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อชีวิตของประชาชน ทุกเพศทุกวัย ซึ่งจะให้ทั้งผลดี และผลเสียที่ส่งผลกระทบต่อเด็กนักเรียนทั้งด้านอุปนิสัยและความประพฤติของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชีรนง เกิดสุคนธ์^๒ ที่พบว่า นักเรียนในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลด้านจริยธรรมจากสื่อละคร โทรทัศน์ตามพฤติกรรมตามตัวละคร ดังที่คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรมและเลี้ยงดูเด็ก^๓ กล่าวถึงสาเหตุที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาจริยธรรมในเด็กเกี่ยวกับสื่อมวลชนไว้ว่า เด็กได้รับอิทธิพลทางลบจากสื่อมวลชน เช่น รายการเสริมสร้างเยาวชนที่เผยแพร่ทางสื่อมวลชนมีน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายการที่จะเสริมสร้างเยาวชนและครอบครัวให้มีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงาม และสื่อมวลชนได้ทวีบทบาทในการสร้างเสริมผลกระทบบ้านการปลูกฝังจริยธรรมในเด็กและเยาวชน จึงควรตระหนักในความสำคัญและให้ความรับผิดชอบในบทบาท ไม่ควรเผยแพร่ สิ่งที่ยึดถือศีลธรรมและวัฒนธรรมอันดีงาม และส่งเสริมรายการศาสนาในรูปแบบที่เหมาะสมกับเด็กวัยต่างๆ ให้มากขึ้น นอกจากนี้ สุพัตรา สุภาพ^๔ กล่าวว่า สื่อมวลชนมีหลายประเภท เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ นวนิยาย เป็นต้น อิทธิพลของสื่อมวลชนที่สำคัญคือ การให้ข่าวสารจะมีผลกระทบเพียงใดขึ้นอยู่กับภูมิหลังของครอบครัวว่า ได้สอนลูกให้รู้จักเหตุและผลมามากน้อยเพียงใด และบุญจง เรื่องสะอาด^๕ พบว่า ในการรับรู้จริยธรรมจากสื่อมวลชนนั้น โทรทัศน์เป็นสื่อความรู้ทางจริยธรรมแก่นักเรียนมากกว่าสื่อมวลชนสาขาอื่น ๆ เพราะสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์สามารถเข้าถึงเด็กโดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ เนื้อหาสาระของ

^๒ ชีรนง เกิดสุคนธ์, การศึกษาอิทธิพลทางจริยธรรม จากสื่อละครโทรทัศน์ที่มีต่อเยาวชน : ศึกษาเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๕).

^๓ คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาและเลี้ยงดูเด็ก, รายงานการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม, (กรุงเทพมหานคร : คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาและเลี้ยงดูเด็ก, ๒๕๓๕), หน้า ๑๒๘.

^๔ สุพัตรา สุภาพ, สังคมวิทยา, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๕), หน้า ๑๒๗.

^๕ บุญจง เรื่องสะอาด, “ผลสรุปเบื้องต้น : สภาพการอบรมและปลูกฝังจริยธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา,” วารสารการศึกษาแห่งชาติ, ปีที่ ๒๘ ฉบับที่ ๑๐ (สิงหาคม-กันยายน ๒๕๓๖) : ๑๒๗.

รายการต่าง ๆ จึงมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและค่านิยมของเด็กเป็นอย่างยิ่ง ทำให้เด็กลอกเลียนแบบพฤติกรรมที่ดีและไม่ดีได้มาก

๕.๒.๒ การเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูโดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคิดเห็นต่อสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียน โดยรวมและรายด้านทั้ง ๔ ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร และครูในปัจจุบันซึ่งอยู่ในช่วงของการปฏิรูปการศึกษาต่างมีความตระหนักในภาระหน้าที่ของการอบรมสั่งสอนนักเรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม ตามแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะใ ห้ นักเรียนเป็นคนดี มีคุณภาพ ดังที่ผลงานการวิจัยของกรมวิชาการ และนอกจากนั้นกระทรวงศึกษาธิการ ^๑ ได้มีประกาศนโยบายและแนวดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางให้โรงเรียนได้ถือปฏิบัติ และผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ได้มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ให้ข้าราชการครูในสังกัดมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตลอดมา

สำหรับด้านที่มีความแตกต่างกัน มีประเด็นที่น่าสนใจอีกประการ คือ ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน แตกต่างกัน ในรายชื่อ จำนวน ๒ ข้อ ได้แก่ พ่อแม่หรือผู้ปกครองมุ่งทำงาน หาเงินจนไม่มีเวลาอบรมลูก และนักเรียนขาดความอบอุ่นจากพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ไม่สามารถให้คำปรึกษาปัญหาได้ โดยครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่ามีปัญหาดังกล่าวมากกว่าผู้บริหารโรงเรียน ทั้ง ๒ ข้อ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ในสภาพปัจจุบันในการดำรงชีวิตของคนในชุมชนมักจะมุ่งใน การทำมาหากิน เพื่อให้ได้มาซึ่งเงินทองทรัพย์สินของการสร้างฐานะครอบครัว ตามสภาพของเศรษฐกิจสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ถ้าไม่ทำเช่นนั้นก็จะไม่ทันสังคมหรืออยู่ในสังคมได้ไม่ดีเท่าที่ควร ทำให้ผู้ปกครองบาง

^๑ กรมวิชาการ, แนวการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะ ดี เก่ง มีสุข , (กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ, ๒๕๔๒) : ๕.

^๒ กระทรวงศึกษาธิการ, ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนนักศึกษาในสถานศึกษา, (๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๑).

คนอาจจะไม่ได้ปฏิบัติตัวเป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุตรหลานได้ ตลอดจนในปัจจุบันครุมีภาระงานมากจึงทำให้มีเวลาพบปะกับผู้ปกครองน้อยเกินไป

๕.๒.๓ ผลการเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ตามประเภทของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสภาพแวดล้อมของโรงเรียนทั้ง ๒ ประเภท ตั้งอยู่ในท้องถิ่นที่มีสภาพแวดล้อมคล้ายคลึงกัน ผู้ปกครองนักเรียนมีสภาพการดำเนินชีวิตในการประกอบอาชีพคล้ายคลึงกันประกอบกับโรงเรียนทั้ง ๒ ประเภท มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้เป็นแนวเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับที่สุมาลี จันทร์ชโล^๔ ได้ทำการวิจัย พบว่า สภาพเศรษฐกิจของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่สภาพแวดล้อมต่างๆ ภายในโรงเรียน สัมพันธภาพที่ดีภายในครอบครัว เป็นสิ่งที่มีผลต่อความประพฤติดีของนักเรียน โดยโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีสาเหตุปัญหาจริยธรรมมากกว่าโรงเรียนไม่ขยายโอกาสทางการศึกษา สำหรับด้านที่มีความแตกต่างกัน มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปรายดังนี้

๑) ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน พบว่า แตกต่างกัน จำนวน ๓ ข้อ ได้แก่ นักเรียนไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่เนื่องจากพ่อแม่ไปทำงานกรุงเทพมหานครหรือต่างจังหวัด พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เช่น การปฐมนิเทศ การประชุมผู้ปกครอง และกิจกรรมวันแม่ และพ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่ได้ทำกิจกรรมทางศาสนาด้วยกันเลย เช่น การทำบุญตักบาตร และฟังธรรม โดยโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีปัญหาดังกล่าวมากกว่าโรงเรียนไม่ขยายโอกาสทางการศึกษา ทั้ง ๓ ข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการประกอบอาชีพทำมาหากินตามภารกิจของตนเองผู้ปกครองบางคนต้องไปทำงานในต่างถิ่น ทำให้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนได้น้อยครั้งและตลอดจนสภาพของชุมชนโดยทั่วไปที่เป็นชุมชนใหญ่มักจะมีสถานที่ที่ไม่เหมาะสมเกิดขึ้นมากมาย โดยเฉพาะในชุมชน

^๔ สุมาลี จันทร์ชโล, “การศึกษาแบบการอบรมเลี้ยงดูที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนักเรียน”, วารสารวิชาการ, ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ (มีนาคม ๒๕๔๑) : ๕๔-๕๕.

หนาแน่น ชุมชนใหญ่ ซึ่ง โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาก็อยู่ในชุมชนที่มีประชากรหนาแน่นกว่าชุมชนอื่น ๆ จึงทำให้นักเรียนอยู่ในแหล่งที่มีสภาพแวดล้อมที่ไม่ดีไปด้วย

๒) ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๕ เพียง ๒ ข้อ ได้แก่ ครูยังขาดความเข้าใจธรรมชาติของนักเรียนไม่รู้วิธีการเสริมสร้างนิสัยที่ดีให้แก่เด็กนักเรียนมักใช้วิธีเดิมๆ เช่น การดูค่า ลงโทษมากกว่าการให้รางวัลหรืออธิบายให้เข้าใจเหตุผล และผู้บริหารโรงเรียนให้ความสนใจน้อยในการนิเทศกำกับ ติดตามครูในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนอย่างแท้จริง โดยโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีปัญหาดังกล่าว มากกว่าโรงเรียนไม่ขยายโอกาสทางการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษานั้น ส่วนใหญ่จะเป็นโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนมากกว่าโรงเรียนไม่ขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวันดี วัฒนาประสิทธิ์^๕ ที่ได้ศึกษาปัญหาการสอนศีลธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตการศึกษา ๑ ที่พบว่า การมีจำนวนนักเรียนในแต่ละห้องมากเกินไปจะเป็นปัญหาต่อการสอนศีลธรรมของครูทำให้ครูดูแลพฤติกรรมของนักเรียนได้ไม่ทั่วถึง

๓) ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๕ โดยโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีปัญหามากกว่าโรงเรียนไม่ขยายโอกาสทางการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษากับโรงเรียนไม่ขยายโอกาสทางการศึกษา มีนักเรียนในกลุ่มอายุแตกต่างกัน คือ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจะมีนักเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาล ๑ ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ซึ่งมีอายุอยู่ในช่วง ๔-๑๕ ปีเป็นส่วนมาก ส่วนโรงเรียนไม่ขยายโอกาสทางการศึกษา จะมีนักเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาล ๑ ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ซึ่งมีอายุอยู่ในช่วง ๔-๑๑ ปีเป็นส่วนมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดด้านพัฒนาการทางจริยธรรมตามทฤษฎีของ Kohlberg ทิศนา แคมมณี^๖ ซึ่งกล่าวว่า กฎเกณฑ์ในการตัดสินใจ ความถูกต้องของการกระทำ และความเข้าใจเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ของสังคม ขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางปัญญา ซึ่งผูกพันกับอายุของบุคคล โดยโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีนักเรียนในช่วงอายุ ๑๒-

^๕ วันดี วัฒนาประสิทธิ์, ปัญหาการสอนศีลธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น . เอกสารคู่มือการพัฒนาจริยศึกษา กรมการศาสนา, (กรุงเทพมหานคร : กรมการศาสนา, ๒๕๓๕) : ๘๗.

^๖ ทิศนา แคมมณี, การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ, (กรุงเทพมหานคร : สมชายการพิมพ์, ๒๕๔๒), หน้า ๕.

๑๕ ปี ซึ่งเป็นเด็กวัยรุ่นตอนต้น จิตตินันท์ เตชะคุปต์^{๑๑} ซึ่งเด็กในวัยนี้จะให้ความสำคัญของเพื่อนมาก การคบเพื่อนเป็นไปตามความพอใจมากกว่าการใช้เหตุผลและมีความต้องการเลือกคบเพื่อนด้วยตนเอง ต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน จึงพยายามทำทุกสิ่งทุกอย่างตามกฎเกณฑ์ของกลุ่ม และจะพยายามออกห่างจากพ่อแม่และครอบครัว เพื่อพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นอิสระและความเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น เพื่อนจึงอาจเป็นสาเหตุของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาบางอย่างได้มาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญจง เรื่องสะอาด^{๑๒} ที่พบว่าโรงเรียนประถมศึกษาที่มีเด็กนักเรียนในช่วงอายุ ๔-๑๑ ปี เพื่อนมีบทบาทไม่มากนักต่อการปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียน

๔) ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน โดยรวมและรายข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสื่อมวลชนต่าง ๆ สามารถเข้าถึงพื้นที่ที่โรงเรียนตั้งอยู่ได้อย่างทั่วถึง ดังที่ เกศินี จุฑาวิจิตร^{๑๓} กล่าวว่าในปัจจุบันสื่อมวลชนมีความกว้างไกลครอบคลุมพื้นที่ทุกแห่งทั่วประเทศ และสามารถเข้าถึงประชาชนจำนวนมากได้ในเวลาเดียวกันและใกล้เคียงกัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อปัญหาในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนทั้ง ๒ ประเภทไม่แตกต่างกัน

๕.๒.๔ ผลการเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอ ลีควี ตั้งกวดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนทั้ง ๓ ขนาด มีการดำเนินงานด้านการอบรมสั่งสอนจริยธรรมให้แก่นักเรียนเป็นไปในแนวเดียวกัน จึงมีระดับปัญหา

^{๑๑} จิตตินันท์ เตชะคุปต์, “วัยรุ่นยุคใหม่สู่การพัฒนาเต็มศักยภาพอย่างสร้างสรรค์”, วารสารสุขโขทัย ธรรมมาธิราช, ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๔๓) : ๔๕-๔๖.

^{๑๒} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๘๒-๑๒๓.

^{๑๓} เกศินี จุฑาวิจิตร, การสื่อสารเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น, (นครปฐม : สถาบันราชภัฏนครปฐม, ๒๕๔๒), หน้า ๘๓.

ในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมใกล้เคียงกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Buteau, Gerard E.^{๑๔} ที่พบว่า หน้าที่สำคัญของโรงเรียนทุกโรงเรียนมีอยู่ ๒ ส่วน คือ ส่วนที่ ๑ คือ การอบรมสั่งสอน ช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ ส่วนที่ ๒ คือ มีหน้าที่รับผิดชอบในการอบรมสั่งสอน และช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นคนดี และพบว่า การสอนคุณธรรมในโรงเรียนมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการต่อไปเรื่อยๆ ไม่มีที่สิ้นสุด โดยโรงเรียนยังคงเป็นสถาบันที่มีบทบาทสูงในเรื่องการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ นักเรียน และสอดคล้องกับผลการวิจัย ของ เอื้อ ทรวงโพธิ์^{๑๕} ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในจังหวัดนครราชสีมาให้การส่งเสริมให้ครูทำการ อบรมนักเรียนเพื่อเสริมสร้างนิสัยที่ดีงาม ทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ :ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลางมีปัญหาจริยธรรมด้านสภาพแวดล้อมทางบ้านมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก อาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการประกอบอาชีพทำมาหากินตามภารกิจของตนเอง ผู้ปกครองบางคนต้องไปทำงานในต่างถิ่น ทำให้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนได้น้อยครั้งและตลอดจนสภาพของชุมชน โดยทั่วไปที่เป็นชุมชนใหญ่ มักจะมีสถานที่ที่ไม่เหมาะสมเกิดขึ้นมากมาย โดยเฉพาะในชุมชนหนาแน่น ชุมชนใหญ่ ซึ่ง โรงเรียนขนาดใหญ่อยู่ในชุมชนที่มีประชากรหนาแน่นกว่าชุมชนอื่น ๆ จึงทำให้นักเรียนอยู่ในแหล่งที่มีสภาพแวดล้อมที่ไม่ดีไปด้วย

แนวทางการแก้ไขปัญหายจริยธรรมของนักเรียน สรุปได้ว่า ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน พ่อแม่ควรเป็นแบบอย่างที่ดี ทุ่มเทเวลาความรักด้วยความผูกพันห่วงใย รับฟังปัญหาของ

^{๑๔} Buteau, Gerard E. Discourse of Moral Issues In a Third Grade Classroom (Elementary schools, Public Education, Ethics). Boston : UMI, 1988 (อ้างใน วิจัย กฤษกลาง, การศึกษาปัญหาของปัจจัยแวดล้อมในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, ๒๕๔๖).

^{๑๕} เอื้อ ทรวงโพธิ์, การศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับการเสริมสร้างและพัฒนา จรรยาบรรณครู ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา และ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา, วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏนครราชสีมา, ๒๕๔๕).

บุคลากร หาแนวทางที่ดีในการแก้ปัญหา สังคมเป็นเป้าหมายที่สำคัญยิ่งหากแต่ละส่วนช่วยกันดูแลอบรม เป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อคนรุ่นหลังถือเป็นแบบอย่าง ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน โรงเรียนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้ต่อเนื่อง เชิญพระสงฆ์เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ครูควรจัดการศึกษาให้นักเรียนรู้ จักการแยกกลุ่มเพื่อนที่ดี และไม่เลือกคบเพื่อน เฝ้าระวังพฤติกรรมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ พร้อมตักเตือนนักเรียนที่กระทำความผิด จัดกิจกรรมรวมกลุ่มสร้างสรรค์สร้างภูมิคุ้มกันในหมู่นักเรียน เช่น โครงการเพื่อนช่วยเพื่อน จัดตั้งเครือข่ายประพฤติกดี จิตอาสาร่วมทำกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ตามความเหมาะสมกับวัย ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน สื่อควรมีมาตรการในการนำเสนอสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสมกับวัยของเด็กในช่วงระยะเวลาที่เด็กได้มีโอกาสชมสื่อ รัฐควรเข้ามาควบคุมดูแลคัดกรองรายการสื่อต่าง ๆ อย่างจริงจังต่อเนื่อง

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑) โรงเรียนควรจัดให้มีการสัมมนาครู ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาของโรงเรียน ครูพระสอนศีลธรรม และพระธรรมทูตประจำอำเภอ หรือหาโอกาสให้ครูและผู้ปกครองนักเรียนได้พบปะปรึกษาหารือและร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมนักเรียนและสร้างความตระหนักให้บิดามารดา หรือผู้ปกครองนักเรียนได้ใช้เวลาใกล้ชิดกับบุตรหลาน และหาโอกาสทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อปลูกฝังและเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีงามให้แก่เด็กอย่างต่อเนื่อง

๒) โรงเรียนควรเน้นการจัดหลักสูตรและจัดกิจกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม จัดสื่อนิเทศที่มีความน่าสนใจ และวิธีการนำเสนอที่ทันสมัย มีการจัดระบบดูแลควบคุมให้พอเพียงกับความต้องการของนักเรียน ให้นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ วิจัยข่าวสาร จากสื่อต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณ มีเหตุผล รู้จักเลือกบริโภคสื่ออย่างชาญฉลาดและรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ สำหรับสื่อมวลชนควรเน้นการนำเสนอข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน สร้างสรรค์สังคม

ยกย่องคนดีและพยายามสอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรม ในการนำเสนอข้อมูล
ให้มากที่สุด าวสาร

๓) โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาซึ่งมีนักเรียนที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น ควรเน้น
การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการร่วมกลุ่มกันทำกิจกรรมในทางสร้างสรรค์ ในลักษณะ
ของกลุ่มจิตอาสา ชุมนุม หรือชมรมต่าง ๆ เพื่อตอบสนอง ้องความต้องการในการรวมกลุ่มกัน
ตามธรรมชาติของเด็กวัยรุ่น โดยมีครูอาจารย์เป็นที่ปรึกษาคอยชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องดีงาม
ให้กับเด็ก

๕.๓.๒. ข้อเสนอแนะสำหรับวิจัยครั้งต่อไป

๑) ควรศึกษาวิจัยหน้าที่ของครู ผู้ปกครองและพระ สงฆ์ในการพัฒนาจริยธรรม
ของนักเรียนในโรงเรียน

๒) ควรศึกษาวิจัยทัศนะของนักเรียนที่มีต่อสาเหตุของปัญหาและแนวทาง
การแก้ไขปัญหาจริยธรรมในโรงเรียน

๓) ควรวิจัยในกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เพื่อที่จะได้ผลการวิจัยที่ครอบคลุมและ
กว้างขวางเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน
หรือ สถาบันการศึกษาในประเทศให้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย :

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ :

กมลลา แสงสีทอง และ ปาริชาติ สุขุม. เอกสารการสอนชุดวิชาครอบครัวและสิ่งแวดล้อม. นนทบุรี :

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๓๒.

กรมการศาสนา. การจัดจริยศึกษาในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๒๔.

..... วิธีการสอนจริยศึกษา. กรุงเทพมหานคร : กรมการศาสนา, ๒๕๓๑.

กรมวิชาการ. แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา,

๒๕๒๓.

..... แนวการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะ ดี เก่ง มีสุข. กรุงเทพมหานคร : กรม

วิชาการ, ๒๕๔๑.

กรมสามัญศึกษา. พฤติกรรมของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ด้านการปลูกฝัง

จริยธรรมในห้องเรียน. เอกสารคู่มือการพัฒนาจริยศึกษา กรมการศาสนา.

กรุงเทพมหานคร : กรมสามัญศึกษา, ๒๕๓๕.

เกศินี จุฑาวิจิตร. การสื่อสารเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น. นครปฐม : สถาบันราชภัฏนครปฐม, ๒๕๔๒.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๔๓.

คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาและเลี้ยงดูเด็ก. รายงานการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรม

จริยธรรม. กรุงเทพมหานคร : คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาและเลี้ยงดูเด็ก, ๒๕๓๕.

เจียรนัย ทรงชัยกุล. พฤติกรรมวัยรุ่น. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, ๒๕๔๐.

จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์. สังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๕.

ฉันทนา จันทร์บรรจง. การศึกษากับการพัฒนาคุณธรรม. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๔๑.

ชัยอนันต์ สมุทรวณิช. จากระดับชาติสู่รัฐตลาด. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บ้านพระอาทิตย์, ๒๕๔๔.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. จริยธรรมในสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๒๓.

_____ . จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษาพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๔.

_____ . ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมการวิจัยและการพัฒนาบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

เดโช สวานานนท์. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๐.

ทิสนา แคมมณี. การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : สมชายการพิมพ์, ๒๕๔๒.

ธีรยุทธ บุญมี. ขาดินนิยมและหลังขาดินนิยม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สายธาร, ๒๕๔๖.

_____ . ถอดรื้อปรัชญาและศิลปะแบบตะวันตกเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สายธาร, ๒๕๔๖.

นภดล ขวัญชนะภักดี. หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ประสานมิตร, ๒๕๔๕.

บรรเทา กิตติศักดิ์. N ob๒ ประวัติวรรณคดีไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๓.

บุญมี แทนแก้ว. จริยศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๕.

บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๕.

ประทีป สยามชัย. สารัตถทางสังคมวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๒๖.

ประกาศิ์ สีอำไพ. พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

- ประเวศ วะสี. **เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคม**. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
หมอชาวบ้าน, ๒๕๔๔.
- ปราชญา กล้าผจญ. **คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ**. กรุงเทพมหานคร : เอลโล่การพิมพ์,
๒๕๔๔.
- ผกา สัตยธรรม. **คุณธรรมของครู**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔.
- ฝ่ายวิชาการ บริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ พ.ศ.
๒๕๕๐ – ๒๕๕๔**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด, ๒๕๔๕.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). **จริยธรรมสำหรับคนรุ่นใหม่**. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิพุทธธรรม,
๒๕๔๓.
- พระราชวรมณี. **พุทธจริยธรรม**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๒๓.
- พุทธทาสภิกขุ. **การเสริมสร้างจริยธรรมแก่เด็กวัยรุ่น**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทสมชายการพิมพ์,
๒๕๒๑.
- ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒**. พิมพ์ครั้งที่ ๑.
กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์, ๒๕๔๖.
- เลิศพร ภาระกุล. “การอบรมระเบียบสังคมของเยาวชนในประเทศไทย”. **เยาวชนไทย**.
กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยทางสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๒.
- วันดี วัฒนาประสิทธิ์. **ปัญหาการสอนศีลธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น**. เอกสารคู่มือการ
พัฒนาจริยศึกษา กรมการศาสนา. กรุงเทพมหานคร : กรมการศาสนา, ๒๕๓๕.
- วิจิตร ลินสิริ. “เราจะสอนจริยศึกษากันอย่างไร”. **เอกสารประกอบการสัมมนาอาจารย์เพื่อการ
พัฒนาจริยศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : กรมการศึกษาดัดครู, ๒๕๓๒.
- วิทย์ วิศทเวทย์. **ทิศทางการวิจัยทางจริยธรรมและค่านิยม**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะ
กรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๒๔.
- ศรีสว่าง พัววงศ์แพทย์. “มุมมองการทำงานของมูลนิธิเด็กและสถานการณ์ด้านเด็ก ครอบครัว และ
ชุมชน”. กรุงเทพมหานคร : สถาบันสวัสดิการและพัฒนารเด็ก มูลนิธิเด็ก, ๒๕๔๕.
- สมบูรณ์ ดันยะ. **วิทยาการวิจัย**. นครราชสีมา : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา,
๒๕๕๐.
- สมพร เทพสิทธิทา. **การเดินทางรอยพระยุคลบาท เศรษฐกิจพอเพียงช่วยแก้ปัญหาความยากจนและ
การทุจริต**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศรีเมืองการพิมพ์, ๒๕๓๖.
- สาโรช บัวศรี. **จริยธรรมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๒๖.
- สุพัตรา สุภาพ. **สังคมวิทยา**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๕.

สุภางค์ จันทวานิช และคณะ. **วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๐, (กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๓.

สุมน อมรวิวัฒน์. **บทบาทของครอบครัวต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม**. กรุงเทพมหานคร :
อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, ๒๕๔๐.

สุรางค์ โค้วตระกูล. **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๖๖.

แสง จันทรงาม. “การเรียนและการสอนตามหลักพุทธศาสนา”. ใน **บทบาทของครูสอนจริยศึกษา**.
กรุงเทพมหานคร : สมาคมศาสนสัมพันธ์แห่งประเทศไทย, ๒๕๒๒.

_____. “การสอนจริยธรรมในโรงเรียน”. ใน **เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง จริยธรรมใน
สังคมไทยปัจจุบัน**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,
๒๕๓๒.

อมร รักษาสัตย์. “การพัฒนาอุดมการณ์ และการฟื้นฟูคุณธรรมของชาติ เพื่อแก้ปัญหาความเสื่อม
โทรมของสังคมไทย”. ใน **รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน**.
กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๒๒.

อารี จำปาทอง. **การส่งเสริมจริยธรรมในโรงเรียน**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒประสานมิตร, ๒๕๓๒.

(๒) บทความในวารสารหนังสือพิมพ์ :

กระทรวงศึกษาธิการ. **ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
ของนักเรียนนักศึกษาในสถานศึกษา**, (๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๓).

จิตตินันท์ เตชะคุปต์. “วัยรุ่นยุคใหม่สู่การพัฒนาเต็มศักยภาพอย่างสร้างสรรค์”, **วารสารสุขุทัย
ธรรมาธิราช**. ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๔๓) : ๔๕-๔๖.

บุญจง เรื่องสะอาด., “ผลสรุปเบื้องต้น : สภาพการอบรมและปลูกฝังจริยธรรมในโรงเรียน
ประถมศึกษา”, **วารสารการศึกษาแห่งชาติ**. ปีที่ ๒๘ ฉบับที่ ๑๐ (สิงหาคม-กันยายน
๒๕๖๖) : ๗๒-๗๔, ๘๒-๑๒๗.

มนัส รัตนดิถก ณ ภูเก็ต. “จริยศึกษาช่วยพัฒนาประเทศ”. **มิตรครู**. ปีที่ ๒๑ ฉบับที่ ๑๓ (๒๕๓๑) : ๖

วัลลภ ตังคณานูรักษ์. “สัมภาษณ์สมาชิกวุฒิสภา นายวัลลภตังคณานูรักษ์ เรื่องปัญหาเด็กและ
เยาวชน”, **วารสารสุขุทัยธรรมาธิราช**. ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๔๓)
: ๕-๖.

สุมน อมรวิวัฒน์, **การสร้างเสริมศีลธรรมในการศึกษา**, **วารสารครุศาสตร์**, ปีที่ ๑๑ (เมษายน-
มิถุนายน ๒๕๓๔) : ๒๔๐.

สุมาลี จันทร์ชโล. “การศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนักเรียน”,
วารสารวิชาการ. ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๓ (มีนาคม ๒๕๕๑) : ๕๔-๕๕.

ดร.จิตตา คุษฎีธา. “สงครามเน็ตคิงเด็กชาดวินัย”, ข่าวสด. (๑๐ มกราคม ๒๕๕๔) : ๒๕.

นายปัญญา จันททะล่อ. “ปัญหาของเด็กและเยาวชนของจังหวัดตราดที่ทางสถานพินิจ”,
บ้านเมือง.(๑๑ ม.ค. ๕๔) : ๑.

ประเวศ ะสี. “ราษฎรอาวุโส, สัมภาษณ์”, พิมพ์ไทย. (๕ กันยายน ๒๕๔๔) : ๑๔.

เอแบคโพล. “เรื่องที่สุดแห่งปี ๒๕๕๓ ด้านอาชญากรรมและพฤติกรรม”, ไทยรัฐ.
(๒๕ ธ.ค. ๒๕๕๔) : ๑.

(๓) **วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ การค้นคว้าอิสระ และรายงานการวิจัย :**

กฤษฎา พุ่มเกิด และคณะ. การศึกษาวิเคราะห์คุณธรรมที่ปรากฏในหนังสือสำหรับเด็ก, รายงานการ
วิจัย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพมหานคร
: มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์, ๒๕๔๒.

ชอบ เอี่ยมประสงค์. สภาพและปัญหาการส่งเสริมจริยธรรมในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพ
มหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, ๒๕๔๓.

ถวิล อรัญเวศ. “การนำพุทธวิธีในการสอนมาใช้สอนจริยศึกษาในระดับประถมศึกษา”. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๓๔.

ธีรนง เกิดสุคนธ์. “การศึกษาอิทธิพลทางจริยธรรม จากสื่อละครโทรทัศน์ที่มีต่อเยาวชน : ศึกษา
เฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิต
วิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

บุญยิ่ง เชื้อนิล. สภาพและปัญหาการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. (บัณฑิต
วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๔.

พงษ์นรินทร์ นัมคณิศรณ. “ปัญหาและข้อเสนอแนะของครูประถมศึกษาในการปลูกฝังและเสริม
สร้างจริยธรรมให้แก่ นักเรียน โรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี”.

วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๐.

พูนทรัพย์ ขุนจิต. “ศึกษาหลักจริยธรรมด้านความกตัญญูทศเวทิกของบุตรและธิดาจะต้องปฏิบัติต่อมารดาบิดา ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนราชวินิตบางแคปานจ่างกรุงเทพมหานคร”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๕.

มนตรี กำลังดี. ศึกษาจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเกาะปง สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดพังงา. **วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยทักษิณ, ๒๕๔๓.

วิชัย กฤษกลาง. “การศึกษาปัญหาของปัจจัยแวดล้อมในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา” **วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, ๒๕๔๖.

สุวรรณ พุดคง. “การศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ กลุ่มโรงเรียนเกาะใหญ่ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกระแสนธุ์ จังหวัดสงขลา”. **ปริญญาบัตรการศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา, ๒๕๔๕.

เอื้อ ทรวงโพธิ์. “การศึกษาบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียน เกี่ยวกับการเสริมสร้างและพัฒนาจรรยาบรรณครู ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา และ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา”. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครราชสีมา, ๒๕๔๕.

๒. ภาษาอังกฤษ :

Baker, James Henry. “A comparison of moral development of ninth and twelfth graders in three school of different types.” *Dissertation Abstracts International*, 1977.

Brown, B.B. "The extent and effects of peer pressure a many high school students : a retrospective analysis." **Journal of Youth and Adolescence**. 11 (2) (1982) : 121-133.

Buteau, Gerard E. *Discourse of Moral Issues In a Third Grade Classroom (Elementary schools, Public Education, Ethics)*. Boston : UMI, 1988

Sprinthall, Norman A. and Andrew W. Collins. **Adolescent Psychology : Developmental View**. Reading, Massachusetts : Addison-Wesley, 1984.

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน
อำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔

คำชี้แจง

๑. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว เพื่อเปรียบเทียบ สาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว และเพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียน อำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔

๒. แบบสอบถามชุดนี้ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียน อำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ประกอบด้วยคำถาม ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ สาเหตุของปัญหาริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาริยธรรมของนักเรียน

๓. โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงและให้ครบทุกข้อเพื่องานวิจัยครั้งนี้ จะได้มีความสมบูรณ์และ ทราบสาเหตุของปัญหาริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา เขต ๔ เพื่อนำไปสู่แนวทาง การแก้ไขปัญหาริยธรรมของนักเรียนในด้านต่างๆ ได้อย่างครบถ้วน

๔. ผู้วิจัยจะใช้คำตอบของท่านสำหรับการวิจัยครั้งนี้เท่านั้นจะสงวนคำตอบของ ท่านไว้เป็นความลับ และจะนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมซึ่งจะ ไม่ส่งผลกระทบต่อหรือก่อให้เกิด ความเสียหายแก่ตัวท่าน หรือต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ของท่านแต่ประการใด

ขอขอบคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

(พระอธิการสุริยา ฐิริปญฺโญ)

นิสิตปริญญาโท สาขาพระพุทธศาสนา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

๑. สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

- () ผู้บริหารโรงเรียน
- () ครูผู้สอน

๒. ประเภทของโรงเรียน

- () โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
- () โรงเรียนไม่ขยายโอกาสทางการศึกษา

๓. ขนาดของโรงเรียน

- () โรงเรียนขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนไม่เกิน ๑๒๐ คน)
- () โรงเรียนขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน ๑๒๐ - ๓๐๐ คน)
- () โรงเรียนขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน ๓๐๑ คนขึ้นไป)

ตอนที่ ๒ สาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔

๑. คำถามต่อไปนี้เป็นคำถามเกี่ยวกับสาเหตุปัญหาจริยธรรมของนักเรียนของท่านขอ
ให้พิจารณาคำถามแต่ละข้อว่า สาเหตุของปัญหาจริยธรรมของนักเรียนมีระดับมากน้อย
๒. โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นระดับสาเหตุของ
ปัญหาจริยธรรมของนักเรียนเพียงช่องเดียวเท่านั้น

ข้อ	สาเหตุปัญหาจริยธรรมของนักเรียน	ระดับของปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน						
๑	พ่อแม่หรือผู้ปกครองมุ่งทำงานหาเงินจนไม่มีเวลาอบรมลูก					
๒	พ่อแม่หรือผู้ปกครองตามใจลูกมากเกินไป จนสร้างนิสัยเห็นคุณค่าวัตถุมากเกินไป					
๓	นักเรียนขาดความอบอุ่นจากพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ไม่สามารถปรึกษาปัญหาได้					
๔	พ่อแม่ผู้ปกครองมักใช้อารมณ์ลงโทษนักเรียนอย่างไม่มีเหตุผล					
๕	พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่เคยสนทนาเกี่ยวกับคำสั่งสอนในศาสนาที่ตนนับถือ					
๖	พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่ยอมรับฟังปัญหา และร่วมมือกับครูในการแก้ไขปัญหานักเรียน					
๗	พ่อแม่หรือผู้ปกครองเป็นแบบอย่างไม่ดีให้แก่ลูก เช่น การดื่มเหล้า เล่นการพนัน และการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย					
๘	นักเรียนไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่ เนื่องจากพ่อแม่ไปทำงานในกรุงเทพมหานคร หรือต่างจังหวัด					

ข้อ	สาเหตุปัญหาจริยธรรมของนักเรียน	ระดับของปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๘	นักเรียนอยู่ในครอบครัวที่มีสภาพเศรษฐกิจที่ยากจนและจึงมีพฤติกรรมที่ไม่สุจริต					
๑๐	สภาพครอบครัวอาศัยอยู่ในชุมชนที่เกิดกิจการร้านค้าขายมุขใกล้บ้าน เช่น ร้านขายสุรา บ่อนการพนัน และร้านเกม ซึ่งเด็กนักเรียนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่มีผู้ใหญ่ควบคุม					
๑๑	พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เช่น การปฐมนิเทศ การประชุมผู้ปกครอง และกิจกรรมวันแม่					
๑๒	พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่ได้ทำกิจกรรมทางศาสนาร่วมกันเลย เช่น การทำบุญ ตักบาตร และฟังธรรม					
๑๓	พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่ยอมรับฟังปัญหาของนักเรียนที่ทางโรงเรียนแจ้งให้ทราบ					
ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน						
๑๔	โรงเรียนได้จัดทำหลักสูตรเสริมที่เน้นการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนน้อยเกินไป					
๑๕	ครูยังขาดความเข้าใจธรรมชาติของนักเรียน ไม่รู้วิธีการส่งเสริมนิสัยที่ดีให้แก่แก่นักเรียน มักใช้วิธีเดิมๆ เช่น การดูค่า ลงโทษมากกว่าให้รางวัล หรืออธิบายให้เข้าใจเหตุผล					
๑๖	ครูสอนมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากเกินไป จนทำให้ครูละเลยการพัฒนาและส่งเสริมจริยธรรม					
๑๗	ครูขาดความรู้ความเข้าใจวิธีการพัฒนาจริยธรรม และวัดประเมินผลจริยธรรม					

ข้อ	สาเหตุปัญหาจริยธรรมของนักเรียน	ระดับของปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑๘	ครูสอนมุ่งเน้นเนื้อหา วิชาการตามสาระไม่ได้ ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่เด็กไปด้วย					
๑๙	ครูบางคนไม่เคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับการ พัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรม ทักษะการสอน จริยธรรม					
๒๐	โรงเรียนขาดบุคลากรในการดำเนินงานส่งเสริม จริยธรรม					
๒๑	ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม เพื่อแก้ปัญหา ด้านจริยธรรมแต่ยังแก้ปัญหาไม่ตรงประเด็น					
๒๒	ครูมีพฤติกรรมเหมาะสม ไม่สามารถเป็น แบบอย่างที่ดีต่อนักเรียน					
๒๓	โรงเรียนให้พระสงฆ์มีบทบาทในการร่วม อบรมสั่งสอนคุณธรรม และจริยธรรมน้อย เกินไป					
๒๔	ครูไม่คัดค้านอบรมนักเรียนทันทีที่เห็นว่า นักเรียนประพฤติผิด ไม่สอดแทรกจริยธรรม ในกิจกรรมการสอน					
๒๕	โรงเรียนขาดการจัดสภาพแวดล้อม สื่อการ เรียนรู้ กำกับ ติดตามในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนอย่างจริงจัง					
๒๖	ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสนใจน้อยใน การนิเทศ กำกับ ติดตามครูในการปลูกฝัง คุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนอย่างจริงจัง					
ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน						
๒๗	นักเรียนมักจะคิดเพื่อนมากกว่าพ่อแม่ เวลา มีปัญหา มักจะปรึกษาเพื่อน					

ข้อ	สาเหตุปัญหาจริยธรรมของนักเรียน	ระดับของปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๒๘	นักเรียนบางคนมักจะถูกชักชวนไปในทางเสื่อมเสีย เช่น การพนัน การเล่นเกม และสูบบุหรี่					
๒๙	นักเรียนช่วยกันปกปิดความคิดของเพื่อนเพื่อไม่ให้ถูกลงโทษ					
๓๐	นักเรียนคิดเกม นำไปสู่ปัญหามั่วสุม การหนีเรียน ไม่สนใจภาระหน้าที่ในการเรียน					
๓๑	นักเรียนมักจะรวมกลุ่มเพื่อความสนุกสนานมากกว่าการรวมกลุ่มเพื่อสร้างสรรค์					
๓๒	นักเรียนมีการแบ่งกลุ่มตามฐานะในการคบหากัน ส่งผลให้ขาดความสามัคคี					
๓๓	นักเรียนบางคนขาดที่พึ่งที่ให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหาอาจทำให้ถูกเพื่อนชักจูงไปในทางที่ผิด					
๓๔	นักเรียนบางคนไม่เข้าร่วมกลุ่มเพื่อนในการทำกิจกรรมที่ดีงาม					
๓๕	นักเรียนมีบทบาทในการจัดกิจกรรมการพัฒนา ร่วมกันน้อย เช่น การจัดกิจกรรมกีฬา ลูกเสือ และเนตรนารี					
๓๖	นักเรียนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพจริยธรรมน้อย					
๓๗	นักเรียนที่มีฐานะดีมักจะได้รับการยกย่องจากครูและเพื่อนๆ และได้รับอภิสิทธิ์ในเรื่องต่างๆ อยู่เสมอ					
๓๘	นักเรียนมีบทบาทในการช่วยเหลือในการเรียนหรือแก้ปัญหาให้นักเรียนด้วยกันน้อย					

ข้อ	สาเหตุปัญหาจริยธรรมของนักเรียน	ระดับของปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน						
๓๕	พ่อแม่ ผู้ปกครองไม่แนะนำบุตรหลานในการบริโภคสื่อของลูก เนื่องจากไม่มีเวลาให้กับลูก					
ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน						
๔๐	สื่อส่วนใหญ่มีการโฆษณาเกินความเป็นจริง ทำให้คนดูเกิดความเชื่อผิดๆ เช่น การแต่งกาย การใช้โทรศัพท์มือถือ และการใช้ของราคาแพง					
๔๑	เนื้อหาสาระของละครภาพยนตร์ส่วนมาก ทำให้เกิดความเลื่อมโทรมทางด้านจิตใจของผู้ชม เช่น การดบตี การข่มขืน เป็นต้น					
๔๒	สื่อด้านการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมแก่นักเรียนยังมีน้อยมาก					
๔๓	นักเรียนไม่สามารถเลือกบริโภคสื่อให้เหมาะสมกับวัยตนเองได้					
๔๔	นักเรียนไม่ให้ความสำคัญในการใช้สื่อการเรียนการสอน ที่เน้นพัฒนาจริยธรรมของนักเรียน เช่น นิทานคุณธรรม เพลงคุณธรรม และบทสนทนาธรรม					
๔๕	นักเรียนขาดทักษะในการใช้วิจารณญาณในการชมสื่อต่างๆ					
๔๖	มีธุรกิจเกมผดกกฎหมายมากมายทำให้นักเรียนติดเกมและมีพฤติกรรมลอกเลียนแบบที่ไม่เหมาะสม					
๔๗	นักเรียนใช้สื่อ โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตในทางที่ผิด ไม่ได้ใช้เพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านวิชาการ					

ข้อ	สาเหตุปัญหาจริยธรรมของนักเรียน	ระดับของปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน						
๔๘	นักเรียนขาดความสนใจรายการทางวิทยุโทรทัศน์ ที่ปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรม					
๔๙	รายการโทรทัศน์ทางการศึกษาที่สอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมยังมีน้อย					
๕๐	โรงเรียนไม่ได้จัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล					

ตอนที่ ๓. ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาจริยธรรมของนักเรียน

๑. ด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน

.....

.....

.....

๒. ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน

.....

.....

.....

๓. ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

.....

.....

.....

๔. ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน

.....

.....

.....

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๑. พระครูสังฆรักษ์สมจิต พุทฺธวิริโย
ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
๒. ดร.บุษณา พูนเกิดมะเริง
ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจกรรมทั่วไป
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
๓. นายสมภพ สักคิฐานนท์
ผู้อำนวยการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔

ภาคผนวก ค

หนังสือออกในการดำเนินการวิจัย

๑. หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
๒. หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา
ถนนชาติพัฒนา ตำบลห้วยทะเล อำเภอเมืองนครราชสีมา
จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐

ที่ ศธ ๖๑๒๗.๓ /พิเศษ

๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เรียน พระครูสังฆรักษ์สมจิต พุทธิวิริโย ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการวิทยานิพนธ์ ๑ ชุด
๒. เครื่องมือวิจัย ๑ ชุด

ด้วย พระอธิการสุรียา ฉายา ฐิริปญโญ (สินโสภ) นิสิตปริญญาโท รุ่นที่ ๔/๒๕๕๒ หลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา ได้ดำเนินการสอบพิจารณาอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษา
สาเหตุของปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔” และได้เสนอเครื่องมือวิจัยต่อศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาเขต
นครราชสีมา

เพื่อกำนี้ ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต
นครราชสีมา จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากพระเดชพระคุณท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ
เครื่องมือวิจัยของ พระอธิการสุรียา ฉายา ฐิริปญโญ (สินโสภ) นิสิตปริญญาโท รุ่นที่ ๔/๒๕๕๒ ในครั้งนี้ด้วย
และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจักได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี ขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้า ณ โอกาสนี้
ด้วย

เรียนมาด้วยความเคารพ

(พระมหาสุพร รุกขิตธมฺโม)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา

ประธานกรรมการศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตนครราชสีมา

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตนครราชสีมา
โทร/โทรสาร (๐๔๔) ๒๖๕๕๗๙

ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตนครราชสีมา
 ถนนราษีไศล ตำบลตัวตะเอน อำเภอเมืองนครราชสีมา
 จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐

ที่ ศธ ๖๑๒๗.๓ /พิเศษ

๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เจริญพร ดร. ยุทธนา พุนเกิดมะเริง

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. โครงการวิทยานิพนธ์	๑	ชุด
	๒. เครื่องมือวิจัย	๑	ชุด

ด้วย พระอธิการสุริยา ฉายา ภูริปญโญ (สินโสภ) นิสิตปริญญาโท รุ่นที่ ๔/๒๕๕๒ หลักสูตร
 พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตนครราชสีมา ได้ดำเนินการสอบพิจารณาอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษา
 สาเหตุของปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอัสสัมชัญ สังกัดสำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔” และได้เสนอเครื่องมือวิจัยต่อศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาเขต
 นครราชสีมา

เพื่อการนี้ ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต
 นครราชสีมา จึงเจริญพรมมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยของ
 พระอธิการสุริยา ฉายา ภูริปญโญ (สินโสภ) นิสิตปริญญาโท รุ่นที่ ๔/๒๕๕๒ ในครั้งนี้ด้วย และหวังเป็นอย่างยิ่ง
 ว่าคงจักได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี ขอนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอเจริญพร

(พระมหาสุพร รุกขิตมโม)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา

ประธานกรรมการศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตนครราชสีมา

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตนครราชสีมา

โทร/โทรสาร (๐๔๔) ๒๖๕๕๗๙

ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา
ถนนชาติพัฒนา ตำบลห้วยพลู อำเภอเมืองนครราชสีมา
จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐

ที่ ศธ ๖๑๒๗.๓ /พิเศษ

๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เจริญพร นายสมภพ ศักดิ์ฐานนท์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการวิทยานิพนธ์ ๑ ชุด
๒. เครื่องมือวิจัย ๑ ชุด

ด้วย พระอธิการสุรียา ฉายา ฐิริปญโญ (สินโสภ) นิสิตปริญญาโท รุ่นที่ ๔/๒๕๕๒ หลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา ได้ดำเนินการสอบพิจารณาอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษา
สาเหตุของปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔” และได้เสนอเครื่องมือวิจัยต่อศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาเขต
นครราชสีมา

เพื่อการนี้ ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต
นครราชสีมา จึงเจริญพรมหาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยของ
พระอธิการสุรียา ฉายา ฐิริปญโญ (สินโสภ) นิสิตปริญญาโท รุ่นที่ ๔/๒๕๕๒ ในครั้งนี้ด้วย และหวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าคงจักได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี ขออนุโมทนาขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอเจริญพร

(พระมหาสุพร รุกขิตธมฺโม)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา

ประธานกรรมการศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตนครราชสีมา

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตนครราชสีมา
โทร/โทรสาร (๐๔๔) ๒๖๕๕๗๙

๒๒๑ / ๒๕๖๔
 วันที่ ๒๖ ก.ค. ๒๕๖๔
 เวลา ๐๙.๑๐

ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตนครราชสีมา
 ถนนชาติพัฒนา บ้านหัวถนน ตำบลหัวทะเล อำเภอเมือง จังหวัด
 นครราชสีมา ๓๐๐๐ โทร.(๐๔๔) ๒๖๕๕๗๙

ที่ ศธ ๖๑๒๗.๓ / ๑๕๖

๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร ^{ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา} ~~ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา~~
 สิ่งที่มาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๓๐ ชุด

ด้วย พระอธิการสุรียา ฉายา ภูริปัญญา (สิ้นโลก) นิสิตปริญญาโท รุ่นที่ ๔/๒๕๕๒ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ของศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาสาเหตุของปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอ่าเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต ๔” โดยมี พระครูสังวรวิริรักษ์, คร. และ ผศ.ดร.สุรพงษ์ คงสัตย์ เป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลในการพัฒนาเครื่องมือวิจัย (Try out) เพื่อการวิจัยโดยขอให้ ผู้บริหารและครู ในหน่วยงานของท่าน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเรื่องดังกล่าว

ดังนั้น ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา จึงเจริญพรมมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านให้โอกาสแก่ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดียิ่ง และขออโนโมทนาขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอเจริญพร

(พระมหาสุพร รุกชิตธมโม)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา

ประธานกรรมการศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตนครราชสีมา

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตนครราชสีมา
 โทร.(๐๔๔) ๒๖๕๕๗๙ , ๐๘๑ - ๙๖๖๒๓๒๕

ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา
ถนนชาติพัฒนา บ้านหัวถนน ตำบลหัวทะเล อำเภอเมือง จังหวัด
นครราชสีมา ๓๐๐๐ โทร.(๐๔๔) ๒๖๕๕๗๙

ที่ ศธ ๖๑๒๗.๓ / พิเศษ

๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขออนุมัติครุฑให้ผลิตปริญญาโทเก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร นายสมภพ ศักดิ์ฐานนท์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ชุด

ด้วย พระอธิการสุรียา ฉายา ภูริปัญญา (สินโสภ) นิสิตปริญญาโท รุ่นที่ ๔/๒๕๕๒ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ของศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา จะจัดทำกรวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาสาเหตุของปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๕”

ดังนั้น จึงเจริญพรมมาเพื่อขออนุมัติครุฑจากท่านให้โอกาสแก่ผู้วิจัยได้เรียนชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดียิ่ง และขออนุโมทนาขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอเจริญพร

(พระมหาสุพร รกชิตธมโม)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา

ประธานกรรมการศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตนครราชสีมา

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตนครราชสีมา

โทร.(๐๔๔) ๒๖๕๕๗๙ , ๐๘๑ - ๙๖๖๒๓๒๕

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	พระอธิการสุริยา ฐิริปัญญา (สินโสภ)
เกิด	๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๕
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
อุปสมบท	๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ วัดละลม อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ
การศึกษา	พ.ศ. ๒๕๒๒ มัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนยานนาวาเวศวิทยาคม เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๕ มัธยมศึกษาปีที่ ๕ จากโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ฯ เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๖ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (การชาย) จากโรงเรียน สาธิตจุฬาลงกรณ์ฯ เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๔๐ สอบได้นักธรรมชั้นเอก สำนักเรียนคณะจังหวัดศรีสะเกษ พ.ศ. ๒๕๕๑ สำเร็จการศึกษาพุทธศาสตรบัณฑิต (พธบ.) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเขตนครราชสีมา
ที่อยู่ปัจจุบัน	วัดกุศน้อย ต.กุศน้อย อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา ๓๐๑๔๐
หน้าที่การงาน	เจ้าอาวาสวัดกุศน้อย ตำบลกุศน้อย อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๑๔๐ เจ้าคณะตำบลกุศน้อย ตำบลกุศน้อย อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๑๔๐